

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 18 maj justerades.

§ 2 Avsägelse

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att *Jonas Gunnarsson (S)* avsåg sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Emanuel Öz som suppleant i EU-nämnden.

Tjänstgörande ålderspresidenten förklarade vald till

suppleant i EU-nämnden
Emanuel Öz (S)

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Tjänstgörande ålderspresidenten anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in: prot. 2017/18:30 för torsdagen den 31 maj från justitieutskottet och prot. 2017/18:36 för tisdagen den 5 juni från civilutskottet.

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Tjänstgörande ålderspresidenten anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2017/18:FPM99 Den fleråriga budgetramen 2021–2027 *COM(2018) 321*, *COM(2018) 324* till finansutskottet

2017/18:FPM100 Ändring av direktiv om vidareutnyttjande av information från offentliga sektorn *COM(2018) 234* till finansutskottet

§ 6 Anmälan om granskningsrapport

Tjänstgörande ålderspresidenten anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till utbildningsutskottet:

RiR 2018:15 Lärosätenas lokalförsörjning – rum för utveckling

§ 7 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Socialutskottets betänkanden

2017/18:SoU20 Modernare regler om assisterad befruktning och föräldraskap

2017/18:SoU35 Nationell läkemedelslista

2017/18:SoU31 Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel

Civilutskottets betänkanden

2017/18:CU32 Fler bygglovsbefriade åtgärder

2017/18:CU14 Modernare adoptionsregler

2017/18:CU29 Ny paketreselag och ny resegarantilag

Försvarsutskottets betänkanden

2017/18:FöU14 Informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster

2017/18:FöU15 Riksrevisionens rapport om finansieringssystemet för kärnavfallshantering

2017/18:FöU16 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gasanordningar

Justitieutskottets betänkande

2017/18:JuU30 En ny strafftidslag

*Svar på
interpellationer*

§ 8 Svar på interpellation 2017/18:502 om rättsosäkerheten i Iran

Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident, ärade ledamöter och åhörare! Amineh Kakabaveh har frågat mig om jag avser att agera ytterligare för att kräva Ahmadreza

8 juni

*Svar på
interpellationer*

Djalalis frigivning samt om jag avser att agera för att stoppa avrättningen av Ramin Hossein Panahi. Vidare har Amineh Kakabaveh frågat på vilket sätt jag arbetar för ökad rättssäkerhet och respekt för mänskliga rättigheter i Iran samt vad jag avser att göra inom EU och för Sveriges del för att förbättra situationen när det gäller kvinnors och minoriteters rättigheter i Iran och andra länder i Mellanöstern.

Situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran är mycket allvarlig, inte minst när det gäller verkställandet av ett stort antal dödsstraff. Sveriges hållning vad gäller dödsstraffet är väl känd. Det är ett omänskligt, grymt och oåterkalleligt straff som strider mot de mänskliga rättigheterna. Vi fördömer dödsstraffets tillämpning i alla dess former.

EU är en drivande aktör i arbetet för avskaffande av dödsstraff, och Sverige tar en aktiv del i EU:s arbete. Det omfattande tillämpandet av dödsstraff i Iran, inklusive för minderåriga, är mycket oroande. Sverige tar upp MR i alla politiska kontakter med Iran. Den svenska regeringen kommer att fortsätta vara tydlig och ha en rak dialog med iranska företrädare i frågan om MR-läget i Iran, inklusive verkställandet av ett stort antal dödsstraff.

För en tid sedan nåddes vi av den oroande informationen att dödsdomen mot Ahmadreza Djalali ska ha fastställts av Irans högsta domstol. UD tar kontinuerligt upp fallet med företrädare för Iran såväl i Stockholm som i Teheran. Jag själv och kabinettssekreteraren har upprepade gånger tagit upp fallet med Irans utrikesminister Mohammad Javad Zarif. Svenska myndigheter har en dialog med iranska företrädare om Djalalis situation. Sveriges ambassad i Teheran har begärt tillstånd för att besöka Djalali och även efterfrågat klargöranden om hans situation. Svenska myndigheter står också i kontakt med Djalalis anhöriga.

I våra kontakter framför vi med enfaset Sveriges och EU:s syn på dödsstraffet. Sverige kräver att dödsdomen inte verkställs, och vi har tillsammans med övriga EU protesterat mot straffet vid upprepade tillfällen. Vi fortsätter våra konsulära ansträngningar för Ahmadreza Djalali.

Vi är medvetna om Ramin Hussein Panahis fall och följer det nära, inklusive via vår ambassad i Teheran. Vi har via EU uppvaktat de iranska myndigheterna i det här fallet och fortsätter att följa det. Vi tar återkommande upp fall av kränkningar och övergrepp av mänskliga rättigheter med Iran genom EU och bilateralt. Genom vår ambassad i Teheran deltar vi i gemensamma EU-démarcher till det iranska utrikesdepartementet och rättsväsendet.

Det råder ingen tvekan om att MR-situationen i Iran är mycket oroväckande. Sveriges position vad gäller MR, demokrati och rättsstatens principer är tydlig. Diskriminering av kvinnor och flickor samt otillräcklig respekt för minoriteters mänskliga rättigheter är exempel på frågor som regelbundet tas upp i vår dialog med Iran.

Den svenska regeringen kommer också fortsatt att driva dessa och andra MR-frågor inom FN och EU för att på så sätt stärka respekten för MR i Iran. Sverige ingår i en kärngrupp av länder som lägger fram resolutionen för att förlänga mandatet för FN:s specialrapportör för mänskliga rättigheter i Iran. FN:s råd för mänskliga rättigheter antog resolutionen den 25 mars i år och förlängde mandatet med ytterligare ett år. Sverige har arbetat aktivt i denna kärngrupp sedan 2011. Inom EU har vi just avslutat

arbetet med att förlänga restriktiva åtgärder, i form av frysning av tillgångar och ekonomiska resurser samt reserestriktioner, mot personer som är ansvariga för allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter i Iran.

Sverige kan ha en tydlig roll för att stärka det kvinnliga deltagandet i Iran, på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Detta gäller bland annat det bilaterala samförståndsavtal om samarbete för ökat kvinnligt deltagande som undertecknades under statsministerns besök i februari 2017 och som följs upp av Svenska institutet. Det är positivt att vi har kunnat förhandla fram och underteckna ett sådant dokument, trots att Iran annars står långt ifrån oss i denna fråga. Det visar på hur vi kan uppnå resultat genom att uttrycka våra principiella ståndpunkter i dialog.

Anf. 2 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ålderspresident! Tack för svaret, utrikesministern, och tack för ditt engagemang för mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter i Iran!

Som utrikesministern sa i sitt svar begås det just nu i Iran omfattande brott mot mänskliga rättigheter – brott mot kvinnors rättigheter, mot fackliga aktivister, mot kurder och mot andra minoriteter. Det begås brott mot alla oppositionella och inte minst mot kvinnorna, som under 40 år har levt under könsapartheid. Men de kämpar för sina rättigheter, och de kämpar mot slöjtvånget – även under bevakning av moralpolis och poliser.

Vi vet att Amnesty har uppgivit att Iran avrättade 507 personer under 2017, varav flera var barn – minderåriga. Vi vet också att oskyldiga människor varje dag döms till döden utan att få en rättssäker rättegång och utan att något i rättssystemet är på de fängslades sida. En av dem, som jag tog upp i min interpellation, är KI-forskaren Ahmadreza Djalali. Han är dödsdömd och numera svensk medborgare. Han är en forskare som har åkt tillbaka till sitt hemland för att bidra med kunskaper, och nu är han dödsdömd.

Jag menar att han, om vi inte kräver hans frigivning, säkerligen inte ens kommer att hinna bli avrättad; han kommer att dö i fängelse, som många andra. Många andra arbetaraktivister har inte avrättats utan dött i fängelse, under psykisk och fysisk tortyr. Därför är min fråga om utrikesministern och regeringen kommer att kräva hans frigivning, till exempel när Irans delegation nu – har jag hört – kommer hit under juni månad.

När vi har handelsavtal och utbyte med Iran ska vi också ställa motkrav för att det hela ska vara tydligt. Han är ju svensk medborgare, och jag vet att utrikesministern har gjort allt för att Ahmadreza inte ska bli avrättad. Men det räcker inte; vi vill inte att han ska dö i fängelse utan avrättning.

I vilket fall som helst måste vi ge Iran ett ultimatum: Om man ska ha ett handelsavtal måste man också se till att han blir frigiven utan några krav.

Jag har också lyft fram en annan person som är dödsdömd. Han heter Ramin Hossein Panahi. Detta är en ung kille som har fängslats och dömts till döden utan några grunder. Han väntar på att bli avrättad efter ramadan. Hans syster har redan begått självmord i protest, och mamman har sagt att hon kommer att sätta eld på sig själv utanför fängelset om de avrättar Ramin.

Därför menar jag att det är viktigt att Sveriges röst hörs här och att vi är tydliga. Det är bra att vi säger att vi är emot dödsstraff och att vi gör allt inom EU och FN – det är väldigt viktigt – men också i enskilda fall ska vi kunna höja vår röst.

Prot. 2017/18:128

8 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Det råder ingen tvekan om att situationen för mänskliga rättigheter i Iran är mycket allvarlig. För att kort beskriva hur det ser ut kan jag nämna verkställandet av ett stort antal dödsstraff, som vi har sett på sistone, och bristande respekt för rättsstatens principer.

Irans rättsväsen är ju inte politiskt oberoende. Rättegångarna kan vara korta – ibland bara några minuter – och utan möjlighet för de åtalade att försvara sig. Straffen är oftast väldigt stränga, och svepande brottsrubriceringar är ett problem. Det är svårt att överklaga domar, då den dömde har begränsad tillgång till försvarsadvokat och inte alltid informeras om sina rättigheter.

Denna bristande rättssäkerhet tar vi återkommande upp i alla våra kontakter med iranska myndigheter. Att säkerställa en rättvis rättsprocess är ju en central del också när vi gör gemensamma EU-démarcher. När vi går till det iranska utrikesdepartementet och rättsväsendet, vilket är sådant som vår ambassad i Teheran regelbundet deltar i, sker det ofta med anledning av specifika fall.

Vi kommer att fortsätta ta upp och försöka påverka situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran, även beträffande rättsväsendet och användningen av dödsstraff. Vi kommer också att fortsätta ta upp och nära följa individuella fall. Vi har en kontinuerlig dialog med iranska företrädare om Djalalis situation, och vi kommer förstås att fortsätta att först och främst kräva att dödsstraffet inte verkställs.

När det gäller Panahis fall har Sverige agerat via EU, som genom ordföränderskaplandet Bulgarien nu har uppvaktat de iranska myndigheterna i Teheran. Under denna démarche framfördes oro över den rättsliga processen och tillämpningen av dödsstraffet. Här har verkställandet av dödsstraffet skjutits upp medan de iranska myndigheterna granskar den rättsliga processen. Vi kommer att fortsätta att följa detta mycket noga, och det är viktigt att Iran också förstår att vi gör det.

Utan en dialog med iranska företrädare begränsas våra möjligheter att påverka situationen för MR i Iran och att ta upp enskilda fall. Därför är USA:s beslut att lämna den kärntekniska överenskommelsen djupt olyckligt. För Sverige och EU innebar överenskommelsen att vi har kunnat fördjupa dialogen med Iran, inklusive dialogen om mänskliga rättigheter. Den har öppnat denna kanal, så att säga.

Överenskommelsen stärkte de reformvänliga krafterna i Iran. De verkar för ökad öppenhet gentemot andra länder, och de arbetar relativt sett i större utsträckning för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna.

Sverige och EU har varit mycket tydliga med att överenskommelsen måste följas av förbättringar i Irans mycket allvarliga MR-situation. Den isoleringspolitik gentemot Iran som USA förespråkar riskerar att i stället stärka de konservativa krafterna i Iran, och Trumps beslut riskerar att få negativa konsekvenser även för MR-situationen i landet.

Detta är anledningarna till att Sverige och EU även fortsättningsvis kommer att verka för att bevara överenskommelsen.

Anf. 4 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ålderspresident! Tack, utrikesministern!

Det är väldigt glädjande och stärkande att utrikesministern uttryckligen säger att man vill stoppa avrättningarna och att man lyfter upp frågorna ett steg i FN och EU. Naturligtvis kan inte ett land åstadkomma detta på egen hand; det är därför bra att agera tillsammans med andra EU-länder och FN-länder.

Problemet vad gäller FN är, precis som utrikesministern påpekade, USA och att USA i dag inte har något intresse för mänskliga rättigheter i andra länder, inte heller i Iran. Därför är vår röst väldigt viktig i till exempel EU.

Vår röst är viktig också när iranska myndigheter eller handelsdelegationer kommer eller när utrikesministern träffar iranska representanter. Det är viktigt att vara tydlig när det gäller mänskliga rättigheter och även när det gäller enskilda fall som Ramin och Ahmadreza.

Dessa två fall har blivit väldigt kända internationellt, men det finns många andra som har blivit dödsdömda och avrättats utan grunder. Barn avrättas. Kvinnor fängslas och avrättas. Många afghaner och araber i de södra delarna avrättas utan att någon ens vet om detta.

Araber och afghaner i Iran är andra eller tredje klassens medborgare. Många gånger genomför man detta med motiveringen att de skulle sälja narkotika eller vara narkomaner. Det görs dock för att kväva politiska röster genom att man avrättar dem och säger att de är brottslingar. Det får inte ske, särskilt inte nu när vi har kontakter med Iran.

Vi vet också att Iran är ett land som ägnar sig åt regional diktatur och imperialism. Man är med och bidrar till kriget i Syrien och i Jemen samt i kriget mot Hizbullah och Hamas. Iran spelar en stor roll i regionen, bland annat tillsammans med sin allierade Ryssland. Därför räcker det inte med bara oro. Vi måste helt enkelt ta detta på allvar, både när det gäller att stoppa krig och när det gäller flyktingarna.

Varför kommer flyktingar från Afghanistan som har bott i Iran till Sverige och andra EU-länder? Det beror på att dessa människor inte har några rättigheter. Vi har sagt att vi ska stoppa flyktingar från att komma till Europa, men vad ska de göra om de inte har några mänskliga friheter och rättigheter?

På många punkter måste vi vara väldigt alerta. Mänskliga rättigheter är också flyktingarnas rättigheter och minoriteternas – till exempel kurdernas – rättigheter. De säger att Ramin är en politisk aktivist, men han är en av dem som har protesterat mot regimen tillsammans med många andra unga. För att kontrollera kurderna och få dem att hålla tyst avrättar man dem eller kommer med hot om avrättning. På så sätt kvävs alla röster.

Om Iran vill öppna upp mot västvärlden, mot Sverige och mot EU måste vi därför ställa motkrav på mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter och kurdernas rättigheter.

Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Det är lätt att hålla med om väldigt mycket av det som Amineh Kakabaveh säger. Etniska och religiösa minoriteter, oppositionella och fackliga företrädare är hårt utsatta i Iran i dag. Det kan finnas skäl att lyfta fram just kvinnornas situation, och regeringen har varit mycket tydlig i dessa frågor.

I vår dialog med Iran påtalar vi tydligt de brister vi ser. Det vi kan göra för att få styrka är att verka via FN och EU och använda sanktionsverktyget men också att genom våra uttalanden och bilaterala kontakter påtala detta på alla möjliga sätt.

Situationen när det gäller fackliga rättigheter och möjligheten till facklig organisering är väldigt dålig i Iran. Oberoende fackföreningar är inte tillåtna. Många fackliga och arbetsrättsliga aktivister sitter fängslade. Just den situationen togs upp när statsministern var på besök i Iran i februari, och där var faktiskt en representant för IF Metall med i delegationen. Det blev en viktig diskussion.

Det är många svenska företag som är framträdande i fråga om hållbarhet, corporate social responsibility och goda relationer mellan ledning och anställda. En ökad närvaro av Sverige och svenska företag ger ju möjlighet att sprida våra svenska värderingar i dessa frågor och också när det gäller arbetares rättigheter och möjlighet till organisering. Det är därför som det är så olyckligt med beslutet från USA:s sida att lämna kärnavtalet. Det hade annars funnits möjlighet att få tillträde till Iran.

Vi lyfter fram de här frågorna i alla våra kontakter med iranska företrädare på olika nivåer.

I april träffade jag Irans vicepresident med ansvar för kvinnofrågor. Vi hade en mycket bra dialog om bland annat vikten av att öka kvinnors närvaro på arbetsmarknaden. Jag tror att vi kan ha en tydlig roll i att stärka det kvinnliga deltagandet i Iran både på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Det gäller då vårt bilaterala samförståndsavtal om samarbete för ökat kvinnligt deltagande som undertecknades 2017.

Det går alltså att uppnå resultat genom att uttrycka våra principiella ståndpunkter i dialog och att sedan följa upp detta. Vi ska fortsätta att använda alla våra diplomatiska och politiska verktyg för att påverka och göra det utifrån vår syn på mänskliga rättigheter, respekten för mänskliga rättigheter. Vi kommer också att fortsätta insistera på att MR-representanten får fortsätta sitt arbete. De resolutioner som antas i MR-rådet i Genève är viktiga ur den synvinkeln.

Jag vill tacka Amineh Kakabaveh för våra diskussioner. Vi ska fortsätta att påtala de här bristerna och också ta upp de enskilda fallen, som är väldigt viktiga för oss konsulärt och politiskt.

Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ålderspresident! Tack, utrikesministern!

Det är väldigt bra att vi i Sverige lyfter fram fackliga rättigheter i Iran, där vi faktiskt har svenska företag och anställer löntagare och arbetare. Men de facto finns inga fackliga rättigheter i Iran, precis som utrikesministern sa. Dessvärre har iranska arbetare i våra företag inte samma fackliga rättigheter som svenska arbetare. Därför är det angeläget att se till att fackliga rättigheter och rätten att organisera sig finns. Den rätten ska finnas också i och med att svenska företag verkar i Iran.

Dessvärre ser jag inte så positivt på utvecklingen som utrikesministern gör. I Iran används också den utrikespolitiska situationen, till exempel Trump, för förtrycket mot det egna folket. Iran är i djup ekonomisk kris. Men det vill man inte tala om, utan det är lättare att tala om EU och Amerika och att allt som händer i Iran är deras fel. Det brukar vara så när diktaturer helt enkelt vill befästa sin makt.

Därför hoppas jag att utrikesministern svarar på min sista fråga om utrikesministern vill kräva att KI-forskaren Ahmadreza Djalali frigges och stoppa avrättningen av Ramin och alla andra politiska fångar. Det är viktigt att vår röst aldrig dör, utan Sverige måste vara en röst för kvinnors rättigheter och fackliga rättigheter.

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Tack, Amineh Kakabaveh, för den här diskussionen!

Jag har verkligen inte påstått att vi kan se en särskilt positiv utveckling i Iran. Tvärtom har vi i ökande grad varit bekymrade över utvecklingen när det gäller mänskliga rättigheter. Vi har sett hur antalet dödsstraff som har utfärdats och verkställts har ökat och att mänskliga rättigheter inte respekteras.

Vi har varit väldigt oroliga över detta. Det är därför som vi har återkommande diskussioner i EU-kretsen om sanktionsbestämmelserna och beslutat oss för att förlänga sanktionerna. Vi har även gjort *démarches* åtskilliga gånger. Det har också rört de enskilda fallen, där vi får solidaritet från andra EU-länder. Det gör oss mycket starkare. Och i våra bilaterala kontakter påpekar vi detta ständigt.

Problemet är förstås att Trump meddelat att man vill lämna kärnavtalet. De krafter som då får stöd är de mest konservativa krafterna. Det kommer inte att hjälpa oss i vår kamp för att vrida utvecklingen mot en situation med större respekt för mänskliga rättigheter.

När det gäller enskilda fall beror vårt tillvägagångssätt på vad vi bedömer bäst gynnar frågan och den enskilda personen. Då måste vi ibland välja att offentliggöra kritik, men ibland måste vi vara mer diskreta. Men vi vill göra skillnad för den enskilde.

Vi kommer att fortsätta hävda att dödsstraff inte ska tillämpas, och vi kommer att fortsätta vår dialog för att försäkra oss om att det blir en respekt för mänskliga rättigheter i Iran.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2017/18:549 om folkens situation i Mellanöstern

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Amineh Kakabaveh har frågat mig vad Sverige ska göra för att genomföra konkret fredsarbete och utrikespolitik för att bidra till minskad internationell vapenhandel och svensk vapenexport. Hon har också frågat hur jag avser att avveckla beroendeförhållandet mellan Sverige och EU och Turkiet kopplat till flyktingströmmar till Europa.

Interpellanten har också frågat vad regeringen avser att göra i nationell kapacitet och inom EU för att Turkiet ska frigge HDP-ledaren Demirtaş och andra politiska fångar samt hur jag avser att förmå Turkiet att genomföra demokratiska val utan presidentkandidater i fängelse. Kakabaveh har vidare frågat hur Sverige nationellt och som EU-medlem ska undanröja hot mot dem som flytt från Turkiet och vars frihet begränsas av flyktingspionage och angiveri. Interpellanten har också frågat hur Sverige som enskild stat och inom EU avser att förmå turkiska trupper att lämna Afrin och Rojava. Avslutningsvis har Kakabaveh frågat mig vad regeringen avser att göra för att Turkiet ska avlägsna terroriststämpeln från PKK. Det ställs alltså många frågor i interpellationen.

Jag delar interpellantens djupa oro över situationen på flera håll i Mellanöstern, inte minst i Syrien, och över det försämrade läget i Turkiet vad avser mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

Sverige fortsätter konsekvent att uppmärksamma situationen för oppositionspolitiker, journalister, akademiker och civilsamhällesaktörer och driver att EU:s medlemsstater fortsätter att agera samlat för att respekten för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i Turkiet ska förbättras. Sverige agerar även lokalt, exempelvis genom att våra utlandsmyndigheter bevakar rättegångar som en del av det diplomatiska uppdraget. Både Sveriges ambassad i Ankara och generalkonsulatet i Istanbul har bevakat rättegångarna mot HDP-ledaren Selahattin Demirtaş. Regeringen uttalade redan när Figen Yüksekdağ och Selahattin Demirtaş greps att de borde släppas. Parlamentariker som Demirtaş måste tillåtas att verka i enlighet med sitt demokratiska mandat.

Regeringen förväntar sig att president- och parlamentsvalen i Turkiet den 24 juni, och processen som leder fram till valdagen, genomförs i enlighet med internationella standarder för fria och rättvisa val. Därför ser jag med djup oro på det faktum att undantagstillstånd fortfarande råder i landet, vilket försvårar möjligheterna för oppositionspartier och kandidater att driva valkampanj på lika villkor.

Regeringen välkomnar att Turkiet bjudit in Odihr att observera valen, och Sverige bidrar med ett robust stöd i form av valobservatörer till denna insats.

Vad gäller flyktingströmmar kan konstateras att Turkiet har tagit emot över 3 ½ miljon flyktingar, vilket landet faktiskt förtjänar vårt erkännande för. EU stöder Turkiets flyktingmottagande genom en finansieringsfacilitet på 3 miljarder euro. Detta är EU:s största humanitära insats någonsin, där miljoner människor, varav en stor andel är barn, får humanitär hjälp, utbildning och sjukvård.

Regeringen har varit tydlig i sin kritik mot Turkiets militära insats i Afrinregionen såväl bilateralt som inom EU och FN. Jag har tidigare i denna kammare redogjort för Sveriges ledande roll i FN:s säkerhetsråd vad gäller resolution 2401 om landsomfattande eldupphör för att möjliggöra humanitärt tillträde. Resolutionen är tillämplig i hela Syrien, inklusive Afrin. Det som sker i Afrin är oacceptabelt, med uppgifter om plundring och där människor tvingas på flykt. Detta har vi fördömt.

Avseende frågan om hot mot personer av turkisk härkomst är det Säpo som har uppgiften att förebygga och uppdaga flyktingspionage. Säpo har ett informations- och erfarenhetsutbyte med andra länder där det bedöms

relevant. Avgörande för att kunna förhindra flyktionspionage är dock att misstänkta aktiviteter kommer till Säpos kännedom.

Avseende PKK är organisationen terroristlistad av EU. Den viktigaste frågan är hur man förmår turkiska staten att återuppliva en trovärdig och inkluderande fredsprocess i landet. Detta verkar Sverige för, såväl bilateralt som inom EU.

Jag delar interpellantens oro för att alltför bred tillämpning av anti-terrorismlagstiftning kan användas för att komma åt poliska meningsmotståndare. Detta har vi också framhållit inom ramen för EU:s och Turkiets högnivådialog om terrorismbekämpning.

Inom regeringen ansvarar justitie- och inrikesminister Morgan Johansson för frågan om exportkontroll av svensk krigsmateriel. Jag vill dock lyfta fram att Sverige har ett av världens mest strikta regelverk för vapenexport. Reglerna har nyligen skärpts ytterligare med ikraftträdande av en ny krigsmateriellag. Även internationellt verkar Sverige för en stärkt kontroll av vapenexport, bland annat genom att driva på och ge stöd till ett effektivt genomförande av FN:s vapenhandelsfördrag.

Fru ålderspresident! Sverige fortsätter att nära följa utvecklingen i Turkiet, och i fokus för vårt engagemang står demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Vi tar varje möjligt tillfälle att inskräpa våra budskap till turkiska motparter, såväl på egen hand som i samverkan med andra EU-länder, i bilaterala kontakter och i multilaterala sammanhang.

Anf. 9 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ålderspresident! Jag tackar utrikesministern för svaret.

Det är glädjande att vi är överens om vad som pågår i Turkiet och i grannländerna. Turkiet och Iran är i dag de regionala stormakterna och spelar en stor roll i exempelvis kriget i Syrien.

Erdoğan har drivit bort kurderna och ockuperat ett annat lands territorium, vilket är oacceptabelt och ett folkrättsbrott. Turkiet vill driva bort kurderna, och Erdoğan vill skapa en så kallad säkerhetszon för att flytta arabiska sunnifyktingar från Turkiet till kurdernas område, där de och andra minoriteter har levt i flera hundra år.

Erdoğan har också påskyndat valet som skulle ha hållits i november, men nu blir det den 24 juni i stället. Han vill stärka sin maktposition ännu mer. Han har fängslat hundratusentals akademiker, jurister och politiskt aktiva, och 5 000 av dessa är politiker och ledare för HDP. Selahattin Demirtaş sitter i fängelse fast han är en av presidentkandidaterna mot Erdoğan. Hur är det möjligt att en presidentkandidat sitter fängslad medan Erdoğan bedriver sin valkampanj på bekostnad av kurderna och hundratusentals fängslade? Dessutom pågår ett undantagstillstånd.

I dag är Turkiet tyvärr ett stort fängelse, inte bara för landets kurder utan för alla oppositionella i landet.

Dagens förtryck av kurderna är ett av de värsta genom tiderna. Först var det Diyarbakir och belägringen av de kurdiska delarna. Det har vi lyft upp i kammaren många gånger. Sedan var det Afrin och Rojava.

Nu kallas alla som protesterar och höjer sin röst mot Turkiet både i och utanför landet för terrorister. Därför är det viktigt att lyfta terroriststämpeln från PKK. Det är ju samma organisation som Turkiet fram till 2015 satt vid förhandlingsbordet med. Om det var en terroristorganisation, hur kunde man då förhandla med den? Detta kan man använda mot Turkiet.

Ska vi lösa kurdernas problem i Turkiet och få bort terrorstämpeln på oppositionella är ett steg att lyfta terrorstämpeln från PKK. I dag har över 20 miljoner kurdiska barn i kommunala skolor inte rätt att läsa sitt eget språk.

Kommer eller kommer inte utrikesministern att kräva Selahattin Demirtaş och de andra politiska fångarnas frigivning?

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Det är bra att det i Sveriges riksdag och inom EU finns en bred enighet i bedömningen av den mycket allvarliga utvecklingen i dagens Turkiet. För att verka för en förändring i landet behöver Sverige och EU arbeta på bred front och med de olika verktyg som står till buds.

Nu stundar ett parlaments- och presidentval den 24 juni, och givetvis riktas många ögon mot Turkiet nu. Många av oss minns också Odihrs tydliga synpunkter på genomförandet av folkomröstningen i landet för drygt ett år sedan, och flera av de förutsättningar som rådde då kvarstår.

Det är svårt att se hur fria och rättvisa val ska kunna genomföras när undantagstillståndet fortfarande är i kraft. Spelplanen är mycket ojämn mellan regeringssidan och oppositionen, och det är svårt för väljarna att få opartisk information om vilka alternativ som finns via det mer och mer likriktade och kontrollerade medieutbudet.

Sverige har varit drivande i att få till stånd tydliga EU-uttalanden inom bland annat OSSE den senaste tiden. Det gäller inte minst mediefrihet och frihetsberövande av journalister i Turkiet. Yttrandefrihet, mediefrihet och fri press är fundamentala förutsättningar för ett demokratiskt samhälle.

En annan förutsättning, precis som Amineh tar upp, är att partier och kandidater kan bedriva sitt politiska arbete och delta i valen på lika villkor. Regeringen framförde tydligt sin kritik när de två partiledarna för det turkiska oppositionspartiet HDP, alltså Yükksekdağ och Demirtaş, greps tillsammans med en rad andra partimedlemmar i november 2016. Regeringen konstaterade då att detta inte kunde ses som isolerade fall utan som en fortsättning på en längre tid av åtgärder mot HDP-företrädare.

Därför har det varit viktigt att visa solidaritet med de gripna HDP-ledarna genom att personal från ambassaden och generalkonsulatet bevakar deras rättegångar.

Vi har både till den turkiska ambassadören i Stockholm och till turkiska regeringsföreträdare i Ankara framfört kritik angående denna breda tillämpning av antiterrorismlagstiftningen i Turkiet.

Genom det bilaterala reformstödet bidrar vi också till ett livskraftigt civilsamhälle i Turkiet. De organisationer som får svenskt bistånd är aktiva inom bland annat områden som yttrandefrihet, demokratiframjande och jämställdhet.

Sverige verkar alltså för att EU ska ha en gemensam och tydlig Turkietpolitik. Europeiska kommissionens framstegsrapport, som presenterades i april, var tydlig i sin analys av den negativa utvecklingen i landet. Att den utvecklingen har haft konsekvenser för relationen till EU är mycket påtagligt. Samtidigt är det viktigt för befolkningen i Turkiet, inte minst oppositionen, att man ser att det europeiska perspektivet finns kvar, inte minst den dag som Turkiet är villigt att närma sig EU igen.

Självklart menar vi att de oppositionsledare som har fångslats måste släppas fria och att det måste få bli en ordentlig politisk debatt också i Turkiet och att kandidaterna ska kunna presentera sin politik. Det fortsätter vi att hävda i både bilaterala kontakter och via EU.

Anf. 11 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ålderspresident! Jag tackar utrikesministern för detta. Erdoğan vill inte närma sig på eget bevåg och frivilligt om man inte ställer krav på Turkiet. Det är bra med solidaritet. Eftersom Turkiet inte är vilket land som helst måste man också ställa krav. Turkiet är faktiskt kandidat till EU. Sverige och EU har tyvärr nästan köpt sin egen röst genom detta flyktingavtal. Erdoğan kan hysa agg mot Europa, Sverige och andra länder. Men vi är helt tysta, särskilt nu när det är valrörelse och när det är undantagstillstånd. Under tiden sitter politiska oppositionella i fängelse. Han själv bedriver en turkisk nationalistisk kampanj med islamistiska inslag mot alla röster.

Vi har också lyft fram frågan om flyktingspionage. I Sverige och EU bedrivs det ett omfattande spionage. Flyktingar som har flytt från Turkiet för att kunna använda sin yttranderätt i Sverige och i Europa kan i dag inte göra det av rädsla för repressalier mot släktingar. Jag möter många människor. Det är bra att utrikesministern är mycket tydlig med att vårt rättssystem har koll på detta.

Sveriges feministiska regering höjer rösten för kvinnors rättigheter. Vi vill att kvinnor ska ha samma möjligheter och rättigheter. Men det är långt ifrån så i många länder.

Men när det gäller kurderna vet vi att både i Rojava, i Turkiet och i irakiska Kurdistan är det kurder och kurdiska kvinnor som har bekämpat IS/Daish. Även om militären är besegrad har kurder och andra minoriteter en annan rädsla, nämligen för staten Turkiet, Syrien och Iran och de som är involverade i folkrättsbrott mot mänskliga rättigheter i de olika delarna där kurder och andra minoriteter finns.

Därför menar jag att man helt enkelt inte kan se detta som isolerade händelser, utan allt hänger ihop.

Jag har även lyft fram en fråga om vapenexport, eftersom inga regimer någonsin i världen kan föra krig utan sofistikerade vapen från väst. Vi vet att Sverige är ett av de länder som har exporterat krigsmateriel för 11,3 miljarder förra året. Turkiet är ett av de länder som köper vapen både från EU och från andra delar av världen. Jag undrar om Sverige och regeringen kommer att stoppa vapenexporten till Turkiet, eftersom Turkiet bedriver krig mot andra länder och mot den egna befolkningen. Därför är detta mycket relevant med tanke på att det drabbar så många kvinnor, barn och minoriteter. Krig drabbar kvinnor och barn och de mest utsatta. Därför är det mycket angeläget att Sveriges feministiska regering helt enkelt stoppar vapenexport till diktaturer som Turkiet som är en mer auktoritär islamistisk diktatur i dag.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Jag vet att du är mycket engagerad i alla dessa olika frågor, Amineh Kakabaveh. Interpellationen innehåller allt från vapenexport till situationen i Syrien, till Turkiet och till flyktingspionage. Vi hinner kanske inte hinner reda ut allt detta.

Men jag vill först och främst säga att vi inte är tysta. Det är inte så att Sverige är tyst när det gäller kritiken mot vad som händer i Turkiet och när det gäller vad som händer i Syrien. Vi är tvärtom mycket aktiva, och vår röst hörs både i FN och i EU-sammanhang.

När det gäller Syrien är situationen fruktansvärd där. Framför allt måste vi göra allt vi kan för att civila ska få andrum från krigets fasor. Det är därför som vi har lagt all kraft på att verka för ett eldupphör, för att stödja en FN-ledd politisk process och för att förbättra den humanitära situationen i Turkiet. Vi reagerade mycket resolut och agerade resolut när Turkiets Operation olivkvist, som den kallades, inleddes i Afrinprovinsen. Vi har tagit upp frågan med turkiska företrädare vid ett flertal tillfällen och på olika nivåer. Vi har varit aktiva i multilaterala forum, som sagt, både i FN och i EU. Jag har också tidigare i denna kammare tydligt uttryckt att uppgifter om plundring och om att människor drivs på flykt och är på flykt är oacceptabla och något som vi fördömer. Vi har också uppmärksammat den folkrättsliga dimensionen av Turkiets agerande. Vi har både i Ankara och här i Sverige till turkiska företrädare framfört att kraven på eldupphör och ett humanitärt tillträde gäller för hela Syrien, inklusive Afrin. Vi har betonat vikten av en omedelbar nedtrappning av våldet, respekt för folkrätten och skydd av civila. Och alla stater har skyldighet att följa säkerhetsrådets resolution 2401.

Vi har återkommande lyft fram vikten av att man får en återupptagen fredsprocess i Turkiet. Det är en nödvändighet för Turkiets säkerhet och sociala och ekonomiska sammanhållning. Det skulle få positiva konsekvenser också i Syrien och i regionen som helhet. Relationen till kurdiska grupper i grannländerna påverkar nämligen också stabiliteten i hela regionen. Där håller jag alltså helt med Amineh Kakabaveh.

När det gäller vapenexporten kommer jag inte att kommentera enskilda fall. Det är dessutom inte jag som har detta ansvar i regeringen, utan det är Morgan Johansson. Men jag vill ändå säga att vi har ett av världens mest strikta regelverk för vapenexport. Det är mycket tydligt när det gäller hur, var och till vem man får exportera. Dessutom införs nu ett demokratikriterium i krigsmateriellagstiftningen. Det är mycket viktigt.

Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ålderspresident! Jag tackar utrikesministern för detta. Det är klart att allting hänger ihop, och mina frågor hänger ihop. Vapen och vapenexport leder till krig, och i krig drabbas kvinnor, minoriteter och andra utsatta. Utsatta minoriteter är kurder, både i Rojava och i Turkiet. De fångas och stämplas som terrorister för att de försöker hävda sig och försöker få sina politiska, kulturella och mänskliga rättigheter. Därför vill jag att Sverige och EU ska göra allt för att ta bort denna terrorstämpel om man vill ha fred i Mellanöstern och för kurderna. Turkiet är ett Natoland. Under Natos flagga och med sina soldater våldtar Turkiet och ockuperar ett annat land och sitt eget folk.

Under valet 2015 använde han Daish mot kurderna. Så fort HDP fick mindre röster försvann Daish. Vem var Daish? Det var ju Turkiet självt! Vi har bevis på att han har fångslat journalister som avslöjat detta.

Med tanke på den feministiska utrikespolitiken borde du, Margot, själv vara en av dem som höjer rösten och säger: Nej, vi ska aldrig exportera vapen till länder som för krig mot andra länder och där kvinnor och minoriteter drabbas!

Ändå exporterar vi vapen till Turkiet. Därför är det så viktigt att alla de här frågorna hänger ihop och ska besvaras. Jag vet att man inte hinner gå igenom allt på 20 minuter, men det är klart att detta hänger ihop. Det går inte att sätta människor i fängelse för att själv bedriva valkampanj. Vi måste göra allt för att Selahattin och alla andra politiska fångar ska bli frisläppta.

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! I vår lagstiftning är det redan förbjudet att exportera till krigförande länder. Som Amineh också mycket väl vet – och där tror jag att vi är på samma sida – menar vi inte heller att Sverige ska ansluta sig till Nato, som det ser ut.

I våra kontakter med Turkiet kommer regeringen att fortsätta kräva att folkrätten och mänskliga rättigheter respekteras. Vi tror att dialog och engagemang med regering, opposition och civilsamhälle är det bästa sättet att bevaka de här frågorna för att vända den negativa utvecklingen i Turkiet. Vi har samarbete med många aktörer i landet, inte minst genom det reformstöd som vi har. I en situation där utrymmet för opposition och civilsamhälle nu krymper inför de stundande valen blir det här arbetet viktigare än någonsin.

Vi kommer fortsättningsvis även att följa och agera på utvecklingen i Afrin. Vi förväntar oss att en regionalt viktig aktör som Turkiet ska respektera säkerhetsrådets krav på eldupphör. Det är vad vi kräver av dem. Vi ska fortsätta att verka genom både EU och FN för en politisk lösning för landsomfattande eldupphör och fullt humanitärt tillträde. För en lösning av kurdfrågan uppmuntrar vi förstås också till att man inleder en fredsdiallog och fredsanssträngningar. Det allra bästa vore att se till att man får en fredligare utveckling, inte bara i Turkiet utan runt om i världen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2017/18:560 om konsekvenser av president Abbas antisemitiska uttalande

Anf. 15 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Mikael Oscarsson har frågat mig om innehållet i den palestinske presidenten Mahmoud Abbas tal inför PLO:s parlamentariska församling PNC den 30 april kommer att få någon praktisk konsekvens i Sveriges kontakter med den palestinska myndigheten samt huruvida regeringen kommer att kräva att Abbas tar avstånd från sitt uttalande och ber Israel om ursäkt. Mikael Oscarsson frågar även om uttalandet kommer att leda till att Sverige stoppar sitt utvecklingssamarbete med Palestina.

I sitt tal inför PNC gjorde president Abbas uttalanden som var oacceptabla. De är stötande för alla oss som kämpar mot antisemitism och andra former av hat. Dessa kommentarer hjälper inte palestiniernas arbete för fred med Israel.

Regeringen tog upp frågan direkt med det palestinska ledarskapet efter talet, när PNC fortfarande pågick. Jag har också själv tydligt uttalat att antisemitiska uttalanden av denna form är oacceptabla. Jag poängterade samtidigt att Sverige och EU engagerar sig för att bekämpa alla former av antisemitism och alla försök att ursäkta, rättfärdiga och trivialisera Förintelsen. Omvärldens reaktion på talet har varit tydlig, och regeringen har ställt sig bakom uttalanden gjorda av både EU och FN.

I våra bilaterala kontakter med Palestina var vi tydliga i vår kritik samt om behovet av en ursäkt. Den 4 maj publicerades ett uttalande från president Abbas där han bad om ursäkt, beskrev Förintelsen som det mest avskyvärda brottet i historien samt tog avstånd från antisemitism i alla dess former.

Regeringen fortsätter att i linje med tidigare svenska regeringar verka för en fredlig lösning, grundad i folkrätten, på konflikten mellan Israel och Palestina där två stater kan existera sida vid sida, med Jerusalem som huvudstad för båda. Tvåstatslösningen har varit världssamfundets, inklusive FN:s och EU:s, mål i decennier.

Sveriges utvecklingssamarbete med Palestina har pågått under lång tid under olika regeringar. Det riktas till att hjälpa det palestinska folket genom stöd till ett hållbart och demokratiskt palestinskt statsbyggande. Detta mål delas av givarsamfundet. Svenska biståndsmedel går inte direkt till den palestinska myndighetens budget.

Det centrala hindret för det palestinska statsbyggandet är den israeliska ockupationen. Samtidigt finns steg som den palestinska myndigheten redan nu kan ta för att förbättra situationen. Den palestinska myndigheten behöver bland annat göra demokratiska framsteg, bekämpa korruption, ta avstånd från våld och öka civilsamhällets utrymme. Regeringen poängterar löpande dessa behov i dialogen med Palestina, senast när kabinetssekreterare Söder mötte president Abbas och andra palestinska företrädare i månadsskiftet april-maj.

Skulle Sverige avsluta sitt utvecklingssamarbete med Palestina skulle det palestinska folket drabbas mycket allvarligt i en redan svår situation. Det vore direkt kontraproduktivt, med allvarliga konsekvenser för både den humanitära situationen och säkerheten i regionen. Det skulle också försvåra möjligheterna att få till stånd en fredlig lösning på konflikten. I det läge som nu råder mellan Israel och Palestina, med en kraftig försämring av läget på marken, stora humanitära behov, en avstannad fredsprocess och ökade spänningar mellan parterna och i regionen, är det viktigare än på länge att Sverige upprätthåller dialogen med båda parter och tar vara på möjligheterna att påverka utvecklingen i rätt riktning.

Anf. 16 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru ålderspresident! Sverige kan spela en roll i Mellanöstern om vi vill det och om vi börjar ställa motkrav när det gäller vårt bistånd. Vi är den fjärde största bidragsgivaren till den palestinska myndigheten.

Grunden för den här interpellationen är det uttalande som den palestinska myndighetens president Mahmoud Abbas gjorde i sitt linjetal den 1 maj i palestiniernas nationella råd, som inte varit samlat på tio år. Nu skulle han hålla sitt linjetal och förklara sin inriktning. Det han sa var: Varför hände detta? Han syftade då på Förintelsen. Jo, sa han, fientligheten mot judar berodde inte på deras religiösa identitet utan på deras sociala funktion i samhället, som förknippas med ocker och bankverksamhet.

Det är precis det här som är antisemitismen. Man säger att förföljelsen och Förintelsen beror på judarna själva.

Utrikesministerns kabinettssekreterare Annika Söder fanns på plats och lyssnade på talet. Det är kanske inte så konstigt att hon var på plats. Statsminister Stefan Löfven har ju kallat Abbas parti, Fatah, för Socialdemokraternas kära systerparti.

Sedan kom det en så kallad ursäkt. Det Abbas då sa var: Om någon har blivit förolämpad ber jag om ursäkt. Men han har ju inte bett om ursäkt för vad han sa. Vi måste också sätta in detta i ett sammanhang. Abbas doktorerade på förnekelse av Förintelsen. Det är inte första gången han säger sådana här saker.

Sedan är det väldigt viktigt att se att det här bara är toppen på ett isberg. På den palestinska myndighetens kanal får barnen lära sig att judar är grisar och hundar. I de palestinska skolornas böcker finns inte Israel på kartan. Det här är den nya typen av antisemitism: Israel finns inte, och judarna har inte rätt till sitt land. På den palestinska myndighetens Facebooksida och Twitter uppmuntras till våld mot civila judar. Bara under 2016 identifierades på Fatahs officiella Facebooksida över 130 inlägg som glorifierade terrorism.

Det är också så att mängder av skolor uppkallas efter terrorister och likaså idrottsevenemang efter självmordsbombare. Det finns en bok som jag fick i min hand i går. Det är 2017 års nya utgåva av textboken för när palestinska barn i femte klass ska lära sig arabiska. Det är ett rejält kapitel om Dalal Mughrabi, som är en person som hade ihjäl 37 civila judar.

Nu är frågan: Är det inte rimligt att regeringen ser till att vi får transparens och att skattebetalarna får reda på vad alla skattepengar till palestinska myndigheten går till?

Anf. 17 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Som jag nämnt tidigare har jag varit tydlig med att president Abbas kommentarer i talet vid PNC den 30 april var oacceptabla. Abbas har bett om ursäkt. Han har tydliggjort sin hållning till judendomen och till Förintelsen som det värsta brottet i mänsklighetens historia. Den ursakten var viktig därför att politiska ledare har ett särskilt ansvar att välja sina ord.

Kanske hade man kunnat hoppas att en kristdemokrat också skulle säga någonting om det som har hänt och den senaste tidens utveckling på marken. Kanske hade man hoppats att någon som man tror ska vara en humanist och kämpa för mänskliga rättigheter skulle ha någonting att säga om att över 60 människor sköts ihjäl den 14 maj. Nu är dödssiffran uppe i över hundra, och bland dem finns barn och journalister. Tusentals människor skadades i demonstrationerna i gränsområdet mellan Gaza och Israel.

Jag menar att de israeliska styrkorna bär ett ansvar att visa återhållsamhet med att använda dödligt våld också då det förekommer oacceptabla

provokationer från Hamas. Detta är resultatet av de sammanstötningar som då ägde rum. Kanske skulle man en enda gång kunna säga att det var fruktansvärt och uttrycka någon sorts medkänsla med människor som fick sätta livet till.

Anf. 18 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru ålderspresident! Jag noterar att utrikesministern lämnade halva sin talartid utan att använda den. Det tycker jag är väldigt beklagligt med tanke på att jag hade så viktiga frågor. Det finns fortfarande tid kvar att kommentera hur den palestinska myndigheten agerar.

Det är väldigt intressant. Jag vet att på läktaren sitter också Israels ambassadör i Sverige. Jag vet att man från hela världen är intresserad att höra utrikesministerns syn på vart pengarna går.

Det finns en rapport som var publicerad i Aftonbladet den 11 maj som visar hur svenska skattepengar under lång tid använts i fel syfte. Exempelvis visar tidningens genomlysning att den rödgröna regeringen via biståndsorganet HR/IHL, Human Rights and International Humanitarian Law Secretariat, förmedlar stora belopp till mer eller mindre öppet antisemitiska organisationer, och vissa av dem med kopplingar till terrorstämplade PFLP.

Det är ingen tvekan om att den palestinska befolkningen och inte minst den i Gaza lever under jättesvåra omständigheter. Men skattebetalarnas pengar ska aldrig gå till spridande av antisemitism och stöd till terrorism. Det borde vara självklart.

Det är också en förfärlig korruption i det palestinska styret. Det cement som ges dit för att bygga upp hus i Gaza används regelmässigt för att göra tunnlar. Jag var själv på besök alldeles på gränsen till Gaza för några år sedan. Det är bara ett par hundra meter till muren.

Där har man fått tusentals rockets över sig. Barnen får varje natt sova i skyddsrum. Kring badplatsen och runt om är det skyddsrum, eftersom man bara har fem sekunder på sig. Man får tusentals rockets över sig. Nu har det alldeles nyligen ånyo upptäckts tunnlar där man vill ta sig till den israeliska sidan och ta gisslan.

Det som är så tragiskt är att utrikesministern och den regering som du representerar har valt att ha kontakten bara med ena sidan. Det är tragiskt att se att Sverige är det enda landet i EU vars utrikesminister inte är välkommen till Israel.

Det är så tragiskt. Det beror på den svenska regeringens agerande. Det gäller exempelvis omröstningen i Unesco där man tog bort kopplingen mellan judarna och Jerusalem. Det har upprört judar över hela världen. Vi var det enda landet som röstade för det.

Sverige är också som bekant det enda landet som röstat för erkännandet av den palestinska staten. Det var någonting som skulle ha skett i förhandlingar. Det är vad andra länder tycker. Men Sverige sprang före och gav det utan förhandlingar till palestinska myndigheten.

Det är så tragiskt att se det som skett med relationerna som vi hade historiskt sett. Sverige var ett av de länder som tryckte på för att få Israel till stånd en gång i tiden och var väldigt stödjande till Israel.

Nu är det så tragiskt att se att den svenska regeringen svartmålar Israel och inte ser att pengarna som ges till palestinska myndigheten kommer fel.

Prot. 2017/18:128

8 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Jag lade märke till att det inte sas ett ord av solidaritet eller medkänsla om en av de mest uppseendeväckande och tragiska händelserna vi har haft i Mellanöstern på sistone. Det var inte ett ord av medkänsla från kristdemokraten Mikael Oscarsson.

Jag svarar upprepade gånger på alla frågorna här i riksdagen, och jag har ingenting emot att göra det i dag heller. Först och främst går inget svenskt bistånd direkt till den palestinska myndighetens budget. Det kanaliseras via internationella organisationer som Världsbanken och FN, och det sker i enlighet med dessa organisationers regelverk.

Vi påpekar ständigt i våra kontakter med palestinierna just behovet av att se till att man bekämpar korruption. Det gäller förstas också i Israel att man ständigt måste bekämpa korruption. Det gäller också att man bekämpar det som kan uppfattas som uppvigling eller ett språk som är provocerande. Det är självklart att det är otroligt viktigt i en situation som är väldigt spänd och som dessutom har försämrats.

Vi fortsätter med vårt bistånd till Palestina därför att det har ett överordnat syfte att bidra till ett demokratiskt, självständigt, sammanhängande och livskraftigt Palestina som kan existera sida vid sida med Israel i fred och säkerhet. I genomförandet av biståndet ställer vi krav på god kontroll och respekt för mänskliga rättigheter, åtgärder mot korruption, arbete för jämställdhet och fortsatt reformarbete.

När vi hör rapporter om oegentligheter tar vi itu med det omedelbart. Det är självklart att vi inte ska ge pengar eller stöd till organisationer som ägnar sig åt sådant som vi är absolut emot eller som uttrycker antisemitiska åsikter, och vi har vidtagit nödvändiga åtgärder.

Sveriges utvecklingssamarbete med Palestina har pågått under lång tid. Det har skett med samtliga regeringar under de senaste decennierna. Det består i att vi vill bistå det palestinska folket i ett demokratiskt statsbyggande med syfte att få till stånd en tvåstatslösning. En välfungerande palestinsk myndighet är en förutsättning för det.

Då handlar det om demokratiska framsteg, korruptionsbekämpning, avståndstagande från våld, respekt för mänskliga rättigheter och också ett ökat inflytande för kvinnor och civilsamhället. Den viktiga rollen ska vårt svenska bistånd fortsatt spela. Vi ska vara tydliga med att vägen till fred går via demokrati och respekt för mänskliga rättigheter.

Vi fortsätter att ha handen utsträckt också till Israel. Självklart måste vi ha kontakt med båda, och det har vi också. Vi har diplomatiska förbindelser, och vi har en pågående dialog.

Det är klart att vi visste att vårt erkännande skulle få reaktioner, och vi upplever många gånger att vi har använts som ett avskräckande exempel från Israels sida. Det är inte så mycket det att vi inte vill ha kontakt, utan vi önskar den dialog och det samarbete som också sker på många områden. Detta har alltså inte påverkat i övrigt vad gäller vår handel eller våra kontakter, utan det här är en politisk markering som naturligtvis är olycklig.

Vi fortsätter att tillsammans med de mer än 100 länder som har erkänt Palestina se till att vi kan arbeta mer effektivt för en tvåstatslösning. Det är dit vi måste komma, med krav på båda sidor, förstas, om att försöka att bidra till detta.

Du får en chans till, Mikael Oscarsson!

Anf. 20 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru ålderspresident! Det är tragiskt att utrikesministern inte använder tiden till att ta till sig detta. Vi talar inte om någon forntid när det gäller de palestinska skolböcker där man glorifierar terrorism. Det nya exempel jag har fått visar att i de nya skolböckerna lyfts Mughrabi fortfarande fram som ett positivt exempel när man ska lära sig arabiska. Terrorismen glorifieras. Det är samma kvinna – hon som hade ihjäl 37 civila – som har fått ge namn åt ett kvinnocenter.

Efter detta har många länder tagit intryck. Norge, Danmark och andra länder har mer och mer börjat kontrollera vart pengarna går. När man ger pengarna till olika organisationer går det, som Aftonbladet visar, kanske ännu mer fel och blir ännu värre. Det är ett stort problem att den palestinska myndigheten använder så mycket pengar till att betala terrorister och självmordsbombare. År 2017 avsattes mer än 22,5 miljarder kronor för ändamålet. Det är alltså stora pengar som går åt.

Det är ledsamt när Sverige, som är en så stor bidragsgivare, i stället skulle kunna ställa motkrav. Detta är ett systerparti. Detta är någonting som verkligen borde ligga er varmt om hjärtat: Se till att ta bort hatpropagandan! Vi vet exempelvis från Nordirland och andra länder att om man ska komma någonstans i fredsprocessen måste man ta bort hatpropagandan från skolböckerna.

Det är jätteviktigt för en ny regering att se till att återupprätta kontakten med Israel. Israel är den enda demokratin i Mellanöstern, och Sverige ska ha en god relation med landet.

Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ålderspresident! Självklart gör vi det – vi kontrollerar och reagerar på den här typen av material eller när vi ser att det finns en uppmuntran till våld. Vi reagerar och säger ifrån, och det kommer vi fortsatt att göra.

Om pengar går till sådana ändamål ser vi också till att dra in stödet eller låter dem ta konsekvenserna av detta på andra sätt. Det är självklart att vi gör det; vi har ständigt en sådan kontroll.

Men det beskrivs på ett felaktigt sätt. Det går inga pengar direkt till den palestinska myndigheten, utan vi kanaliserar det mesta av arbetet via FN, EU eller internationella organisationer. Det ska ske enligt deras regelverk. Naturligtvis gör vi så, och i alla våra kontakter är detta ett viktigt inslag. Just genom vårt erkännande har vi också tagit på oss ett ansvar för att engagera oss fullt ut med palestinierna i arbetet.

Jag menar också att det förstås finns ett ansvar på båda sidor. Jag vet inte hur det ser ut i en del läroböcker på den andra sidan. Vad säger man? Hur ser kartorna ut där? Jag vet ju hur viktiga kartorna är i Mellanöstern.

Det är viktigt att påpeka att det finns ett ansvar på båda håll för att i stället lära känna varandra. Några av våra viktigaste projekt har handlat just om att se till att unga människor, både israeler och palestinier, får träffas. Det är inte naturligt i dag; många har aldrig träffat en palestinier eller en israel på andra sidan. Detta är någonting som kan bygga fred och så småningom möjligheter till en tvåstatslösning.

Återigen: Inte ett ord från Mikael Oscarsson om det som hände i Gaza. Det är förfärligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellationerna 2017/18:442 och 479 om påföljder för unga lagöverträdare

Anf. 22 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Erik Slottner har frågat mig om jag avser att ta något initiativ för att förändra lagstiftningen vad gäller påföljder gentemot unga brottslingar och om jag avser att verka för att förslag lämnas för att införa de två nya påföljder som föreslås i departementskrivelsen *Nya ungdomspåföljder*.

Erik Slottner har också frågat mig om jag avser att inom mitt ansvarsområde ta något initiativ för att förändra lagstiftningen vad gäller åtgärder inom ramen för socialtjänstlagen gentemot gruppen under 15 år som begår brott.

Vidare har Ellen Juntti frågat mig om jag avser att hantera förslagen om skärpta ungdomspåföljder i ett sådant tempo att regeringen hinner lägga fram förslag innan riksdagsårets slut.

Som jag nämnde i mitt svar på Ellen Junttis riksdagsfråga om ungdomspåföljder för en tid sedan föreslog Påföljdsutredningen i sitt betänkande 2012 att det skulle införas nya påföljder för unga. Den borgerliga regeringen vidtog dessvärre inga åtgärder för att gå vidare med förslagen. Sedan utredningens ställningstaganden gjordes har vissa av förutsättningarna för dessa förändrats. Det fanns således ett behov av att komplettera underlaget.

Jag gav därför i december 2016 en utredare i uppdrag att komplettera de bedömningar och förslag som lämnats av Påföljdsutredningen. Utredaren redovisade sitt uppdrag i juni förra året i promemorian *Nya ungdomspåföljder* (Ds 2017:25). I promemorian föreslås två nya påföljder för unga: ungdomsövervakning och ungdomstillsyn.

Förslaget om ungdomsövervakning med åtgärder som gör att unga kan hållas borta från platser med droger och kriminalitet på helger och kvällar tycker jag är särskilt intressant. Påföljden innefattar tydliga inskränkningar i den unges rörelsefrihet – som utgångspunkt i form av så kallad helghem-arrest. Till skillnad från Påföljdsutredningens förslag föreslås de rörelsebegränsade inslagen i princip alltid kontrolleras med elektronisk övervakning. Statens institutionsstyrelse föreslås i promemorian vara huvudman för påföljden.

Promemorian har remissbehandlats. Förslaget om ungdomstillsyn har fått ett blandat remissutfall. Flera av remissinstanserna ifrågasätter behovet av att införa en sådan ny påföljd.

Förslaget om ungdomsövervakning har överlag mottagits väl. Några av remissinstanserna ifrågasätter dock valet av huvudman för påföljden och undrar om det inte, bland annat av resursskäl, vore bättre att huvudmannskapet ankom på Kriminalvården. Såväl frågan om huvudmannskap som andra frågor som är förenade med införandet av nya påföljder ställer krav på noggranna överväganden.

När det gäller det förebyggande arbetet är det viktigt med tidiga insatser för att motverka framtida kriminalitet hos barn som befinner sig i riskzoner. Kommunerna ansvarar för den sociala barn- och ungdomsvården, och socialnämnden kan genom att besluta om vård enligt LVU omhändertä ut ungdomar som utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom brottslig verksamhet. Det är angeläget att de barn och unga

som behöver vård för att komma bort från kriminalitet och droger också ges sådan vård.

En del av dessa ungdomar behöver stå under särskilt noggrann tillsyn för att vården ska kunna komma till stånd, och för dem finns Sis särskilda ungdomshem. Det har under en längre tid varit stor efterfrågan och platsbrist på de särskilda ungdomshemmen, framför allt när det gäller låsbara platser för pojkar. Regeringen har därför under mandatperioden tillfört Statens institutionsstyrelse betydande medel för att utöka antalet vårdplatser för att säkerställa att kommunerna har möjlighet att placera dessa ungdomar.

För regeringen är det tydligt att såväl samhället som rättsväsendet måste reagera när unga begår brott. Det är viktigt att den lagstiftning som finns på området är verkningfull och ändamålsenlig. Det är också viktigt att vi har tydliga och konsekventa ungdomspåföljder som kan bidra till att hindra att unga fortsätter att begå brott.

Jag följer rättsväsendets myndigheters arbete med ungdomar och är öppen för att återkomma till dessa frågor om det kan konstateras att det finns brister i och vid tillämpningen av den nuvarande lagstiftningen. Som jag har meddelat tidigare bereder vi i högt tempo förslagen om nya ungdomspåföljder inom Regeringskansliet.

Anf. 23 ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ålderspresident! Jag har ställt interpellationen till Morgan Johansson med anledning av den stora oro jag känner över det eskalerande våldet i vissa av förorterna i vårt land i allmänhet och över unga lagöverträdare i synnerhet. Med unga lagöverträdare menar jag dels de som är över 15 år och som därmed är straffmyndiga, dels de som är under 15 år och som inte är straffmyndiga.

Brottsligheten kryper allt längre ned i åldrarna. Barn som är i en ålder då man fortfarande leker med leksaker, hoppar hage och hopprep och är så där beroende av vuxna kan i samma ålder vara knarklangare eller sprida otrygghet och rädsla i en hel stadsdel. I vissa fall får barn inte vara barn utan tas i stället omhand och uppfostras av yrkeskriminella för att en gång själva bli just yrkeskriminella, det vill säga om de har turen att ens bli vuxna.

Brottsligheten börjar ofta i mindre skala med till exempel snatteri, slagsmål eller olovlig mopedkörning och blir sedan grövre. Icke straffmyndiga agerar torpeder genom att utföra brotten å de vuxnas vägnar. På så sätt undviker de vuxna straff. För varje brott som samhället väntar med att ge en reaktion på ökar också risken för att personen i fråga ska utveckla en kriminell livsstil.

Bland annat därför är det viktigt att reaktionen från samhällets sida inte låter vänta på sig och att all brottslighet får konsekvenser, det som vi ibland kallar nolltolerans mot brott.

Min bild är att reaktionen allt som oftast är för knapphändig och försen. Befogenheterna hos rättssystemet och sociala myndigheter är för små. Hur många gånger har man inte hört en yrkeskriminell säga ”Om någon bara hade reagerat i tid hade jag inte varit där jag är i dag”?

Om barnen är under 15 år handlar det om insatser från socialtjänsten, och då är det antingen stödsamtal eller omhändertagande. Men jag menar att det behövs ett steg däremellan. I utredningen om nya ungdomspåföljder

föreslås flera åtgärder, bland annat så kallad helgavskiljning. Det är i praktiken ett slags utgångsförbud under vissa tidpunkter. Jag anser det är en mycket bra och viktig åtgärd. Vi måste få bort barn och ungdomar från den destruktiva miljö som gatan erbjuder dem, och då är helgavskiljning en bra metod.

Det gläder mig att statsrådet i sitt svar på min interpellation också stöder det förslaget. Det är bara synd att det har dröjt så långt in i mandatperioden att bereda frågan.

Jag skulle vilja se något liknande också för barn som är under 15 år. Om vi kan hitta vägar för att rädda dessa barn har vi också lagt en bra grund för ett tryggare samhälle i framtiden. Men som situationen är nu är jag livrädd för att nya kriminella gäng håller på att fostras i flera av våra förortsområden runt om i landet.

Statsrådet säger att vissa åtgärder är att vänta för barn över 15 år och som är straffmyndiga. Men vad gör vi mer för de barn som är under 15 år och som är hänvisade till socialtjänstens insatser?

Anf. 24 ELLEN JUNTTI (M):

Fru ålderspresident! Tack för svaret, Morgan Johansson!

Jag har ställt den här interpellationen eftersom jag ser mycket allvarligt på ungdomskriminaliteten, särskilt nu när den börjar gå ned i åldrarna och bli mycket grövre. Det är mycket viktigt att samhället och rättsväsendet reagerar kraftfullt och tidigt för att unga lagöverträdare inte ska fastna i kriminalitet.

Morgan Johanssons svar är ett standardsvar. Han säger: ”Den borgerliga regeringen vidtog dessvärre inga åtgärder.” Det är inte sant. Det var vi som tillsatte till exempel Påföljdsutredningen. Det är dags för Morgan Johansson att sluta skylla på den förra regeringen. Nu har han varit justitieminister i snart fyra år. Det är dags att börja ta ansvar.

Han fortsätter säga i svaret att han i december 2016 tillsatte en utredare för att komplettera förslagen. Ja, det gjorde han. Men det tog alltså två år och tre månader innan han tillsatte utredningen. Han hade suttit som justitieminister i över två år innan han tog tag i saken. För ett år sedan kom utredningen med förslag om det här. Men vi har inte sett något förslag från regeringen ännu.

Morgan Johansson säger att han tycker att ungdomsövervakning är särskilt intressant. Det tycker Alliansen också. Det är över tre år sedan som vi fick igenom ett tillkännagivande till regeringen om att komma med ett förslag gällande detta. Men de har inte kommit med något förslag. Det räcker inte att bara vara intresserad, utan man måste agera och komma med förslag också. Jag anser att regeringen inte har gjort det.

Polisen känner sig många gånger maktlös när det gäller kriminella under 18 år. När en ungdom som är 17 år till exempel grips för grov miss-handel – man har sparkat någon i huvudet, och denne har blivit allvarligt skadad – går polisen in och griper ungdomen. Sedan släpps man. Det finns tvångsomhändertagande, men det används alldeles för sällan. Vi moderater vill att det ska användas oftare.

Det behövs dock fler verktyg. Polisen har flera gånger vädjat om fler verktyg. De här ungdomarna skrattar nämligen åt rättsväsendet. Jag har jobbat som kriminalinspektör i tre år på ungdomsroteln i Göteborg; det blir liksom ingenting. Ungdomarna kommer – om de ens kommer – på förhör.

Sedan säger de ”Ja ja, jag får gå till socialen och snacka lite”. Sedan är det inget mer med det. Vi måste ha tuffare verktyg för att kunna ta itu med de här ungdomsbrottslingarna.

I och med att det har tagit så här lång tid anser jag att Morgan Johansson och den nuvarande regeringen tyvärr inte tar ungdomsbrottsligheten på allvar. Om olyckan är framme i höst och Morgan Johansson får fortsätta som justitieminister undrar jag hur lång tid det kommer att ta innan det kommer nya förslag om påföljder, bland annat ungdomsövervakning. Vi är överens om att det är ett bra förslag. Hur lång tid kommer det att ta innan det presenteras?

Morgan Johansson säger i sitt svar att regeringen bereder ”förslagen om nya ungdomspåföljder i högt tempo inom Regeringskansliet”. Jag tycker inte att fyra år är ett högt tempo.

Anf. 25 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jag tror att vi alla kan vara överens om att vi inte kan låta barn växa upp i kriminella familjer utan åtgärd. Samhället måste tvärtom väldigt bestämt kunna gå in med tidiga insatser och ha de verktyg som behövs för att kunna avbryta en sådan utveckling. Om vi inte gör det riskerar vi i stället att det fostras en ny generation kriminella. Där tror jag att vi är överens.

Jag var möjligen orättvis på ett sätt när jag sa att den borgerliga regeringen inte gjorde någonting under sina år. En sak gjorde man ju. Man avskaffade de särskilda pengar som fanns för LVU-omhändertagande, och som jag hade varit med om att införa när jag var socialtjänstminister.

Vi satte av särskilda pengar, särskilda resurser, för att subventionera LVU-omhändertaganden. LVU, lagen om vård av unga, används bland annat för att kunna omhänderta barn och ungdomar som är på väg in i kriminalitet. Då får kommunerna ofta ta på sig en stor kostnad, och en av de stora reformerna jag införde var att gå in med statliga pengar för att underlätta för kommunerna att kunna göra de omhändertagandena.

Det avskaffade man. 2008 var alla de pengarna borta. Man lade pengarna på skattesänkningar i stället. Det gjorde man alltså.

Man tillsatte också en påföljdsutredning. Det är helt riktigt. Den kom med sina förslag 2012, och det året gjorde alliansregeringen ingenting. 2013 gjorde alliansregeringen ingenting med de förslagen. 2014 gjorde alliansregeringen ingenting med de förslagen. Man bara lät utredningen ligga.

När vi tillträdde såg vi att det hade hunnit hända en hel del under de åren och att förslagen måste uppdateras. Därför lät jag tillsätta en ny utredning, för att göra just de uppdateringar som behövs för att få ett underlag som det går att använda sig av för att få en bra lagstiftning och ett bra system.

Det jag säger i dag är att vi är beredda att gå vidare i den här delen, bland annat när det gäller frågan om helgavskiljning eller helghemarrest. Där går vi också ett steg längre än vad den borgerliga påföljdsutredningen gjorde. Vi ser nämligen att huvudregeln bör vara övervakning med fotboja, det vill säga elektronisk övervakning. Det är med i det förslag som nu finns.

Vad som återstår att göra är att diskutera det mer tekniska. Vem är det som ska ha hand om detta? Är det Statens institutionsstyrelse eller är det

Kriminalvården? Förslaget har varit Statens institutionsstyrelse, men jag ser flera problem med det. Jag lutar nog snarare åt att det bör vara Kriminalvården som hanterar övervakningen, eftersom man har den vana och kompetens som behövs.

Vi kommer naturligtvis att lägga fram det förslaget när det är färdigt. Jag ser fram emot att kunna göra det under hösten, så att den nya påföljden kommer på plats.

Sammanfattningsvis: Alliansen misskötte LVU-omhändertagandena. Man tog bort de pengar som fanns där från början. Man byggde inte heller ut antalet Sis-platser. Det har vi gjort under den här mandatperioden. Vi har redan byggt ut de LVU-platser som Sis har till sitt förfogande med ytterligare 100 platser.

Vi kommer att fortsätta att bygga ut antalet LVU-platser. Det finns en plan för Statens institutionsstyrelse att utbyggnaden ska fortsätta fram till 2020–2021. Vi är beredda att avsätta 150 miljoner kronor om året för att fortsätta med det, för vi ser behovet.

Min fråga till Ellen Juntti och Erik Slottner är: Kan ni garantera att utbyggnaden av Sis-platser kommer att bli verklighet om det skulle bli en borgerlig regering till hösten?

Anf. 26 ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ålderspresident! Vi ska väl också vara ärliga och säga att behovet och efterfrågan av Sis-platser och LVU-platser ju har ökat under den här mandatperioden. Hade de ökade satsningarna inte gjorts hade det varit en skandal. Jag har oerhört svårt att se att de satsningar som nu har gjorts skulle dras in vid ett regeringsskifte. Som jag har sagt anser jag att socialtjänsten måste ha starkare verktyg, och då drar vi inte in på några resurser.

Det varierar mycket över landet. Jag vill återigen fokusera på de barn under 15 år som begår brott och som är hänvisade till socialtjänsten. Det varierar också mycket mellan kommuner, och det kan också variera mycket inom samma kommun.

I Stockholms kommun, där jag är politisk aktiv, är man mycket mer restriktiv på Järvafältet med att LVU-placera barn och ungdomar än vad man är på till exempel Östermalm. Trösklarna är högre. Socialtjänsten tolererar mer i vissa stadsdelar än i andra stadsdelar, och det är inte bra när det är så.

I Bromma i västra Stockholm har ett gäng ungdomar drivit omkring vid ett av torgen och skapat otrygghet. De har gått in på den lokala Pressbyrån, de har stulit och de har förstört inredning. Men det har inte hänt någonting. Personalen slog larm. Situationen höll i sig ett par månader. Till slut kom det en fältassistent, men mer än så gör inte kommunen.

För mig är det ofattbart hur ett samhälle kan svika de boende i stadsdelen och framför allt ungdomarna på det här sättet. Oavsett om dessa ungdomar är över eller under 15 år måste någonting hända. Att driva omkring vid ett torg och hänge sig åt småbrott med en vuxenvärld som bara ser på får aldrig vara ett alternativ.

Vid ett samtal med en polis i en förort i södra Stockholm sa polisen: Ungdomarna spottar oss i ansiktet och skrattar. Det var så polisen kände att de blev behandlade. Det blir inga konsekvenser när en ungdom begår brott, och det är de fullt medvetna om. Respekten för polisen är mer eller mindre obefintlig. I vissa stadsdelar har blåljuspersonal svårt att utföra sitt

arbete på grund av stenkastning eller bildandet av mänskliga sköldar. Många av dem som deltar i upploppen är inte ens straffmyndiga. Vi pratar om små barn. Det är skakande att höra dessa berättelser, och det är skakande att se denna verklighet.

Många gånger är det föräldrarna som inte tar det ansvar som de borde ta. Ändå är ju familjen nyckeln i det brottsförebyggande arbetet. Föräldrastöd och andra typer av utbildningar har visat sig vara verkningsfulla metoder för att föräldrar ska utvecklas och kunna ta sin föräldraroll. En fungerande familj överträffar allt annat brottsförebyggande arbete.

Jag tycker att det skulle vara en bra idé att ge unga barn under 15 år någon typ av helgavskiljning genom socialtjänstens försorg. Men jag får inte riktigt svar från ministern om vad han anser om den typen av åtgärder för barn under 15 år.

Skulle det vara möjligt med en sådan helgavskiljning för barn under 15 år? För en 12- och 13-åring är gatorna inte något alternativ. Här kan det bli ett mellanting mellan stödsamtal och LVU-placering, som i dag många gånger är alternativet för socialtjänsten.

Anf. 27 ELLEN JUNTTI (M):

Fru ålderspresident! Jag kan fortsätta på det sätt som Morgan Johansson gjorde. Den socialdemokratiska regeringen gjorde ingenting under 2014 när det gällde påföljder för unga. Den gjorde ingenting under 2015 och i princip inte heller under 2016. Det var i december som utredaren tillsattes.

Morgan Johansson fortsätter att skylla ifrån sig, och sedan klämde han i med det starkaste argumentet: skattesänkningar. Det brukar komma i vareviga debatt.

Jag ska ge ett axplock av det som har hänt under de senaste veckorna:

Kriminella ungdomsgäng sprider skräck i Trelleborg.

Tre 15-åringar har gripits för förberedelse till mord.

Tonårgäng härjade och spred skräck i en förort till Stockholm. Där blev en man nedslagen två gånger på mindre än en månad. Han fick sparkar i huvudet och i nacken. Detta är otroligt allvarliga brott. När man sparkar någon i huvudet kan ju personen dö eller bli rullstolsbunden och skada sig allvarligt för livet.

Två ungdomar under 18 år skulle råna ett teknikföretag och var iklädda masker och hotade med gevär. Det är väldigt allvarligt. Tänk er själva om någon som är maskerad kommer fram till dig på din arbetsplats och hotar med gevär. Ungdomarna greps men släpptes direkt, eftersom de var under 18 år.

En man som försökte att avstyra ett bråk sparkades medvetlös. Där greps två 16-åringar. Som 16-åring kan man sparka en man medvetlös på förmiddagen, gripas vid lunch och förhöras. Sedan släpps man på eftermiddagen på grund av låg ålder. Man kan alltså begå grova brott, och sedan på eftermiddagen kan man gå lös ute på stan och fika med sina kompisar. Det är helt enkelt orimligt. De skrattar ju åt det svenska rättsväsendet.

Jag ser väldigt allvarligt på detta. Vi pratar hela tiden om att samhället ska reagera starkt och snabbt. Men här blir det över huvud taget ingen reaktion. Det är helt enkelt förfärligt. Vi måste ha kraftfullare verktyg för att visa dessa 16-åringar att de inte kan begå grov misshandel på förmiddagen

och sedan gå ute på stan på eftermiddagen och fika med sina kompisar. Det behövs alltså fler och kraftfullare verktyg.

Det är många poliser som nästan har gett upp. Det är ingenting som verkar på dessa ungdomar. Jag tycker också att ungdomsövervakningen under helgerna med fotboja verkar väldigt bra. När kommer den?

Avslutningsvis: Är Morgan Johansson nöjd med att två 16-åringar släpps fria på eftermiddagen när de grovt har misshandlat oskyldiga människor på förmiddagen?

Anf. 28 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Vi ska ha nya påföljder, och vi jobbar med det. Vi kommer att lägga fram ett sådant förslag. Vi ska fortsätta att bygga ut antalet platser på Statens institutionsstyrelse precis på det sätt som vi hittills har gjort. Vi måste ha nya och bättre verktyg för att kunna ingripa tidigt.

Min kritik av de borgerliga är att när ni är i opposition, då pratar ni och pratar. Men när ni väl kommer till makten händer det aldrig någonting. Ni gör ju ingenting på riktigt. Möjligen tillsätter ni en utredning som blir lig-gande, och sedan händer det ingenting. Eller så drar ni in de pengar som vi har avsatt. Jag pekade på de särskilda medel som fanns för LVU-place-ningar som jag själv var med om att införa under min förra period när jag var socialtjänstminister. Det avskaffade ni. Utvecklingen går snarare bak-åt.

Regeringen har börjat bygga ut antalet platser inom Statens institu-tionsstyrelse. Vi bygger ut med 100 platser, och vi kommer att fortsätta. Jag fick dock inget klart svar från någon av er. Kommer ni att fortsätta bygga ut Sis-platserna? Eller kommer ni återigen att låta skattesänkningar gå före? För så är det när ni styr. Skattesänkningar tycker ni alltid är det viktigaste av allt.

Erik Slottner sa att behovet har ökat. Jag skulle säga att behovet att göra tidiga insatser har varit stort under mycket lång tid. Det handlar fram-för allt om socialtjänsten. Det har regeringen prioriterat, och vi kommer att fortsätta att prioritera den sociala barn- och ungdomsvården. Men för detta krävs återigen resurser, resurser och resurser. Man kan inte i ena an-detaget lova mångmiljardbelopp i skattesänkningar och i nästa säga att man samtidigt ska öka de offentliga utgifterna. Det går helt enkelt inte ihop, och det är ert stora problem i debatten.

Vi kommer att gå fram med dessa förslag. Men man ska komma ihåg att det här inte bara berör Järva utan kanske även andra stadsdelar. Jag såg en intressant undersökning för någon månad sedan då man hade frågat ungdomar i Stockholms län om de använde narkotika eller inte. Vet Erik Slottner och Ellen Juntti i vilken kommun i Stockholms län som ungdomar använder mest narkotika? Det är Danderyd.

Det kan mycket väl vara så att man köper narkotika i någon av de ut-satta stadsdelarna. Men det kan också vara så att det är överklassen som håller igång narkotikatrafiken i Stockholms län. Man kan inte bara gå på utbudet av narkotika. Det ska man visserligen göra. Man ska göra det sten-hårt med kameraövervakning och polisiär närvaro. Men man måste också gå på efterfrågan.

Moderaterna borde fråga sig hur det kommer sig att det är just i Mode-raternas starkaste kommun i hela Sverige som ungdomarna knarkar mest. Man borde kanske gå in med förebyggande åtgärder i en del av de här

stadsdelarna och vara beredd att ta en diskussion med inte minst föräldrarna i sammanhanget om varför de tillåter att detta fortsätter. Verkligheten är ibland lite mer komplicerad än vad en del gärna vill låta påskina.

Det finns bara ett sätt att komma ur detta och fortsätta ge sig på det. Det är att se till att både bekämpa de brott som ligger bakom och förbygga dem. För att klara det förebyggande arbetet behövs en starkare socialtjänst, bättre verktyg och fler tidiga insatser riktade till ungdomar som är på väg att hamna i problem.

Anf. 29 ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ålderspresident! Jag konstaterar att inte heller ministern svarar på frågor. Jag ställde en fråga om dem som är under 15 år och som ägnar sig åt brottslighet. Ibland handlar det faktiskt om ganska grov brottslighet. Är ministern beredd att vidta ytterligare åtgärder riktade mot den grupp under 15 år som ägnar sig åt brottslighet och som med all sannolikhet kommer att utveckla en kriminell livsstil? Skulle helgavskiljning – utgångsförbud – för gruppen under 15 år vara ett alternativ? Det är jag intresserad av att få höra något om.

Morgan Johansson sätter sedan igång med det eviga tugget om skattesänkningar. Det är sant att Alliansen sänkte skatten för arbetande människor, och ändå ökade vi resurserna till bland annat rättsväsendet och stora delar av välfärden. Det är jag stolt över. Det intressanta är att Socialdemokraterna alltid röstar nej till varenda skattesänkning i opposition, men sedan tar de långt ifrån bort alla skattesänkningar när de väl har hamnat i majoritet. Då tycker de att jobbskatteavdragen och många andra skattesänkningar trots allt var ganska bra.

Det är inte höjda skatter som skapar resurser till välfärden, utan det är arbete och ökad tillväxt som skapar dessa resurser. Så ska det även vara i framtiden.

Jag vet att ungdomar i Danderyd toppar listan över droganvändandet. Så är det, och det är förfärligt. Men våldet är inte mest utbrett i Danderyd. Inte heller otryggheten, dödsskjutningar, gängbildning eller stenkastning mot blåljuspersonal är mest utbrett i Danderyd. Detta sker i många av förortsområdena. Det är där våldet och otryggheten växer, och det gör att i vissa stadsdelar är över hälften av invånarna oroliga över att vistas ute på gator och torg.

En del av dem som skapar denna oro är under 15 år. Regeringen måste göra mer för den gruppen.

Anf. 30 ELLEN JUNTTI (M):

Fru ålderspresident! Morgan Johansson fortsätter att säga att Alliansen inte gjorde någonting, vilket är helt fel. Det förstår de flesta.

Jag håller däremot med honom om att förebyggande arbete är något oerhört viktigt. Det bästa brottet är ju det som aldrig inträffar. Vi i Moderaterna har presenterat många förslag om åtgärder för socialt utsatta barn. Det handlar om förskolan och sjukvården, till exempel att förebygga psykisk ohälsa. Det handlar också om att ungdomar som gör sig skyldiga till grova brott ska övertas av kriminalvården från socialtjänsten. Vi tror att kriminalvården har bättre förutsättningar och kunskaper om detta.

Vad gäller skattepengar kan jag bara nämna att vi moderater i går röstade emot Socialdemokraternas förslag om att 9 000 ensamkommande

vuxna män ska få stanna i Sverige. Förslaget kostar 3 miljarder. Det kommer nog att kosta ännu mer innan dessa kommer i arbete. Där kan man tala om skattepengar som slösas bort.

Det är bra att Sis byggs ut. Moderaterna har ett förslag om att fler ungdomar ska omhändertas, och då behövs mer pengar.

Slutligen vill jag tacka justitieministern för debatten. Det blir nog vår sista för den här perioden, och utan att vara elak blir det förhoppningsvis inte fler heller i höst. Jag hoppas att det i höst blir en moderat justitieminister. Jag önskar Morgan Johansson och alla andra en trevlig sommar!

Anf. 31 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Som jag sa kommer vi även fortsättningsvis att bygga ut platserna inom Statens institutionsstyrelse. Vi är beredda att avsätta ökade medel för detta: 150 miljoner om året framöver. Även om jag inte har ett särskilt bra svar på det förutsätter jag att en eventuell annan regering kommer att göra likadant, så att man inte återigen börjar spara inom detta område. Det var precis vad alliansregeringen gjorde när den tillträdde förra gången. Då drog de in de pengar som vi hade avsatt.

Erik Slottner frågar mig om ytterligare insatser för dem som är under 15 år. Vi har LVU-lagstiftningen. Det är den vi ska använda oss av. Vill jag sätta fotboja på tioåringar, vilket vore en konsekvens av detta? Nej, det vill jag inte. Vill jag sätta barn i fängelse, vilket är Moderaternas förslag? Nej, det vill jag heller inte.

Jag vill att det ska finnas särskilda åtgärder för barn och unga, för det ska finnas en ordning så att de inte skolas in i kriminalitet. Sådana åtgärder som ni föreslår skulle dramatiskt öka riskerna för detta.

Vi återkommer till den ständiga frågan om resurstilldelning. Det handlar om skattesänkningar kontra socialtjänst och andra insatser. Ni sänkte skatten med 140 miljarder. Till polisen ökade ni anslagen med 5 miljarder på åtta år. Det säger en del om hur prioriteringarna såg ut på den tiden. Vi gör andra prioriteringar. Vi ser till att använda de skattepengar som finns så att vi snarare stärker socialtjänsten.

Man måste jobba med både efterfrågan och utbudet. Därför tog jag upp Danderyd. Nej, våldet är kanske störst i Danderyd, men ett sådant beteende innebär att man skapar kriminalitet på andra platser eftersom man köper de droger som finns. Detta måste man ta tag i.

Även jag önskar er båda en trevlig sommar. Jag ser fram emot fler interpellationsdebatter under hösten.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2017/18:475 om brottslighet i tiggeriets spår

Anf. 32 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jesper Skalberg Karlsson har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att komma till rätta med den problematik, exempelvis människohandel och gatuvåld, som han påstår uppstår i spåret av det organiserade tiggeriet. Han har också frågat mig om

jag anser att dagens lagstiftning är otillräcklig och vilka åtgärder jag och regeringen i så fall avser att vidta för att stärka lagstiftningen. Slutligen har Jesper Skalberg Karlsson frågat mig om jag avser att lägga fram ett skarpt förslag om ett nationellt tiggeriförbud under mandatperioden.

Regelverket om fri rörlighet för personer innebär långtgående rättigheter för alla EU-medborgare att resa in och vistas i andra EU-medlemsstater.

I Polismyndighetens lägesbild över brottslighet som är kopplad till utsatta EU-medborgare gjordes bedömningen att merparten av de utsatta EU-medborgare som tigger gör det utan att detta kan kopplas till organiserad brottslighet. Det förekommer dock att en del som tigger styrs av kriminella aktörer och att de utsätts för brott.

Det är helt oacceptabelt att människor som är utsatta på grund av fattigdom och diskriminering utnyttjas eller blir utsatta för brott när de försöker att skaffa sig en möjlighet till försörjning. Regeringen är bekymrad över att personer som vistas tillfälligt i Sverige ska behöva tigga för sin försörjning och att denna grupp lever under ovärdiga förhållanden. Otillåtna bosättningar kan också medföra omfattande nedskräpning och drabbbar bland annat markägare som får se sin mark tas i anspråk på ett olagligt sätt.

Sommaren 2015 presenterade regeringen ett åtgärds paket för att bekämpa utsatthet och tiggeri. De åtgärder som presenterades var bland annat tydligare regler i Sverige, internationell samverkan och ett nära samarbete med det civila samhället.

Under 2015 tillsatte regeringen en nationell samordnare i frågor som rör utsatta EU-medborgare. Länsstyrelsen i Stockholms län fick året efter i uppdrag att fortsätta att utveckla samverkan och samordna det arbete som bedrivs i landet gällande målgruppen. Uppdraget har nu förlängts till och med 2019.

Regeringen överlämnade förra året till riksdagen en proposition med förslag på en ny form av särskild handräckning. De nya reglerna om avlägsnande, som trädde i kraft den 1 juli 2017, innebär att det har blivit lättare för markägare att få tillbaka besittningen till mark där personer bosatt sig utan tillstånd. Regeringen kommer att följa upp myndigheternas hantering av otillåtna bosättningar, men redan nu finns indikationer på att reformen har fått avsedd effekt.

I mars 2018 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om det straffrättsliga skyddet mot människohandel och människoexploatering. De nya reglerna träder i kraft den 1 juli 2018 och innebär bland annat att straffbestämmelsen om människohandel ges en tydligare brottsbeskrivning, att barn får ett ännu starkare skydd och att minimistraffet för människohandel, mindre grovt brott, skärps till fängelse i sex månader.

Dessutom införs ett helt nytt brott, människoexploatering, som uttryckligen straffbelägger exploatering av personer i tiggeri. Det nya brottet innebär ett starkare straffrättsligt skydd till exempel för de fall där personer som lever under ekonomiskt svåra förhållanden otillbörligt förmås lämna ifrån sig vad de tigt ihop eller betala för något som egentligen är gratis, såsom en plats att tigga på i det offentliga rummet.

Den 8 februari 2018 beslutade regeringen om en handlingsplan mot prostitution och människohandel, som även inkluderar personer utsatta för

människohandel i form av tiggeri. Syftet med handlingsplanen är att förebygga och motverka prostitution och människohandel för alla ändamål samt att bidra till ett bättre skydd och stöd för personer som är utsatta för människohandel.

Från och med den 1 januari 2018 permanentades det nationella uppdrag om prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål som Länsstyrelsen i Stockholms län tidigare har haft genom att uppdraget fördes över till Jämställdhetsmyndigheten.

Det är en polisiär uppgift att upprätthålla den allmänna ordningen och att ingripa till exempel när personer uppträder ordningsstörande, skräpar ned eller begår brott.

Regeringen arbetar aktivt med att påverka levnadsförhållandena i hemländerna för att åstadkomma skillnad och hållbarhet på lång sikt och har tecknat samförståndsavtal med både Rumänien och Bulgarien. Samarbetet har resulterat i ett mycket gott samtalsklimat och stärkt de bilaterala relationerna.

Regeringen har sammantaget vidtagit en rad åtgärder för att bekämpa utsatthet, för att skärpa straffrätten mot människohandel och exploatering samt för att underlätta för polisen och andra myndigheter att agera mot den brottslighet som förekommer i samband med tiggeriet.

Anf. 33 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Fru ålderspresident! Tack, ministern, för svaret! När vi pratar om tiggeri är det väldigt enkelt att fastna i ett slags cynism – att känna den första känslan av att tiggeriet ska bort och sedan liksom fastna där och aldrig komma fram till de lite längre resonemangen.

Jag vill därför inleda den här debatten med att säga att det är synd om dessa människor som lever under ovärdiga eller rättare sagt vedervärdiga förhållanden. Vi vet att romer i Rumänien förtrycks av sin egen regering och att barn till romska familjer tvingas gå i specialklasser trots att de inte behöver det. Bland dem som tigger i Sverige vet vi att det finns starka patriarkala strukturer i familjerna och släkterna, som vi tycker är ganska främmande när vi tittar på dem med svenska ögon. Lägg därtill att olika familjer och grupper konkurrerar om territorier för att kunna tigga, vilket gör att det uppstår en del våldsamheter som följd.

Samtidigt som man vet att det är synd om de här människorna som lever i en extremt utsatt situation måste man dock se att detta inte är ett normalläge. I Stockholms län, där vi befinner oss just nu, behöver alla som jobbar med till exempel parkstädning bära överfallslarm eftersom man är rädd att bli överfallen, något som har förekommit bara några kilometer härifrån.

Som politiker kan vi också vara ärliga med att det här med att människor står på sina bara knän och tigger för sitt uppehälle är någonting som vi har lämnat bakom oss. Fattigsverige var någonting som vi lämnade bakom oss för ganska länge sedan. Det vet ministern, eftersom hans parti var väldigt delaktigt i det arbetet.

Fru ålderspresident! Som ministern nämner i sitt interpellationssvar har man gjort många små saker som kan bakas ihop till olika paket. Strategin verkar vara att man via svenska myndigheter och svensk byråkrati ska göra det så jobbigt som möjligt att tigga och på något vis mala ned fenomenet på det svenska sättet snarare än förbjuda tiggeri across the board.

Tittar vi på Kronofogdemyndighetens nya förfaringsätt, som vi fick på plats under förra året, är det ändå tydligt att det redan tidigare var olagligt att bosätta sig på någon annans mark. När det gäller samarbetsavtalen med Bulgarien och Rumänien har ansvarig minister tidigare sagt att det är svårt att säga om det rent konkret har lett till någon effekt alls. Det kanske har lett till ett bättre samtalsklimat, och det kan ju vara någonting i sig, men sett till tiggeriet i Sverige är effekterna små eller inga.

Nu har vi alltså hållit på med strategin att genom olika regelförändringar och mindre lagändringar försöka mala ned det och göra det jobbigt att tigga. Samtidigt ser det likadant ut nu som det gjorde för några år sedan. Vi har inte kommit så mycket längre, och då är frågan om man inte borde titta på nya vägar för att försöka stävja det här.

I och med att statsministern har sagt att tiggeriet måste upphöra och att det ska bort finns det skäl att fråga ministern som är här i dag om han inte ser att det är dags för ett omtag eller omtänk. Med nuvarande system verkar vi ju mest dra ut på problemet snarare än att möta det vid rötterna.

Anf. 34 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jesper Skalberg Karlsson har naturligtvis rätt i att det man behöver i de länder vi pratar om är en socialdemokratisk välfärds politik. Det var ju den socialdemokratiska välfärds politiken som såg till att komma till rätta med dessa grundläggande problem som vi hade i Sverige. Det var det som gjorde att vi en gång – jag tror att det var 1965 – avskaffade lösdriveri- och tiggerilagstiftningen. Det fanns enkelt inte längre något behov av den, för då hade vi fått på plats en modern socialtjänst och ett modernt system med socialförsäkringar som täckte alla. Vi hade minskat klyftorna på ett sådant sätt att denna lagstiftning inte längre behövdes.

En socialdemokratisk välfärds politik är helt enkelt den långsiktiga lösningen både i Bulgarien och i Rumänien och andra länder vi talar om, och det kan man naturligtvis önska sig. Jag har alldeles nyligen bjudit in min bulgariska kollega, inrikesministern, just för att tala om hur vi ytterligare kan förbättra relationerna mellan våra länder för att komma till rätta med det här problemet och grundproblematiken i Bulgarien. Men så länge det inte är på plats måste vi också se till att minska och reducera det problem som vi har här.

Jag kan bara konstatera att tiggeriet var någonting som hade pågått i många, många år när vi tillträdde och som den dåvarande alliansregeringen inte hade gjort särskilt mycket åt. När vi tillträdde fanns det ett stort läger på Sorgenfri i Malmö med hundratals individer som hade bott där under flera år. Ingen hade brytt sig om att göra någonting, allra minst den dåvarande regeringen. Var och varannan vecka var det tv-inslag om hur folk bodde i kojor i skogen, och sedan tiggde de på dagarna. Ingen hade brytt sig om att titta på avhysningsreglerna under den dåvarande regeringen.

Det där är saker som vi har åtgärdat. Sorgenfriläget är rivet sedan länge. Det finns inte längre. Det finns nya regler för avhysning. När alliansregeringen styrde var avgiften för en markägare som ville få en person avhyst från marken 600 kronor per individ. Dessutom måste markägaren ta reda på identiteten på den som skulle bli avhyst, vilket var fullständigt omöjligt. Där finns nya regler på plats.

Detta har inneburit att det förmodligen har blivit en minskning av de problemen. När man ser att någon har bosatt sig på ens mark kan man gå till kronofogden och begära verkställande av en avhysning. Vi ser nu hur de ärendena har minskat. Det är en minskning med 30 procent från 2016 till 2017. Det tyder på att det är färre nu som gör precis så, det vill säga ockuperar någon annans mark. Det är till följd av att det finns en annan lagstiftning på plats.

Sedan bör det bli ett antal lagföringar av alla de andra brott som kan vara aktuella. I december 2017 kom en dom mot två bulgarer för grov misshandel och människorov. Det var långa fängelsestraff på fem år respektive fyra och ett halvt år. I maj 2018, för bara någon månad sedan, dömdes i Falun ytterligare två bulgarer för att ha tvingat sitt barn till att tiggas. De dömdes till ett år och åtta månaders fängelse. I Göteborg dömdes i januari en bulgar till ett långt fängelsestraff, tre år och sex månader, för människohandel. Det är ett antal domar som ändå innebär ett ökat tryck och gör tydligt vad man får och inte får göra. Sedan går vi vidare, fru ålderspresident, med ytterligare en lag som träder i kraft den 1 juli 2018, nämligen brottet människoexploatering. Det kommer också att vara verkningfullt.

Anf. 35 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Fru ålderspresident! Det är fint att minister Morgan Johansson vill missionera i världen och införa en socialdemokratisk politik i hela EU, men sanningen är att vi behöver ta itu med problemen som finns här. Vi kanske behöver rädda Sverige först innan vi missionerar med våra fina modeller i andra länder. Det är kanske bättre om vi får på plats en hållbar lösning mot tiggeriet i Sverige innan vi försöker förklara för andra hur de ska göra.

Fru ålderspresident! Angående det förslag som ändå ligger på bordet om ett nationellt tiggeriförbud vill jag säga att det inte är en självklar lösning. Det är inte självklart att ett nationellt tiggeriförbud är hela lösningen. Det är som om någon skämtsamt skulle säga: Minns du när vi förbjöd knarket och allt knark försvann? Så är det inte riktigt. Det är klart att man behöver göra andra saker också, men det är fullt rimligt att regeringen, om man vill göra stora sociala insatser för gruppen, också kommer överens över blockgränsen om hur man kan göra både den saken och förbjuda tiggeriet. Det finns, som sagt, ett kompakt stöd för det både i Sveriges riksdag och hos svenska folket.

Regeringen behöver också fundera över vad som faktiskt har fungerat. Just nu talar många i medierna om hur det går för Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna i opinionen. Utan att göra någon större utläggning om Statistiska centralbyrån är det lite med Sverigedemokraterna som det är med tiggeriet, nämligen att först försöker man tysta dem, sedan försöker man ignorera dem, men inget av det verkar funka. Då får man titta lite på vad man kan göra i stället.

Om tiggeriet ska försvinna måste man göra något. Regeringen har sagt att man vill att tiggeriet ska bort, och man har sagt att det inte hör hemma i Sverige. Men då behöver man presentera en strategi för hur det ska hända.

Det finns mycket verkningsfull politik som kan genomföras innan ett förbud *måste* införas. Ta till exempel problemet med avställda bilar. I Stockholms län och på andra ställen kör många som sysselsätter sig med tiggeri och annan närliggande verksamhet runt i bilar som är avställda. De bilarna beslagtas sedan av polisen. Det gäller också i många av dessa läger där tiggarna bor. Problemet är bara att polisen måste förvara bilarna innan de får ett beslut om att destruera dem. Det blir en enorm flaskhals, eftersom parkeringsplatserna hos polisen tar slut. Det vore till exempel bättre om polisen själv kunde avgöra om en bil saknar betydligt värde och destruera dem efter eget tycke. Det är ett sådant ansvar som vi kan lägga på Polismyndigheten utan att behöva vara oroliga. Det handlar om att sätta en gräns, och sedan kan det förfarandet gå betydligt snabbare.

Vi har läst i tidningarna och i andra medier att det finns bilmålvakter som har hundratals bilar skrivna på sig. Det är inte så att det råder en brist på dessa bilar för dem som tigger och sysselsätter sig med sådant som är närliggande.

Fru ålderspresident! Jag vill också att man ska vara ärlig med att det som stör och förstör i många avseenden faktiskt redan är olagligt. Det är olagligt att bo på någon annans mark, och det är olagligt att köra runt i avställda bilar. Det är olagligt att vistas i ett annat EU-land under alldeles för lång tid, och så vidare. Fler poliser med bättre resurser är en stor lösning när det gäller den gruppen, men jag tror att man behöver adressera även tiggeriet. Det är den verksamhet som är den gemensamma nämnaren för många av grupperna. Oavsett om det är människor från Rumänien eller Bulgarien, eller om det är romer eller vad det nu kan vara, är tiggeriet den gemensamma nämnaren. Förr eller senare kommer vi att behöva adressera också tiggeriet.

Anf. 36 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det var Jesper Skalberg Karlsson som noterade att det var socialdemokratisk välfärdspolitik som en gång såg till att problemen minskade dramatiskt i Sverige. Vi skapade socialförsäkringssystem, en socialtjänst och en modern ordning för att se till att klara problemen. Därmed minskade det inhemska tiggandet i Sverige mycket kraftigt.

Jag är själv uppväxt i ett samhälle där man så gott som aldrig såg några tiggare just eftersom den socialdemokratiska välfärdspolitiken hade fungerat på ett så bra sätt.

Problemet har tillkommit efter det att framför allt Rumänien och Bulgarien gick med i EU. Utan att vilja missionera kan jag väl ändå påpeka för de länder problemet handlar om att om man vill komma åt problemet på riktigt handlar det om att föra en politik som minskar klyftorna, ökar jämlikheten, bygger sociala system som omfattar och inkluderar alla – och naturligtvis ta itu med diskrimineringen. Det är en sådan dialog som måste kunna föras mellan olika länder.

Jag nämnde de åtgärder vi hade vidtagit. Sorgenfriläget är borta sedan länge. Det fanns där när jag tillträdde som justitieminister, och det var ingen som hade gjort något under Reinfeldtregeringen. Det var fortfarande mycket krångliga regler för avhysning. Den lagstiftningen kunde i praktiken inte tillämpas. Det har vi gjort något åt. Vi ser nu en minskning av antalet ärenden som kommer in i avhysningsdelarna. Det tyder på att den delen av problemet har minskat.

Nu finns mycket tydliga och klara domar med långa fängelsestraff för dem som på olika sätt har utnyttjat människor i den utsatta positionen. De har dömts för människorov, människohandel och många andra grova brott bara under det senaste året. Vi talar om fleråriga fängelsestraff. Det sänder en viktig signal till dem som eventuellt håller på med den typen av organisering. Polisen utreder nu brotten och kommer åt dem, och det kan bli långa fängelsestraff.

Sedan ska individerna, tycker jag, inte i första hand avtjäna sina straff i Sverige. Det är inte här de ska rehabiliteras, utan de ska avtjäna sina straff i hemländerna – i Bulgarien eller i Rumänien eller vilket land vi nu talar om. Där finns en annan process på gång med länderna för att se till att det blir en enklare överföring av straffverkställigheter.

Vi går också vidare med det ytterligare brott som riksdagen precis har fattat beslut om. Den 1 juli i år införs ett nytt brott, människoexploatering. Det grova brottet människoexploatering har en straffskala på mellan två år och tio års fängelse. Det blir i praktiken förbjudet att tjäna pengar på någon annans tiggande, och det blir särskilt strängt om det rör sig om barn. Det är ytterligare ett steg för att minska problemen.

Allra sist, fru ålderspresident, tar Jesper Skalberg Karlsson upp frågan om polissatsningen. Den är förstås stor och omfattande. Vi utbildar nu dubbelt så många poliser som Moderaterna gjorde under sin tid, och under de kommande åren kommer vi att se att antalet anställda inom polisen växer. Det ska bli 10 000 fler anställda fram till 2024.

Anf. 37 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Fru ålderspresident! Ministern nämner Malmö som ett föregångsexempel. Men jag vill minnas att i Malmö har ministerns partikamrater under lång tid betalat ut bidrag till människor som har avvisningsbeslut, varav vissa bodde i lägret som nämnts. Dessutom protesterade flera ledamöter från nuvarande regeringsunderlag när avhysningen av Sorgenfrilägret genomfördes, så det är klart att det finns saker även i ministerns eget politiska läger som talar för att bilden inte är exakt den som ministern ger här i kammaren.

När det gäller läger och att bosätta sig på annans mark är det bara att titta ut genom fönstret. Det är blå himmel i Stockholm; det är över 20 grader. Det är inte så konstigt att många av de här människorna helt enkelt sover i Stockholms parker under sommaren. Det är också därför det är betydligt enklare för dem som tar hit människor som ska tigga att få hit större grupper under sommaren. Man behöver inte bo i husvagn, utan man kan bo lite var som helst. Och då är det inte på privat mark, utan det är på kommunens mark och i parkerna.

Fru ålderspresident! Vill och kan inrikesministern göra politik i den här frågan och införa mer verkningsfulla reformer? De kan förvisso vara lagtekniskt svåra, men det finns stöd från både riksdagens partier och svenska folket att göra det. Man måste inte förbjuda tiggeri nationellt, även om jag i och för sig tror att vi kommer att hamna där oavsett och att Socialdemokraterna kommer att vara en del i den uppgörelsen.

Utöver tiggeriet behöver vi lösa människohandeln, droghandeln och ficktjuveriet. Men förr eller senare måste tiggeriet adresseras. Regeringen har sagt att det ska bort men inte presenterat någonting som faktiskt får bort det från gatorna.

Anf. 38 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Fru ålderspresident! Jag hänvisar till de åtgärder vi har gjort.

Avhysningsreglerna, som såg helt annorlunda ut när vi tillträdde, är nu förenklade. Det är också mycket billigare för markägaren att använda sig av den lagstiftningen.

Den nya lagen om människoexploatering har inte ens trätt i kraft, så Jesper Skalberg Karlsson kanske ska vänta lite innan han börjar föreslå ytterligare åtgärder. Vi har ju inte ens sett hur den lagstiftning som nu träder i kraft fungerar.

För första gången har vi ett antal domar. Det hade vi inte heller för några år sedan. Det visar att polisen går till botten med dessa brott, utreder dem på ett bra sätt och får fällande domar.

En del av skälet till att antalet avhysningar minskar uppges vara att polisen nu i betydligt högre utsträckning använder sig av polislagen för att se till att folk inte ligger och sover på ställen där de inte får lov att sova. Så kan man göra när det gäller offentlig mark, till exempel parkerna som Jesper Skalberg Karlsson refererar till. Det är bara bra, tycker jag, att polisen är mycket mer aktiv nu än man var för några år sedan.

Vi får kanske vidta ytterligare åtgärder. Jesper Skalberg Karlsson tog upp frågorna om biluppställningsplatser och bilmålvakter. Min kollega Tomas Eneroth har tillsatt en utredning för att se över hela det regelverket. Det är orimligt att man kan ha flera hundra bilar eller tusentals bilar skrivna på en enskild individ. Det bjuder in till alla former av missbruk. Men också där ser vi, inte minst i städer som Malmö och Uppsala, att polisen mycket mer aktivt använder den nya lagstiftningen för att ta bort dessa bilar från gatorna och faktiskt också sälja eller skrota dem man tar hand om. Men också där finns det säkert mycket mer att göra, fru ålderspresident.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellationerna 2017/18:488 och 492 om hot och trakasserier mot djurägare och jägare

Anf. 39 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Kristina Yngwe har frågat mig vad jag och regeringen har gjort med anledning av riksdagens tillkännagivande 2015 om att prioritera arbetet mot den djurrätsrelaterade brottsligheten samt vilka åtgärder jag och regeringen ämnar vidta för att motverka den djurrätsrelaterade brottsligheten. Därtill har Magnus Oscarsson frågat mig dels hur många poliser som tillkommer på landsbygden under 2018, dels om regeringen avser att ge eftersöksjägare samma rättsliga skydd som exempelvis poliser och ordningsvakter och om brott som begås mot eftersöksjägare därmed skulle klassas som brott mot tjänsteman. Slutligen har Magnus Oscarsson frågat om regeringen avser att ge i uppdrag till polisen att särskilt arbeta mot djurrättsmotiverad brottslighet.

Som jag sagt tidigare i flera sammanhang här i kammaren har ingen person i ett demokratiskt samhälle rätt att förstöra eller stjäla någon annans egendom eller i värsta fall skada andra människor för att uppnå politiska

syften. De människor som begår dessa brott äventyrar dessutom det målmedvetna arbete för ett stärkt djurskydd som seriösa organisationer och lantbrukare arbetar för.

Under maj månad träffade jag Lantbrukarnas Riksförbund för att diskutera denna fråga, och de beskrev den problembild som deras medlemmar upplever. Därefter har jag också tagit upp frågan med både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Polismyndigheten agerar tillsammans med Säkerhetspolisen mot den som utsätter till exempel lantbrukare och näringsidkare för brott. Insatserna sker bland annat inom ramen för det som polisen benämner som brottsaktiv inhemsk extremism. När brott begås och anmäls vidtar polisen de åtgärder som behövs för att utreda brottet och lagföra de skyldiga.

Effektiv brottsbekämpning kräver resurser. Regeringen har därför föreslagit och aviserat en historisk satsning på Polismyndigheten. Denna satsning ska förstås komma hela landet till del. Polismyndigheten måste kunna upprätthålla sin verksamhet i hela landet, i såväl storstad som glesbygd. Hur polisen väljer att organisera sig och vilken typ av brott som ska utredas av vem måste däremot vara upp till myndighetsledningen att besluta om.

Regeringen har lagt fram ett antal förslag till ny lagstiftning som är relevanta i sammanhanget. Det handlar exempelvis om en ny kamerabevakningslag, där dagens generella tillståndsplikt för kamerabevakning slopas. Den 1 januari i år trädde lagändringar i kraft som ger ett bättre skydd mot exempelvis ofredande på internet, och i juli förra året höjdes minimistraffet för grovt olaga hot. Regeringen har också lämnat förslag om ändringar i straffbestämmelsen om olaga hot.

Det tillkännagivande som Kristina Yngwe hänvisar till har regeringen bedömt vara slutbehandlat. Med anledning av tillkännagivandet inhämtade och sammanställde Justitiedepartementet information från Polismyndigheten. Därtill togs frågan upp med såväl rikspolischefen som chefen för Säkerhetspolisen. Regeringen aviserade 2017 till riksdagen att man avsåg att lägga skrivelsen i denna del till handlingarna, vilket riksdagen inte invände mot då. Därefter har konstitutionsutskottet i ett betänkande så sent som den 30 maj 2018 beslutat att man trots allt inte delar regeringens bedömning att ärendet bör anses vara slutbehandlat. Regeringen kommer därför att återkomma till riksdagen i denna del.

Regeringen har vidtagit ett antal åtgärder för att den typ av brott som bland andra lantbrukare utsätts för ska hanteras effektivt av rättsväsendet avseende både lagstiftning och resurser. Näringsidkare måste givetvis kunna bedriva sin verksamhet utan att riskera att utsättas för hot, trakasserier, skadegörelse eller ännu grövre brott.

Tjänstgörande ålderspresidenten konstaterade att Magnus Oscarsson, som framställt en av interpellationerna, inte var närvarande i kammaren.

Anf. 40 KRISTINA YNGWE (C):

Fru ålderspresident! Tack så mycket, ministern!

Tänk dig att du och dina barn en morgon vaknar upp till att grannskapet tapetserats med en bild på dig med texten "djurplågarer". Att någon tryckt "avskum" i rött över hela din garageuppfart. Att din syster hittar en gravsten från din familjegrav i sin trädgård med hälsningen att nästa gång är

det din tur. Att dina barn ringer en lördagskväll när de är ensamma hemma och med vettskrämda röster skriker att det är maskerade människor utanför som bankar på dörrar och fönster. Att du får ta emot meddelanden på nätet om att din dotter borde våldtas. Att din bil slås sönder och samman. Att ditt namn och nummer hängs ut på nätet tillsammans med hotfulla uppmaningar. Att du plötsligt ser en bild på Instagram med ett skelett i en snara och en lapp med ditt namn fäst på skelettet.

Allt detta är autentiska exempel på sådant som de senaste åren drabbat företagare, anställda, jägare, myndighetstjänstemän och andra i djurrättens namn.

Det här är ingen ny fråga. Under decennier har det här varit vardag för företagare och anställda inom framför allt pälsnäringen. Men de senaste åren har det eskalerat och även vidgats till att omfatta alla producerande djurverksamheter inom lantbruket samt ridskolor, forskningsanläggningar, myndigheter och jägare med flera.

I april eskalerade frågan även publikt. Den hade tidigare i stort sett bara hanterats i branschpress, men nu skrev DN, Expressen och lokaltidningar i alla delar av landet om frågan och problematiken. Radio och tv intervjuade drabbade lantbrukare, och även regeringen verkade då vakna till. Landsbygdsministern förfasade sig, med rätta, över de hot och trakasserier han fick höra berättelser om när han träffade LRF och drabbade lantbrukare. Även Morgan Johansson bjöd in till samtal och fick lyssna till exempel från verkligheten på vad lantbrukare ute i landet faktiskt drabbas av.

Jag tycker att det är jättepositivt att regeringen ser allvaret i denna fråga, men samtidigt kan jag bli lite frustrerad över att en problematik som varit aktuell länge först nu tas på allvar av regeringen.

I en av de första motioner jag lade fram när jag kom in i riksdagen lyfte jag just problematiken kring hot, trakasserier och djurrättsrelaterad brottslighet. Som ministern sa bifölls denna motion våren 2015, tillsammans med en annan motion i samma ämne. Riksdagen gav regeringen i uppdrag att prioritera upp arbetet med djurrättsrelaterad brottslighet.

Men trots att både jag och andra riksdagsledamöter här i huset regelbundet har lyft denna problematik har det inte hänt så jättemycket. I november 2017, bara några månader efter att hoten och trakasserierna tilltagit sedan en ledargestalt ur dessa grupper släppts från fängelset, beslutade regeringen att anse att tillkännagivandet var färdigbehandlat, precis som ministern sa tidigare.

De åtgärder som ministern säger att man vidtagit består i att man har inhämtat och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott samt att man har haft en löpande avrapportering mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen.

Samtidigt har problematiken som sagt bara blivit mer och mer omfattande. Tydligt anser justitieministern inte heller att tillkännagivandet var färdigbehandlat, eftersom ministern själv i sitt svar säger att han har tagit upp frågan med både Säkerhetspolisen och Polismyndigheten efter att ha träffat LRF i april.

Jag skulle därför vilja fråga ministern vad den information ministern har fått genom samtalen och underlagen från Polismyndigheten har visat och vilka åtgärder denna information har föranlett. Vilka konkreta effekter har regeringen sett av avrapporteringen och de samtal som man har haft

med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, givet att det faktiskt är många drabbade företagare i landet som upplever att situationen snarare har förvärrats? Riksdagen anser att tillkännagivandet inte är färdigbehandlat eftersom vi fortfarande ser ett omfattande problem med djurrättsrelaterad brottslighet. Jag undrar därför vilka åtgärder ministern tänker vidta framöver.

Anf. 41 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Regeringens uppfattning är solklar i dessa fall: Vi ska se strängt på denna typ av brott. Rättsväsendet ska göra det generellt sett, polisen ska göra det och åklagare ska göra det när man väcker åtal. Vi har också vidtagit åtgärder för att utöka de verktyg som rättsväsendet har.

Om man inte gör detta på ett bra sätt riskerar man inte bara att de oacceptabla trakasserier som Kristina Yngwe redogör för fortsätter, utan dessutom rycks grunden för försörjning undan för människor som hamnar i situationer där de helt enkelt inte vågar driva sin verksamhet vidare. Det är just därför detta är så allvarligt.

Som Kristina Yngwe noterar och som jag också säger i mitt svar har vi därför tagit upp frågan med både Säkerhetspolisen och polisen. Säpo och polisen har haft i särskilt uppdrag att bekämpa politiskt motiverade brott. Då tittar man förstås på hela spektrumet: höger- och vänsterextremism och även islamistisk extremism. Jag har fått en föredragning om detta, och i det sammanhanget tog vi också upp denna typ av politiskt motiverade brott och hur man jobbar mot dem. Jag träffade också för bara några veckor sedan LRF för att redogöra för de åtgärder vi vidtar.

Vad är det då för konkreta åtgärder som har betydelse, förutom att polisen ser till att utreda de här brotten? En sak är att vi har förändrat lagstiftningen på en del sätt. Kameraövervakning kan vara metod för att freda sin egendom och sina gårdar och se till att folk helt enkelt inte vågar sig fram, och den lagstiftningen är förändrad i och med att den nya dataskyddsförordningen har trätt i kraft. Man behöver inte längre tillstånd på samma sätt som innan.

Den 1 juli träder också ny lagstiftning i kraft gällande möjligheten att sätta fotboja på den som bryter mot kontaktförbud. Den som förföljer människor på detta sätt kan få ett kontaktförbud utfärdat mot sig. Nu, från den 1 juli, blir det alltså också möjligt att övervaka detta med hjälp av elektronisk fotboja. Det är en ny regel som kommer.

Vi har skärpt lagstiftningen när det gäller ofredande på nätet; det gjorde vi från den 1 januari. Kristina Yngwe nämnde ju att detta är ett sätt att komma åt de grupper som riktar hot och annat mot lantbrukare. Vi har också skärpt minimistraffet för grovt olaga hot.

Det är trots allt en begränsad krets människor som ägnar sig åt denna typ av trakasserier. Men det är viktigt att polisen, när man får in dessa anmälningar, bedriver förundersökningarna så effektivt som möjligt så att dessa individer kan lagföras samt att man fortsättningsvis tar anmälningarna på stort allvar.

I interpellationerna ställs också frågor om hur vi förstärker polis närvaron på landsbygden. I Oscarssons interpellation ställs frågan om hur många poliser som kommer att komma ut på landsbygden under de kommande åren. Svaret på den frågan är: fler än någonsin, av det enkla skälet att vi nu utbildar dubbelt så många poliser som den gamla regeringen

gjorde. Ytterligare 1 100 går ut från skolan i år och ytterligare 1 300 nästa år. Därefter ska vi upp i en utbildningstakt på ungefär 2 000 per år, vilket kommer att vara historiskt högt. Vi bygger ut polisorganisationen med 10 000 anställda fram till 2024. Det är viktigt att se till att denna förstärkning kommer hela landet till del. Jag kan därför säga att det kommer att komma ut fler poliser än någonsin även på landsbygden.

Prot. 2017/18:128

8 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 42 KRISTINA YNGWE (C):

Fru ålderspresident! Tack så mycket, ministern, för svaret!

Den del som gäller polisen är såklart väldigt relevant, för det är givetvis viktigt att det finns lokalkännedom och att det finns tillräckligt med resurser i hela kedjan för att man ska kunna ta hand om denna brottslighet och komma till platsen när det uppstår problem ute på gårdarna. Det är bra att det görs omfattande satsningar på polisen från regeringen och även från alliansidan. Vi är alla överens om att vi behöver satsa på detta, men den diskussionen får du nog ta med ledamoten Magnus Oscarsson vid ett annat tillfälle.

Jag tycker att det är positivt att det har gjorts skärpningar när det gäller till exempel ofredande på nätet och att de åtgärder som ministern har nämnt har vidtagits. Detta har inte föranletts av just hot och trakasserier i anslutning till djurrättsaktivism, utan jag förstår att det handlar om ett betydligt bredare problem. Jag kan dock uppleva det som lite frustrerande att denna fråga har lyfts i riksdagen vid flera tillfällen men inte riktigt tagits på allvar. När det sedan blir massmedialt uppmärksammat börjar man helt plötsligt vidta åtgärder och tala om denna fråga som det stora demokratiska hot den faktiskt är.

Någon som tittar på denna debatt kanske undrar varför detta egentligen är ett problem. Det är inte ett problem bara för de lantbrukare som drabbas, utan det är faktiskt ett problem för hela näringen. Vi har här i riksdagen fattat beslut om att öka svensk livsmedelsproduktion. När så många som var fjärde lantbruksföretagare enligt en undersökning känner oro över att utsättas för hot och trakasserier är läget allvarligt. Var femte lantbrukare känner någon som utsatts. Vill vi ha en svensk animalieproduktion, vilket jag är säker på att både ministern och jag vill, måste vi säkerställa att lantbrukare kan vara verksamma utan rädsla.

Men det är inte bara lantbruksföretagare och anställda som drabbas. Även länsstyrelser vittnar om att man har svårt att hitta jägare för licensjakt på varg eftersom dessa blir uthängda och hotade. Eftersöksjägare, som verkar på polisens uppdrag för att avliva trafikskadat och lidande vilt, drabbas, vilket gör att allt fler drar sig för att ta ett sådant uppdrag. Detta är för samhället viktiga funktioner, och kan vi inte garantera tryggheten för dessa kommer lidandet för djur att öka markant.

Men detta är i grunden också ett demokratiproblem. I detta fall handlar det om ideologi kopplat till djurrätt, men det kan precis lika gärna handla om trakasserier kopplade till religion eller till någon annan ideologi. Därför är det viktigt att vi verkligen gör vad vi kan.

När det gäller vad som kan behöva göras framöver är nummer ett att politiken tydligt måste säga: Detta tolererar vi inte. Jag tycker att det är jättepositivt att ministern är tydlig här i kammaren och också har varit tydlig sedan frågan kom upp i medierna. Jag är också glad att flera i riksdagen

säger att detta är något som vi inte kan acceptera i ett demokratiskt samhälle.

Ministern lyfter också fram kameraövervakning, som är på väg in. Det är också positivt.

Jag tror att det är viktigt att stoppa medel till våldsbejakande organisationer. Om organisationer som driver djurrättsfrågor bejakar våld mot djurägare ska de uteslutas från offentliga medel, och pengar som har betalats ut ska betalas tillbaka.

För att man ska få bättre statistik och bättre uppföljning när det gäller omfattningen av dessa brott tror jag också att det skulle vara bra med en särskild brottskod. Jag tror också, precis som Magnus Oscarsson är inne på i sin interpellation, att det skulle vara värdefullt att stärka skyddet för eftersöksjägare. Oscarsson nämner vissa metoder. Man skulle kunna tänka sig att också inkludera eftersöksjägarna i skyddet för blåljuspersonal. Utför man ett uppdrag för polisens räkning ska man också få skydd.

Vi ska värna demonstrationsrätten, men när demonstrationer gång på gång sker i form av trakasserier måste man se över den frågan.

Jag undrar vad ministern tänker om de frågor som jag har lyft här och om han har några andra tankar framöver.

Anf. 43 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det är inte så att vi har börjat jobba med de här frågorna för att de har varit massmedialt uppmärksammade. Arbetet med de åtgärder som jag redovisade går ofta långt tillbaka. Jag pekade på att de åtgärder vi har vidtagit får effekt också på hur vi kan komma till rätta med denna typ av trakasserier och allvarliga brott. Men detta är inget som vi började med först när det blev massmedialt uppmärksammat. Tvärtom: Uppdraget om politisk motiverad brottslighet – det här är ju en del av det – gav vi till polisen och Säkerhetspolisen för länge sedan.

Vad är det då för åtgärder vi talar om? Den ökade möjligheten till kameraövervakning är en av dem. Den starkare lagen mot näthat trädde i kraft den 1 januari. Det handlar också om reglerna om kontaktförbud och elektronisk fotboja för dem som ägnar sig åt sådant här. Skälet till att jag nämner detta är att jag vet att det finns fall där enskilda individer i just det här sammanhanget har fått kontaktförbud som de sedan har brutit emot. Nu får man genom fotbojan en mycket konkret möjlighet att se till att kontaktförbud följs och att de inte kan brytas igen. Detta träder i kraft från den 1 juli.

Jag tror att vi är helt överens om att inga medel ska gå till våldsbejakande organisationer. Nu är det inte jag som har hand om bidragssystemen, men jag vet att det pågår översyn hos andra ministrar när det gäller just detta. Också vad gäller kommunala medel måste man ha en sträng hållning och god kontroll. Pengar ska inte gå till våldsbejakande organisationer. Där ska man dra åt när man kan.

Detta med eftersöksjägare är en fråga som tas upp i Oscarssons interpellation. I de sammanhang där eftersöksjägare kan sägas ägna sig åt myndighetsutövning – och det kan de nog i de flesta fall – täcks de av den lagstiftning som finns gällande våld och hot mot tjänsteman. De har detta straffrättsliga skydd. Om de i någon situation inte har det kommer de att omfattas av den lagstiftning som nu är på väg fram och som handlar om att skärpa straffen när man angriper någon som utövar sitt yrke. Detta finns

inom ramen för Blåljusutredningens förslag. Vi håller på att gå igenom det för att se hur det ska utformas. Men redan i dag bör eftersöksjägare alltså i de allra flesta fall omfattas av lagstiftningen om våld och hot mot tjänsteman.

Slutligen vill jag säga några ytterligare ord om just polisfrågorna. Det är oerhört viktigt att se till att det finns en stark polisbemanning över hela landet. Jag kan inte låta bli att glädjas åt att vi i förra veckan kunde konstatera att fler ungdomar än någonsin nu söker sig till polisyrket. Vi fick in 11 588 ansökningar till de 1 000 platser som finns på polisutbildningen från nästa vår. Det gör att vi har väldigt goda förutsättningar att fylla platserna. Detta är särskilt remarkabelt med tanke på att vi nu har den lägsta arbetslösheten bland ungdomar på 15 år. Det är många som slåss om ungdomarna just nu, men polisen vinner.

Väldigt många ungdomar söker sig nu till polisyrket, vilket ger oss goda förutsättningar att bygga ut polisverksamheten i hela landet.

Anf. 44 KRISTINA YNGWE (C):

Fru ålderspresident! Det jag menar med ett sent uppvaknande från regeringen är att detta ju inte är någon ny fråga. Många av de åtgärder som ministern lyfte fram är sådant som har kommit på köpet i och med andra åtgärder som är positiva för dem som drabbas av djurrätsrelaterad brottslighet. När man läser kommentarerna från justitieministern och landsbygdsministern är det lätt att uppfatta dem som: Oj, var det så här illa? Bättre sent än aldrig, tycker jag. Det är ju bra att man nu börjar tala om detta som en tydlig problematik.

Det är bra att ministern ställer sig positiv till flera av de åtgärder som jag lyfte fram. Att stoppa medel till våldsbejakande organisationer är inte någon ny fråga. Men nu finns det alltså tilläggsdirektiv, och det är väldigt bra om det kommer något konkret ur detta. Det är också positivt att man kommer att jobba vidare med att stärka skyddet.

En fråga i slutet av mitt förra inlägg som kanske inte uppfattades handlade om demonstrationsrätten. Inte sällan är det ju upprepade trakasserier som riktas mot enskilda företagare. Som företagare inom lantbruket är man ofta verksam på sin gård, där familjen också bor. Där utnyttjar personer demonstrationsrätten för att med regelbundenhet göra olaga intrång eller för upprepade trakasserier, vilket är väldigt påfrestande för företagare, anställda och anhöriga. Jag skulle gärna vilja höra vad ministern tänker om det. Jag vill också tacka ministern för den här diskussionen och ser fram emot kommande åtgärder.

Anf. 45 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Precis som Kristina Yngwe säger är det ingen ny fråga. Den fanns ju på alliansregeringens tid också. Men jag kan konstatera att det är nu som en hel del av de här åtgärderna faktiskt vidtas. Kameraövervakningen, straffskärpningen när det gäller de olaga hoten, ofredande-lagstiftningen, kontaktförbudet och den elektroniska övervakningen är sådant som vi nu får på plats, liksom expansionen av polisens verksamhet.

Nej, inga pengar ska gå till våldsbejakande organisationer. Det är vi helt överens om. Det gäller att utöka kontrollerna på ett så bra sätt som möjligt.

Prot. 2017/18:128

8 juni

Svar på
interpellationer

Demonstrationsrätten har väldigt starkt skydd i grundlagen. Men man får aldrig göra sig skyldig till sådant som olaga intrång eller hemfridsbrott. Om sådant skulle ske gäller det att se till att man kan utreda de brotten på ett ordentligt sätt. Men vi kan naturligtvis ta en fortsatt diskussion om just detta regelverk. Där har vi som sagt starka grundlagsregleringar, som jag tycker att det är viktigt att hålla på.

Sedan gäller det att se till att polisen kan bedriva förundersökningar med effektivitet och att man lagför de individer som det handlar om. Som jag många gånger har varit inne på ser vi allvarligt på den här typen av brott, både när det gäller effekterna för enskilda och när det gäller det faktum att de syftar till att rycka undan försörjningen för människor. Det kan vi aldrig någonsin acceptera.

Jag vill också tacka Kristina Yngwe för en bra diskussion under den här förmiddagen och önska henne en trevlig sommar.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellation 2017/18:498 om bärgning av bilar

Anf. 46 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Lars Beckman har frågat mig varför jag och regeringen inte vill vidta några åtgärder när det gäller kostnaden för bärgning av utländska lastbilar. Han har även frågat mig om jag avser att verka för att polisen ska teckna ett nationellt avtal i frågan.

Som jag beskrev i frågesvaret på samma tema vill jag naturligtvis inte ha en situation där fordon blir stående på eller i anslutning till våra vägar och därigenom bidrar till en ökad risk för olyckor.

I samma frågesvar redogjorde jag även för att om ägaren inte tar ansvar och flyttar sitt fordon har Polismyndigheten och Trafikverket redan i dag rätt att flytta eller bärga bort aktuellt fordon. Det kan till exempel vara när det behövs för ordningen och säkerheten i trafiken. Det räcker att fordonet är uppställt på en sådan plats eller på ett sådant sätt att fara uppstår eller att trafiken hindras eller störs. Det är viktigt att myndigheterna använder sig av denna möjlighet även om inte fordonet utgör en omedelbar fara vid påträffandet eller vid haveriet. Ägaren till det fordon som har flyttats är skyldig att ersätta kostnaden för såväl flytten som övriga åtgärder som myndigheterna behövt vidta.

Således utgör inte dagens lagstiftning något hinder för myndigheterna att vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga. För det fall ett fordon uppfyller kriterierna för en flytt genomförs den även om Polismyndigheten ibland får ta kostnaden.

Anf. 47 LARS BECKMAN (M):

Fru ålderspresident! Det kommer att bli en vinter i år också. Man kan inte tro det nu när kvällstidningarna larmar om att det ska vara 25–30 grader varmt i helgen, men det kommer att bli en period när det blir 25–30 grader kallt. Tyvärr visar svaret från ministern att vi kommer att ha samma trafikchaos i Gävleborg som vi har haft de senaste vintrarna.

Fru ålderspresident! Vi har alltså haft en situation där E4:an förbi Hudiksvall har varit avstängd i upp till 24 timmar. Vi har haft en situation där E4:an mellan Söderhamn och Gävle har varit avstängd i åtta timmar. Ibland är det bara några timmar, och ibland är det alltså upp till ett dygn.

Fru ålderspresident! Det största problemet är att bilbärgarna i Gävleborg inte vill arbeta gratis. Det tycker jag är en rimlig hållning. Jag tycker att det är en rimlig hållning att den som utför ett jobb också ska få betalt. Det är detta som min interpellation gäller. I dag kan vi nämligen ha en sådan här situation: E4:an är avstängd. Det står en utländsk lastbil och blockerar vägen, men det är ingen som vill bärga eftersom bärgaren inte får betalt.

Man kan föreställa sig de samhällsekonomiska konsekvenserna av att det är kilometerlånga köer i timme efter timme efter timme, då lastbilen inte flyttas. Detta kan naturligtvis inte vara obekant för ministern. Det är ganska enkelt att googla bilbärgare och Hudiksvall eller bilbärgare och Söderhamn och att se alla de nyhetsinslag som har varit i SVT Nyheter och i Hela Hälsingland. Man kan också lyfta luren och prata med bärgare, som jag har gjort, och fråga: Vad ska vi ha för system för att lösa detta?

En uppgiven bärgare säger till SVT: Det där är alltid problem när man åker ut, och det har stötts och blötts länge. När det är ett skarpt läge kan man inte diskutera en sådan sak. Men varför ska jag rensa E4:an gratis? Jag är ju företagare och behöver tjäna pengar på det. Det säger Falck bilbärgning i Bollnäs, som ansvarade för en av bilbärgningarna när det till slut blev för länge.

Fru ålderspresident! De har löst detta på ett väldigt bra sätt i några polisdistrikt. Bland annat i Jämtland har polisen ett avtal med Trafikförsäkringsföreningen om betalningen till bärgare. Ifall det utländska åkeriet inte betalar garanteras man en betalning. Det är detta jag har frågat statsrådet om. Eftersom polisen är en nationell myndighet undrar jag: Vore det inte lämpligt att man gjorde ett nationellt avtal så att samma sak gäller i alla län? Vore inte det lämpligt, så att inte E4:an förbi Hudiksvall är avstängd timme efter timme efter timme på grund av att bärgaren, fullt naturligt, inte vill jobba gratis och inte förväntar sig att få betalt? Det är det interpellationen handlar om.

Det är därför jag blir lite nervös när jag i svaret får höra att detta inte är något problem. Ministern säger att Polismyndigheten ibland får ta kostnaden. Men hur ska bilbärgaren veta om det är ibland han får betalt – det är oftast en han. Det är väl fullt rimligt att bilbärgarna ska få betalt för det jobb de gör. Och eftersom detta är ett samhällsproblem är det lämpligt att det är regeringen som ser till att lösa det, till exempel genom att instruera Polismyndigheten att göra ett nationellt avtal, som man har gjort i Jämtland. Jag tror att man också har gjort det i fler län.

Men det är inte rimligt att E4:an genom Gävleborg är avstängd så många gånger beroende på detta problem, fru ålderspresident.

Anf. 48 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det finns ett talesätt som lyder: Man kan leda en häst till vatten, men man kan aldrig tvinga den att dricka. Det är lite grann likadant med Beckman. Man kan förklara saker för honom om och om igen, men man kan aldrig tvinga honom att begripa, utan det måste han göra själv.

Om ägaren inte flyttar sitt fordon har polisen och Trafikverket redan i dag rätt att göra det, och då ska ägaren ersätta kostnaden för det. Man kan flytta bilarna även om man inte har fått en garanti för kostnaderna.

Jag kan naturligtvis inte personligen åka ut och se till att man flyttar dessa bilar på E4:an och att man gör det just i Gävleborg. Men om Beckman är missnöjd med hur just Gävleborgspolisen arbetar med detta tycker jag att han ska vända sig dit och kanske inte till Sveriges riksdag och regering. Det är en fråga för polisen på plats att se till att man ingriper och gör det i tid.

Ingen myndighet – inte Trafikverket och inte polisen – har tagit upp denna fråga med regeringen och sagt: Det här är ett problem för oss.

Jag har varit i kontakt med Polismyndigheten med anledning av interpellationen och frågat: Är detta ett problem som ni ser och som måste adresseras genom att regering och riksdag ingriper på något sätt? Nej, säger de. Detta är en fråga som man löser lokalt, så att säga.

Om Beckman är missnöjd med polisen i Gävle föreslår jag att han tar det med dem. Regelverket är som sagt tydligt. Om det står bilar eller lastbilar i vägen för trafiken kan polisen och Trafikverket se till att åtgärda det, och det gör man också.

Sedan kanske Beckman är missnöjd med att det inte sker så fort som han kanske skulle önska, och det kanske finns en del bärgare som har synpunkter på detta, men den frågan måste man lösa lokalt.

Anf. 49 LARS BECKMAN (M):

Fru ålderspresident! Ja, verkligheten slår alltid Morgan Johanssons retorik, även i det här fallet. Den 20 februari i år åkte en utländsk långtradare av vägen utanför Hudiksvall. Olyckan blockerade E4:an, och det blev totalstopp i trafiken, fru ålderspresident.

Diskussionen om vem som skulle betala bärgningsnotan gjorde att inget bärgningsarbete påbörjades. Först efter två och en halv timme kom beskedet att SOS International tog notan i det fallet. Sveriges viktigaste väg genom Gävleborg, fru ålderspresident, var alltså avstängd i två och en halv timme medan det stod en bärgare och väntade på svar på frågan om vem som skulle betala.

Fru ålderspresident! Vi kan ju fråga de bilister som stod i den kön om det är ett samhällsproblem eller inte. Vi kan fråga den yrkestrafik vars gods inte kom fram om det är ett problem eller inte.

Vi har ett annat fall i Söderhamn, där E4:an var avstängd i åtta timmar, fru ålderspresident, på grund av att man inte visste hur det skulle betalas.

Det är precis så som jag inledde mitt förra anförande. I dag är det varmt och skönt ute. I helgen kommer det att vara 25 grader varmt. Men det kommer att komma en vinter även i år, och även i år kommer långtradare att fastna i backarna utanför Hudiksvall.

Men här står statsrådet och säger att det inte är något problem och att det inte finns något samhällsproblem, trots att E4:an är avstängd om och om igen. Detta problem finns säkert inte bara på E4:an i Gävleborg, men det blir allvarligare inom vårt län eftersom det är en av Sveriges sämsta E4-sträckor, eftersom den är enkelfilig i stället för tvåfilig.

I en annan interpellationsdebatt har Tomas Eneroth skylld på att bär-gare, polis och trafikverk är för okunniga. Han hade då en diskussion med min kollega Edward Riedl, och han menade att man har rätt att kvarhålla godset för att ta betalt. Det var den lösning som din regeringskollega hade. Men den enklaste lösningen för alla måste naturligtvis vara ett avtal. Om det finns ett avtal i Jämtland som fungerar och som gör att den enskilda småföretagaren inte arbetar gratis med viktiga samhällsfunktioner borde naturligtvis polisen kunna teckna samma avtal i de län där det finns problem.

Det är ett jätteproblem, fru ålderspresident, i Gävleborg när E4:an är avstängd i åtta timmar. Jag kan leva med att statsrådet tycker att det är kul att slänga ur sig spydigheter mot mig. Men jag kan försäkra att det inte är roligt för dem som står åtta timmar i kö, fru ålderspresident. Det är inte ens roligt att stå två och en halv timme i kö när det står en bärgare och väntar på information om vem som ska betala.

Jag hoppas att jag, statsrådet och regeringen är överens om att småföretagare naturligtvis inte ska stå för notan. Det är inte den enskilda bärgaren som ska ta risken att stå där i snöstormen, arbeta med en bärgning som kanske kostar 50 000 och sedan inte få betalt. Jag vet även att det finns fall där bärgare av ren medmänsklighet och känsla av samhällsansvar bärgar trots att de vet att de inte får betalt. Detta är alltså ett reellt problem, fru ålderspresident. Det är ett stort samhällsproblem när viktiga vägar genom Sverige är avstängda timme efter timme därför att det är oklart vem som ska ansvara för bärgningskostnaden.

Det enkla svaret från statsrådet hade möjligtvis varit att säga: Jag har sett att detta är ett problem, och naturligtvis ska vi hitta en bra lösning på det. Men nu signaleras ju det precis motsatta: Statsrådet ser inget samhällsproblem, och det finns inga problem att lösa. Det betyder, fru ålderspresident, att vi även nästa vinter riskerar att E4:an är avstängd timme efter timme efter timme.

Anf. 50 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det Lars Beckman inte förstår är att regeringen inte kan lösa alla lokala problem. Ibland måste vi ha respekt för hur de institutioner och myndigheter som gör detta lokalt fungerar. Jag måste utgå ifrån att polisen i Gävle tar sig an det här problemet och gör det på ett bra sätt. Det är inte regeringen eller riksdagen som kan lösa det här problemet åt någon, utan det är Polismyndigheten som ska göra det i samverkan med de aktörer som finns där.

Regelverket är tydligt: Om det står en bil och blockerar kan den flyttas, och det är polisen och Trafikverket som kan agera – alldeles oavsett vem som ska behöva ta kostnaderna. Står bilen och blockerar ska staten i så fall ta kostnaden så länge. Så ser regelverket ut. Lars Beckman försöker göra något slags poäng av att regeringen nu måste gå ut och lösa alla problem som finns lokalt, och jag kan bara säga att vi aldrig kommer att klara av att göra det. Men han vet mycket väl hur regelverket ser ut.

Min uppmaning till Beckman är att föra den här diskussionen vidare med polisen i Gävle, i så fall, och fråga varför de inte agerar. Det är klart att jag kan göra mitt från mitt håll, men detta handlar inte om att det är några regler eller avtal som är grunden i problematiken. Sedan är det naturligtvis så att problemen måste åtgärdas så fort som möjligt, men då

handlar det om den respekt för Polismyndigheten och myndigheternas ansvarsområde som regering och riksdag trots allt måste hålla på.

Anf. 51 LARS BECKMAN (M):

Fru ålderspresident! Vi har alltså en regering som har avgått redan nu. Det är därför bara att beklaga yrkestrafiken och bilisterna som kommer att köra genom Gävleborg nästa vinter, då samma trafik kaos kommer att uppstå.

Självklart kan regeringen regera landet! Självklart kan regeringen skriva in i regleringsbrev till sina myndigheter att det ska tecknas ett nationellt avtal som gör att inte den enskilde bärgaren tar affärsrisken. Detta är alltså inte ett problem bara i Gävleborg, utan det finns runt om i Sverige.

Jag noterar att statsrådets statsrådskollega Tomas Eneroth i en annan interpellationsdebatt har gett ett annat svar än vad statsrådet gav nu, och det tycker jag är olyckligt. I grund och botten borde det ju handla om att vi alla ska vara överens om att livsviktiga vägar i Sverige ska fungera oavsett väder och vind och vem som kör på dem. Det borde vi ju inte ens stå här och debattera, fru ålderspresident. Lösningen måste naturligtvis vara att regeringen instruerar sina myndigheter hur de ska agera så att vi över hela Sverige får en likvärdig tillämpning av ett nationellt regelverk. Det är ju inte rimligt att skuldbelägga en enskild polisman i Hudiksvall för ett myndighetsutövande; det ska vara solklart för alla vad som gäller.

Då ska det väl inte heller vara så att det tickar på i två och en halv timme innan man får någon som betalar. Två och en halv timme – föreställ dig bilköerna som uppstår från Hudiksvall, fru ålderspresident! Det är ju bilköer ända upp till Sundsvall för att E4:an står still. Och här står statsrådet och säger: Nej, det är inte regeringens problem. Ursäkta, fru ålderspresident, men jag anser absolut att det är regeringens ansvar att styra sina myndigheter och styra landet.

Jag tackar dock för interpellationsdebatten, och jag önskar statsrådet en trevlig sommar. Detta blir väl sannolikt den sista interpellationsdebatten i den här rollen.

Anf. 52 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det återstår ju att se; jag tror kanske inte att Beckman ska ta ut några segrar i förskott. Sådant brukar nämligen straffa sig.

Nu har ju Beckman själv inte suttit en dag i regeringen. Då kanske det är så att man inte riktigt har förståelse för hur förhållandena ser ut mellan regering och myndigheter, hur regelverket ser ut och hur man styr myndigheter. Det finns ett tydligt regelverk i den här frågan, och det är att bilar kan flyttas av polisen och Trafikverket om de står i vägen. Det är en självklarhet att det ska ske. Sedan måste det naturligtvis säkerställas att detta fungerar lokalt, men det måste faktiskt vara de lokala myndigheterna och den lokala polisen som har ansvaret för att se till att det sköts på ett bra sätt.

Det finns inga regler som vi från regeringens eller riksdagens sida måste ändra för att se till att detta sker, utan det handlar bara om att se till att det finns ett fungerande samarbete lokalt. Självklart kommer jag att höra efter igen och fråga hur det fungerar. Om det nu är så att det inte fungerar just i Gävle, hur kan det då komma sig att det fungerar i resten av landet? Är det något speciellt man gör fel just i Gävle? Den dialogen kan

jag naturligtvis föra, men regelverket är solklart och tydligt: Om bilar står i vägen ska de flyttas, och det ska ske så fort som möjligt.

Med det, fru ålderspresident, vill jag önska Lars Beckman en trevlig sommar.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2017/18:128

8 juni

Svar på

interpellationer

§ 15 Svar på interpellation 2017/18:510 om genomförandet av vapendirektivet

Anf. 53 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Daniel Bäckström har ställt fyra frågor till mig angående genomförandet av vapendirektivet. Den första och andra frågan rör på vilket sätt totalförvarshänsyn tagits i utredningen om vapendirektivets implementering i Sverige och vad i förslaget som återspeglar tidigare inrikesminister Anders Ygemans löften om att undantag ska ges för skytteorganisationer inom de frivilliga försvarsorganisationerna för att säkra totalförsvarets behov vid genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv.

Utredaren har under arbetets gång inhämtat information och synpunkter från Försvarsmakten. Vapen som ingår i kategori A, bland annat vissa halvautomatiska vapen, används i dag vid målskytte inom flera civila skytteorganisationer. Enligt Försvarsmakten är det viktigt att dessa organisationer även i fortsättningen tillåts att bedriva skytte med vapen som liknar dem som brukas inom försvaret. Den skytteverksamhet som i dag bedrivs med sådana vapen som ingår i kategori A är därför, enligt Försvarsmaktens uppfattning, av stor betydelse för Försvarsmaktens verksamhet och Sveriges totalförvar.

Mot den bakgrunden konstaterar utredaren att det bör kunna hävdas att det skytte som i dag bedrivs inom skytteorganisationerna med sådana vapen som ingår i direktivets kategori A har en sådan betydelse för det nationella försvaret att det finns möjlighet att även fortsättningsvis tillåta detta. Utredaren konstaterar att även riksdagens försvarsbeslut för åren 2016–2020 ger stöd för en sådan slutsats. Utredaren har alltså med hänsyn till totalförsvarets behov föreslagit att målskytte med sådana vapen som ingår i direktivets kategori A även fortsättningsvis ska tillåtas.

Den tredje och fjärde frågan från Daniel Bäckström rör hur svenska jägares och sportskyttars intressen värnas när förslaget till och med går längre än EU:s vapendirektiv kräver.

Utredaren har i sitt arbete med promemorian haft möten och kontakter med bland annat Pistolskytteförbundet, Svenska Skyttesportförbundet, Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet, Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund. Dessa intresseorganisationer har alltså haft möjlighet att komma med synpunkter under arbetets gång.

Jag har noterat att utredarens förslag i några delar går längre än vad ändringsdirektivet kräver. Det rör till exempel förslaget om generell tillståndsplikt för magasin och avfyrningsmekanismer. Utredarens förslag har varit ute på remiss, och vi går nu noggrant igenom remissvaren. Regeringens avsikt är att de ändringar som görs inte ska påverka totalförsvaret negativt och inte heller vara onödigt betungande för jägare och sportskyttar.

Anf. 54 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru ålderspresident! Tack för svaret, ministern!

Det är fyra viktiga frågor som jag, utifrån pågående arbete som regeringen ansvarar för, summerar i min interpellation. Jag skrev interpellationen eftersom genomförandet av EU:s vapendirektiv är en väldigt viktig fråga som berör en stor del av Sveriges befolkning och även många intressen. Det gäller såväl sportskyttar och jägare som Sveriges totalförsvarsförmåga.

Vi i Centerpartiet har varit, och är, tydliga. Vi har röstat nej i EU, och när detta nu ska implementeras anser vi inte att vi ska gå längre än vad EU har föreskrivit. Detta är en fråga som vi kommer att följa gällande hur regeringen analyserar de olika remissvaren och lägger fram förslag vad det lider.

Vi har drygt 600 000 legala vapenägare och strax under 2 miljoner licenser i Sverige. Ytterst sällan är det de legala vapnen som används vid brottslighet, utan det handlar då om de illegala vapnen. Jag tror att vi är överens om att fokus ska ligga på att bekämpa och minska antalet illegala vapen i vårt samhälle.

Vi ser att det är många runt om i Sverige som engagerar sig, både som sportskyttar och jägare. Inte minst unga människor är jätteintresserade av dessa frågor. Man lär sig tidigt i livet att ta ansvar för hur man hanterar vapen samt hur man arbetar i föreningslivet för att stärka gemenskapen och bidra till samhällets bästa. Detta bör involvera fler för att utveckla samhället och minska sårbarheten.

Jag anser därför att det är allvarligt att regeringens utredare väljer att gå längre och göra det krångligare. I svaret från ministern konstateras att det är okej att göra det betungande för sportskyttar och jägare men att det inte ska bli onödigt betungande. Det är ju en ganska tydlig signal från regeringens sida att det är okej att göra det betungande. Varför är det okej att göra det betungande? är min fråga tillbaka.

Jag är ledamot i försvarsutskottet och Försvarsberedningen och har varit ansvarig förhandlare för Centerpartiets räkning i samband med att tre överenskommelser med regeringen har tagits fram om det fortsatta arbetet för att stärka vår försvarsförmåga. Jag ser viktiga kopplingar mellan dessa organisationer och de intresserade och engagerade medborgarna när det gäller att stärka totalförsvaret.

Vi ser i svaren att Försvarsmakten anser att sportskytteföreningarna har en viktig funktion och en stor betydelse för totalförsvaret samt att det dynamiska skyttet, som inte definieras som en frivillig försvarsorganisation, är viktigt och har ett nära samarbete med Försvarsmakten.

Dessa olika förslag, med klassificeringar där fler placeras i kategori A, skulle drabba verksamheten hårt och även påverka samarbetet med Försvarsmakten. I praktiken kommer det att bli mycket svårt för svenska sportskyttar att delta i internationellt tävlande.

Det ska arrangeras Europamästerskap i Karlskoga i augusti. Sådant kommer att bli väldigt svårt att göra i framtiden om detta skulle genomföras, och samma problem kommer att drabba svenska deltagare i liknande tävlingar utomlands. Klassificeringen påverkar ju hur man får transportera sina vapen mellan länder, till exempel med flyg.

Hur analyserar ministern de praktiska konsekvenserna av dessa förslag, och var är ni i diskussionerna?

Anf. 55 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Fru ålderspresident! Jag vill inleda med att vara väldigt tydlig med detta: Vi har inte för avsikt att försvåra för de legala vapenägarna genom att gå längre än vad direktivet kräver. Det är vår inriktning.

Alla länder måste naturligtvis leva upp till direktivet, och alla regeringar kommer att tvingas att leva upp till direktivet. Det finns dock ingen anledning för oss att gå längre än vad detta direktiv kräver.

Jag vill ha detta sagt, för jag har sett att det florerar många myter på sociala medier. Man vill gärna beskriva det som att vi vill ta ytterligare steg för att försvåra. Nej, det kommer vi inte att göra.

Det är precis som Daniel Bäckström säger; där har vi en gemensam ingång. De allra flesta av de våldsbrott där vapen är inblandade begås med illegala vapen. Det är ju detta som är huvudproblemet. Det finns visserligen exempel på brott där legala vapen har använts – Peter Mangs hade till exempel vapenlicens, liksom Breivik i Norge – men i de allra flesta fall används illegala vapen. Ofta är de insmugglade, och många kommer från Balkankrigen.

Vi har framgångsrikt skärpt straffen för de grova vapenbrotten – det gjorde vi den 1 januari. Detta riktar sig just mot de illegala vapnen. Minimitraffet för grovt vapenbrott är nu två år. Vad gäller häktningspresumtion tittade jag på siffrorna så sent som i förra veckan: Förra året satt 24 personer häktade för grovt vapenbrott; i år är antalet 124 personer.

Den nya lagstiftningen, som gäller sedan den 1 januari, har alltså haft en mycket påtaglig effekt. Folk som tidigare sprang med illegala vapen ute på gator och torg och begick brott sitter nu i stället i buren.

Vi har också satsat på tullen. Bland annat har vi nu vapenhundar på plats på Lernacken i Skåne för att kunna leta upp fler vapen som eventuellt kommer in i Sverige.

Vi har också förenklingar för de legala vapenägarna på gång. Jag nämnde i svaret att vi håller på att ta bort licenskravet på ljuddämpare, vilket innebär en mycket väsentlig förenkling för många.

När det gäller vapendirektivet och dess förhandling vet ju även Daniel Bäckström att Sverige var väldigt aktivt under förhandlingen. Vi var faktiskt det land som lade fram flest ändringsförslag av alla, och vi fick också gehör för våra synpunkter på en lång rad punkter.

Jag vill påpeka att den utredning som Daniel Bäckström hänvisar till tar hänsyn till totalförsvarsbehov när man går igenom och analyserar förslagen. Det gäller till exempel behandlingen av hel- och halvautomatiska vapen, där man konstaterar att Pistolskytteförbundet och Svenska Skyttesportförbundet är frivilliga försvarsorganisationer och spelar en viktig roll för totalförsvaret. Det är precis därför som förslaget ser ut som det gör nu, inklusive de undantag som behöver göras i detta avseende.

Avslutningsvis, fru ålderspresident, är det så att utredarens förslag i ett avseende går längre än direktivet. Det gäller tillståndsplikten för magasin och avfyringsmekanismer. Men jag ser i remissutfallet att detta har kritiserats av många, och jag vill vara tydlig med att vi inte har för avsikt att gå vidare med detta. Det är i linje med vad jag sa från början: Vi vill inte gå längre än vad direktivet föreskriver.

Anf. 56 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru ålderspresident! Jag tackar för detta besked. Det innebär i praktiken att de förslag som finns i utredningen inte kommer att genomföras. Är det ministerns svar på denna fråga? Den är ju oerhört central.

Det finns många praktiska konsekvenser som är kopplade till hur utredaren lägger fram de olika beskrivningarna, till exempel vad gäller magasinsfrågan som ministern tog upp i svaret.

Hur ser man på de eventuella konsekvenserna för den enskilde vapenägaren om detta skulle genomföras? Ska det vara licens per magasin? Ska det vara ett serienummer per magasin? Hur ska man hantera synen på detta kopplat till jägarna och sportskyttarna och huruvida detta är krigsmateriel eller civilt?

Vilka blir konsekvenserna om någon tappar ett magasin och denna person har ett vapen sedan tidigare? Risken är att personen blir av med hela licensen.

I utredningen definieras halvautomatiska vapen utifrån olika beskrivningar. Det är viktigt att regeringen tittar på hur utredningen beskriver detta och även jämför hur man har översatt den engelska grundtexten. Här finns det nämligen, enligt uppgifter, en del som skapar juridiska problem utifrån hur man definierar kategori A och kategori B. Definitionerna blir olika beroende på hur man gör översättningen och beroende på vilka slutsatser man sedan drar.

I bilagorna till vapenförordningen definieras ett halvautomatiskt skjutvapen som ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som bara kan avfira ett skott med ett tryck på avtryckaren.

I bilagans punkt 7 beskrivs halvautomatiska skjutvapen i kategori A genom antalet patroner som kan avfyras i en följd utan omladdning. Kategori B beskrivs i samma bilaga på ett annat sätt – i stället för att använda antalet patroner som kan avlossas utan omladdning använder man sig av det antal patroner som kan fyllas på i vapnet.

Detta är exempel på viktiga delar som behöver följas upp och analyseras, för det kan gå fel i den praktiska tillämpningen och också i lagtexten som ska utformas. Utredningsförslaget som presenteras omfattar ju också en ny lagtext. Då är det jätteviktigt att de begrepp och definitioner som används är tydliga och klara och inte kan missförstås. Jag utgår från att ministern är öppen för men också anser att det är viktigt att följa upp och förklara för svenska folket hur man ska tolka de olika definitioner och begrepp som används i förslaget.

Jag anser att ett förslag till lösning borde vara att alla halvautomatiska skjutvapen bör ligga kvar i kategori B och att vapentekniska begränsningar möjliggör en placering i kategori A.

När det gäller krav på licens för magasin och avfyrningsmekanismer kommer det att innebära en stor arbetsbelastning, inte minst för Polismyndigheten som har diskuterats tidigare här i debatten i dag. Vi vet att det redan är alldeles för långa handläggningstider. Frågan är då om detta skulle medföra ytterligare arbetsbelastning och hur ministern ser på denna praktiska konsekvens. Det kommer också att innebära mycket administrativt arbete för jägare och andra som berörs av femårslicenserna. Innebär svaret från ministern att femårslicenser inte blir verklighet? Jag ställer frågan utifrån det som ministern så här långt har svarat i debatten.

Anf. 57 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Som jag förklarade i mitt tidigare inlägg är vår utgångspunkt att vi inte ska gå längre än vapendirektivet. Samtidigt måste alla länder leva upp till direktivet. Det kommer vilken regering som än kommer att finnas i framtiden att få göra, för sådant är ju regelverket.

Remissomgången har precis avslutats. Vi håller nu på att gå igenom remissvaren. Men jag har lämnat ett par besked som jag bara vill uppmärksamma.

Det första är att vi naturligtvis avser att gå vidare med de förenklingar som förslaget innebär. Licensplikten för ljuddämpare till vapen som passar till det vapen som man redan har kommer att försvinna. Det är en väsentlig förenkling som har efterfrågats mycket av jägare under väldigt lång tid.

Det andra jag vill peka på är att totalförvarsintressena här har vägts in tungt av utredaren. Det är därför som förslaget ser ut som det gör.

Nu kommer vi också att få ett remissvar från Försvarmakten, som vi naturligtvis kommer att ta hänsyn till. Men det är viktigt för oss att markera hur viktigt för framtiden det kommer att vara att den här verksamheten kan upprätthållas och inte försvåras. Just därför ligger förslaget som det gör. Vi tar totalförsvarets intressen här på stort allvar.

Slutligen när det gäller frågeställningen om ifall vi går längre än direktivet, det vill säga tillståndspflicht för magasin och avfyrningsmekanismer, är mitt svar: Nej, vår utgångspunkt är att inte gå vidare i den delen. Det går längre än vad direktivet kräver, och vi ser inga starka argument för det. Därför är det inte något som vi tänker gå vidare med.

Femårsregeln måste vi analysera noggrannare för att se hur den egentligen förhåller sig till direktivet. Där är vi inte riktigt färdiga än. Men vår grundhållning är, precis som jag har redogjort för tidigare, att vi inte avser att gå längre än vad direktivet kräver.

Anf. 58 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru ålderspresident! Jag tackar för beskedet.

I varje del är det viktigt att det görs noggranna analyser av de praktiska konsekvenserna. Jag utgår från att regeringen tar detta på stort allvar.

När det handlar om ljuddämpare är det i linje med det direktiv som har beslutats på Europainivå, så det är riktigt i förhållande till detta.

När det gäller framför allt förutsättningarna för det dynamiska skyttet är jag dock fortsatt oroad över vad detta får för konsekvenser, hur verksamheterna kommer att påverkas och hur de olika delarna, om det här genomförs, kommer att påverka den enskilde vapenägarens möjligheter. Man har genom åren satsat stora resurser och lagt ned mycket engagemang, och man bidrar på många sätt till att utveckla det här landet och föreningslivet.

Det måste vara en förutsättning att regeringen gör allt i sin makt för att ge den här typen av verksamheter möjligheter att utvecklas i stället för att begränsa dem. Då är begreppsdefinitionen kategori A och kategori B oerhört central, också i tillämpningen, som ministern varit inne på, när det handlar om magasin, avfyrningsmekanismer, reservdelar och licensförhållanden. Det finns mängder av detaljer i förslaget som behöver följas upp.

I det politiska arbetet har jag lärt mig att en avsiktsförklaring är en bra början. Och som regeringen säger genom ministerns svar är en avsiktsförklaring inte resultatet. Det kan hända mycket på vägen. Därför utgår jag

Prot. 2017/18:128
8 juni

Svar på
interpellationer

från att den avsikt som ministern redogör för i sitt svar i dag sträcker sig mycket längre och att det är ett konkret besked om att regeringen gör vad man kan för att det här ska bli så bra som möjligt utifrån ett svenskt perspektiv. Samtidigt är det viktigt att man gör vad man kan nu för att inte införa femårslicens, för det skulle påverka så många människor och vara mycket praktiskt svårt att tillämpa.

Tack för debatten!

Anf. 59 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Vår huvudprioritet under hela mandatperioden har varit att bekämpa de illegala vapnen, och det menar jag att vi har gjort framgångsrikt.

Jag pekade i mitt första inlägg på hur den nya lagstiftningen med skärpta straff för grova vapenbrott har gjort att antalet häktade nu har ökat kraftigt. De som tidigare sprang runt på stan med illegala vapen kan inte göra det längre. De som har tillgång till illegala vapen lämnar dem numera hemma. De är medvetna om att om de lämnar hemmet med vapen på sig kanske de inte kommer hem igen på två år, eftersom de blir häktade i väntan på rättegång. Det är 100 individer fler i år som sitter häktade bara för grova vapenbrott än förra året vid den här tiden. Det har alltså varit effektivt.

Vapenamnestin, som pågick nu under våren, innebar att över 10 000 vapen, som annars hade flutit runt i samhället och kunnat användas på ett negativt sätt, lämnades in till myndigheterna.

Sedan måste vi leva upp till det europeiska vapendirektivet. Där är vår ingång: Nej, vi kommer inte att gå längre än direktivet. Jag har lämnat flera besked här när det gäller en del av sakfrågorna. Det finns många fler detaljer som vi behöver gå igenom.

Jag ser fram emot ett fortsatt samarbete med riksdagen kring de här frågorna, särskilt då kanske med Centerpartiet, när vi har kommit längre i beredningen för att se till att vi landar på ett sådant sätt att det finns en bred majoritet i riksdagen kring detta. Jag tror att vi har en gemensam utgångspunkt här som är värd att ta vara på.

Med detta, fru ålderspresident, vill jag önska Daniel Bäckström en trevlig sommar.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 16 Svar på interpellation 2017/18:543 om narkotikapolisens förmåga

Anf. 60 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Roger Haddad har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att återupprätta narkotikapolisens förmåga, även i form av specialenheter inom polisen. Vidare har Roger Haddad frågat mig hur jag och regeringen vill medverka till att vi får fler poliser i yttre tjänst för att säkerställa spaningsarbetet mot de kriminella.

Arbetet mot narkotika är en självklar och viktig del av Polismyndighetens verksamhet. Myndigheten arbetar på en rad sätt mot narkotika, till exempel genom riktade insatser och genom att vara extra synliga på utsatta platser. Narkotikasituationen och problematiken skiljer sig emellertid åt i landet. Mot den bakgrunden ser också Polismyndighetens arbete olika ut i regionerna.

På senare år har behovet av kameraövervakning på platser där det förekommer öppen narkotikaförsäljning påtalats. Den senaste tiden har kameraövervakningen därför ökat betydligt på brottsutsatta platser. Regeringen föreslog nyligen en ny kamerabevakningslag som ytterligare kommer att öka möjligheterna att använda kamerabevakning på platser där det finns problem med brottslighet och ordningsstörningar. Regeringen har också tillsatt en utredning om att avskaffa tillståndskravet för polisens kameraövervakning.

Regeringen har vid flera tillfällen klargjort att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av kompetenser i Polismyndigheten. Regeringen har inte för avsikt att styra vilka specialistkompetenser eller grupper som ska finnas i Polismyndigheten. Det är således myndigheten som avgör hur resurser ska fördelas inom organisationen och vilka åtgärder som behöver vidtas för att fullgöra myndighetens arbetsuppgifter och mål.

Vi har också varit tydliga med att antalet polisanställda ska öka. Regeringens ambition är att öka antalet polisanställda med 10 000 personer till 2024. Det kommer inte bara att innebära fler personer i yttre tjänst utan ett generellt tillskott inom hela myndigheten. För att ge Polismyndigheten förutsättningar att öka antalet anställda genomför regeringen nu den största ekonomiska satsningen på polisen på 20 år.

Vi skapar också förutsättningar för att utbilda fler poliser, bland annat genom att utöka antalet lärosäten som kan anordna polisutbildning. Under vår mandatperiod har vi fördubblat antalet personer som utbildas till polis. Nästa år beräknas 1 300 polisstudenter bli färdiga. Det är det högsta antalet sedan 2010.

Regeringen har således gett Polismyndigheten goda förutsättningar att även framgent bekämpa narkotikabrottsligheten på ett effektivt vis.

Anf. 61 ROGER HADDAD (L):

Fru ålderspresident! Jag tackar statsrådet för svaret.

Jag delar statsrådets uppfattning att arbetet mot narkotika är en självklar och mycket viktig del av Polismyndighetens uppdrag.

Bakgrunden till min interpellation är att Sverige under förra året hade dramatiskt många skjutningar. Det var 140 som skadades i samband med skjutningar, och 40 dödades. Den gemensamma faktorn bakom många av dessa skjutningar och hänsynslösa uppgörelser mellan kriminella personer var just handel med cannabis och annan narkotika.

Därför vill Liberalerna försäkra sig om att Sverige har en polismyndighet och polisverksamhet som prioriterar arbetet mot narkotika. Vi presenterar inte dagligen tio olika områden där vi vill se specialinsatser och specialgrupper. Tvärtom är vi angelägna om att renodla polisens arbetsuppgifter.

Fru ålderspresident! I höstas hade vi en debatt om hur viktigt det är att polisen klarar upp anmälda våldtäkter och andra sexualbrott, som många av oss tycker är väldigt grova brott som inte kan prioriteras bort. Då agerade regeringen helt rätt och gav Polismyndigheten ett tydligt besked om att det är viktigt att klara upp de grova sexualbrotten och att det är oacceptabelt att lägga dem åt sidan.

Jag delar också uppfattningen att det skiljer sig runt om i landet och att organisationen i regionerna kan skilja sig åt. Men hela den inrikespolitiska debatten har fokuserat på de utsatta och, inte minst, särskilt utsatta områdena vad gäller illegala vapen, narkotikatillgång och skjutningar. Narkotikan är den absolut vanligaste faktorn, och det spelar ingen roll om man frågar polisen i Helsingborg eller Uppsala.

I Västerås hade vi i höstas en avskyvård attack mot en polischefers privata bostad. Det kan enligt polisen röra sig om en hämndaktion för att polisen just spanar och försöker komma åt narkotikaförsäljningen, som förstör vårt samhälle och vårt land.

Därför är vi angelägna om att höra om regeringen i sin roll som uppdragsgivare till Polismyndigheten genom sitt regleringsbrev kan förstärka den polisiära förmågan i arbetet mot narkotika. Jag bedömer att denna förmåga tyvärr har blivit sämre sedan omorganisationen, och Liberalerna och övriga Alliansen har sagt sig vara beredda att justera omorganisationen om den får negativa effekter.

Anf. 62 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Vi är i full färd med att bygga ut den polisiära förmågan och det kraftigt. Vi genomför den största satsningen på polisen på 20 år, och det ska bli 10 000 fler anställda fram till 2024. Vi startar nya polisutbildningsorter; Malmö drar igång våren 2019, och Västsverige ska få en utbildningsort som också ska dra igång under nästa år.

I förra veckan fick vi besked om att det är över 11 000 sökande till polisutbildningen. Det är alltså fler ungdomar än någonsin som söker sig till polisyrket, vilket är fantastiskt glädjande. Det är på sätt och vis remarkabelt med tanke på att arbetslösheten bland ungdomar är den lägsta på 15 år. Nu för tiden får alla verksamheter slåss om ungdomarna, och polisen vinner ju i den meningen att väldigt många ungdomar söker till polisutbildningen.

Detta gör att vi har goda möjligheter att nå de mål vi har satt upp, det vill säga att expandera polisorganisationen med 30 procent fram till 2024.

Arbetet mot narkotika är prioriterat. Vi vet alla att det är grunden för exempelvis många våldsbrott. Vi ska inte ha någon öppen narkotikaförsäljning i Sverige. Vi ska i större utsträckning komma åt dem som ägnar sig åt skjutningar, vilka ofta kan ha rivalitet om narkotikaaffärer som grund.

Därför skärpte vi straffen för grova vapenbrott den 1 januari, och nu sitter 200 fler häktade än motsvarande period förra året. Folk som tidigare sprang runt på gatorna med vapen och begick brott sitter nu i buren.

Vi har satsat på kameraövervakning. Det sitter fler kameror uppe än någonsin tidigare i Husby, Tensta, Rinkeby, Gottsunda, Ronna, Bergsjön och Rosengård, och jag kan fortsätta att räkna upp var det har satts upp kameror på särskilt brottsutsatta platser. Detta har bland annat gjorts för att just störa ut narkotikahandeln.

Vi går på utbudet. Men det är också viktigt att gå på efterfrågan. Ibland är verkligheten inte den man tror. Vet Roger Haddad i vilken kommun i Stockholms län som ungdomar prövar narkotika i högst utsträckning? Det är i Danderyd som ungdomar använder mest narkotika i hela Stockholms län. Många gånger köper de den nog i utsatta områden, så det kan mycket väl vara överklassen som håller igång narkotikatrafiken i Stockholms län.

Då måste vi våga gå på det också. Vi ska gå på de utsatta områdena och bekämpa utbudet, men vi måste också gå in med förebyggande insatser i de områden där efterfrågan finns. Det ska vi inte väja för.

Vem ska bestämma hur polisen organiseras? Min uppfattning är att polisen är proffs på det, och vi ska respektera professionen. Vi ska i så stor utsträckning som möjligt lämna åt polisen att i samverkan med medborgarna på plats bestämma hur man ska arbeta. Då bygger man bland annat på medborgarlöften, där det kommer upp underifrån vilka frågor medborgarna tycker att polisen ska arbeta med.

Jag tror att det arbetssättet är bäst. Jag tror inte att regering och riksdag i alltför hög utsträckning ska gå in och detaljstyra hur polisen ska organisera sig.

Jag blir orolig när Roger Haddad öppnar för att organisera om polisen ytterligare. Jag tror att det går kalla kårar utmed ryggraden på många poliser när de hör det.

Anf. 63 ROGER HADDAD (L):

Fru ålderspresident! I december hade jag en debatt med statsrådet där han inte erkände överbyråkratiseringsproblematiken inom svensk polis. Så sent som häromdagen kunde vi på DN Debatt läsa ett inlägg av två professorer som kritiserade just byråkratiproblemet inom Polismyndigheten. Det är precis den analys som Liberalerna gör, och givetvis måste vi diskutera hur man använder denna organisations resurser.

Det är också viktigt att vi som politiker och lagstiftare lyfter upp aspekter som kommer fram till oss. I samband med att polisen ombildades valde många polisregioner att lägga ned spaningsenheter, narkotikaenheter och ungdomsenheter. Kanske startade man i stället enheter mot grova brott som skulle jobba lite mer generellt. Då tappade man specialistkompetens. Detta är inget som jag har gissat mig till, utan vi hör det när vi är ute på besök. Verksamma poliser hör också av sig till oss för att uppmärksamma oss på detta.

Vi interPELLERAR inte om varenda detalj i myndigheten, men arbetet mot narkotika är så avgörande och centralt i den brottsutveckling vi ser. Vi har fått fler anmälda narkotikabrott i landet medan något färre lagförs för narkotikabrott. Det ser lite bättre ut när det gäller grova narkotikabrott. Men den generella utvecklingen enligt Brottsförebyggande rådet tycker jag pekar åt fel håll. Det kan bero på att vår förmåga har blivit sämre.

I Liberalernas interpellation framgår att det inte räcker med kameraövervakning. Vi måste också ha synlig polis och ha möjlighet till spaning och tillslag, så att vi inte bara kommer åt det som vi ser vid Tensta torg, på plattan här i Stockholm eller i Helsingborg. Vi måste även komma åt leden ovanför konsumenten. Det kräver en helt annan kaliber när det gäller utredningsresurser och inte minst spaningsresurser. Därför blir jag lite ledsen när statsrådet inte visar några som helst tecken på att man skulle vilja följa upp detta.

Återigen: När vi i höstas lyfte fram frågan om att polisen inte hinner med sexualbrott och anmälda våldtäkter, eller till och med tvingas lägga mycket grova brott åt sidan, då agerade regeringen. Jag undrar: Kommer regeringen att agera även här?

Anf. 64 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Vi följer denna fråga mycket noga. Jag besöker polisverksamheter varje vecka, och ibland ett par gånger i veckan. Nästan var jag än är talar vi om narkotika och hur polisen jobbar mot narkotika just där, oavsett var någonstans i landet det är.

Min bild är mycket tydlig: Detta är någonting som polisen ägnar mycket arbete, eftersom vi alla vet att detta är en grogrund för annan typ av kriminalitet, bland annat grova våldsbrott.

Jag ser också att antalet redovisade ärenden till åklagare när det gäller narkotika ökar. Det är ett tecken på att den omorganisering som har pågått under några nu faktiskt är färdig och att man har kommit igenom den och kan arbeta mer effektivt. Just narkotikabrott är en kategori brott där man nu redovisar fler utredningar till åklagaren. Även sexualbrott är en sådan kategori brott där polisens förmåga har ökat det senaste året. Man redovisar fler utredningar om sexualbrott.

Här rör det sig egentligen om en principfråga. Vad Roger Haddad är ute efter är inte bara att vi ska säga att vi tycker att detta är viktigt. Som jag tolkar Roger Haddads fråga vill han också gå in och peta i exakt hur polisen organiserar sig. Det första har jag inga problem med, alltså att det är klart att polisen ska jobba med narkotikabrott. Men den andra delen, att regering och riksdag ska bestämma vilka typer av grupper som ska finnas i polisorganisationen, tycker jag är en styrning som går alltför långt i detalj. Det vill jag inte göra. Jag har fullt förtroende för polisens sätt att arbeta med dessa frågor. Och jag tycker, som sagt, att det går åt rätt håll när det gäller de verktyg som man har, de resultat som man redovisar och de möjligheter som man har för att komma åt denna typ av kriminalitet. Jag är alltså inte beredd att gå in och detaljstyra hur polisen ska organisera sig.

Min filosofi är snarare att polisen får riktlinjer från regeringen när det gäller hur man ska jobba och vad man ska prioritera, och vi ger resurser, verktyg och lagstiftning. Behöver vi ändra någonting där gör vi det. Men sedan måste man också förstås jobba med detta lokalt på ett sådant sätt som passar just där. Då utgår man från de medborgarlöften som nu finns i alla landets kommuner. Det är ett sätt att se till att det finns en stark lokal förankring och ett bra samarbete mellan polisen och andra aktörer, till exempel kommuner, för att se till att detta blir gjort på ett bra sätt.

Min grundhållning är att man ska respektera polisens professionalism. Det är polisen som är bäst på att bekämpa brott. Det är varken Roger Haddad eller jag som är experter på detta, utan det är poliserna som klarar av att göra detta. Då ska de också ha så stor frihet som möjligt att lösa sin uppgift.

Anf. 65 ROGER HADDAD (L):

Fru ålderspresident! Jag är bekymrad över regeringens hållning i denna fråga. Tydligen kan man agera och ge uppdrag när det gäller hatbrott. Tydligen kan man agera när det gäller sexualbrott och våldtäkter. Men just när det gäller narkotikabrott säger man bara att polisen kan sköta detta. Varför

kan vi inte agera i ärendet narkotika när det är den absolut avgörande förklaringen när det gäller i princip samtliga uppgörelser som har lett till dödsskjutningar i de särskilt utsatta områdena i vårt land? Det finns ingen logik i ministerns kommentarer.

Det är inte så att riksdagen ska besluta exakt hur den eller den avdelningen ska se ut, utan vi lyfter fram problemen till regeringen som är myndighetens uppdragsgivare. Här hade jag från Liberalerna förväntat mig att vi skulle få stöd i vår ambition att komma åt narkotikan och cannabishandeln, den stora efterfrågan och den illegala ekonomi som växer och breder ut sig, inte bara i Stockholm, Malmö och Göteborg utan även i andra större städer. Det är en besvikelse, fru ålderspresident, att regeringen inte ger några andra besked.

Vi har också lyft fram ett annat problem, som också påverkar vår förmåga, nämligen att vi generellt sett har färre poliser i yttre tjänst. Varje månad när vi får rapporter från Polismyndigheten ser vi att antalet poliser i yttre tjänst minskar. Det påverkar inte minst det brottsförebyggande arbetet men självklart även ingripandeverksamheten och den viktiga spaningsverksamhet som behövs över tid, så att man har muskler att agera och inte bara hänvisar till riktade tillfälliga insatser.

Anf. 66 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jag tror att de flesta vid det här laget känner till att det inte finns någon regering som har satsat lika mycket resurser på polisen som denna regering gör. Vi ökar anslagen med över 2 miljarder från i år, 2,3 miljarder nästa år och 2,8 miljarder året därpå. Det är den största satsningen på minst 20 år. Vi utbildar dubbelt så många poliser som Roger Haddads regering gjorde. I år är det 1 100 som kommer ut, och nästa år är det 1 300. Vi ska upp i en utbildningstakt på 2 000 per år. Utbildningen ska vi ha en diskussion om i nästa interpellationsdebatt. Men jag vill bara peka på detta. Det är vi som bygger ut polisen nu. Det är vi som anslår medel. Antalet polisanställda ska öka med 10 000 fram till 2024.

Dessutom blir det en ny straffrätt kring kameraövervakning. Vi har också höjt straffen för de allvarligaste narkotikabrotten, som Roger Haddad pekade på. Det handlar bland annat om brott som begås lite högre upp i näringskedjan, alltså bland dem som organiserar detta. Dessa personer får nu högre straff än vad som tidigare var fallet, till följd av förslag som denna regering har lagt fram.

Det som Roger Haddad är ute efter i denna debatt är inte att vi på något allmänt sätt ska prioritera upp narkotikafrågan; det förstår han nog att vi gör. Det som han är ute efter är att regeringen ska säga till polisen att den ska inrätta särskilda specialenheter. Det är det som han ställer frågor om i debatten. Jag har sagt att det måste vara upp till Polismyndigheten att själv avgöra hur organisationen ska se ut. Sedan följer vi deras resultat, och det gäller att se till att de upprätthåller och är effektiva i sin brottsbekämpning. Men jag har stor respekt för polisens sätt att själv organisera sig, och jag tänker inte gå in och detaljstyra. Jag tänker inte heller riva upp den omorganisering som vi nu äntligen tycker att vi är igenom.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2017/18:544 om avhopp inom polisutbildningen

Anf. 67 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Roger Haddad har frågat mig hur många antagna polisstudenter som har hoppat av sin utbildning denna termin och vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att förhindra detta. Han har också frågat mig när regeringen kommer att återkomma med förslag om fler praktiska moment inom polisutbildningen i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Han har dessutom frågat vad de nya platserna för att bedriva polisutbildning för 96 studenter vid Malmö universitet kommer att kosta.

Ambitionen är naturligtvis att det inte ska förekomma tomma platser på polisutbildningen. Det är svårt att förstå Roger Haddads fokus på de få som hoppar av polisutbildningen. Enligt Polismyndigheten var det sammanlagt 541 som var registrerade på polisutbildningen tre veckor in på vårterminen 2018. Av dessa har fem personer slutat och sju personer har begärt studieuppehåll, vilket innebär att de inte hoppat av utan senarelagt sin starttid. Generellt är det runt 90 procent som fullföljer polisutbildningen, vilket är en hög genomströmning vid jämförelse med yrkesexamensprogram inom högskolan. Vidare ökar antalet blivande poliser. Under mandatperioden har antalet polisstudenter fördubblats. Nästa år, 2019, beräknas 1 300 polisstudenter gå ut, vilket är det största antalet sedan 2010.

Däremot är det för många som faller bort i antagningsprocessen. Polismyndigheten arbetar, på regeringens uppdrag och med stöd av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, med att fortsätta att effektivisera och modernisera antagningsprocessen till polisutbildningen. Under vår mandatperiod har Rekryteringsmyndigheten också fördubblat sin prövningskapacitet.

När det gäller frågan om fler praktiska moment i polisutbildningen bör man veta att utbildningen i dag innehåller många praktiska moment, exempelvis när det gäller självskydd, skytte, bilkörning, kriminalteknik och simning. Jag vill också erinra om att det är Polismyndigheten som fastställer både de teoretiska och de praktiska kunskapskraven i polisutbildningen. Myndigheten har för närvarande ingen avsikt att öka de praktiska momenten i utbildningen.

Som jag har framfört tidigare har regeringen en målsättning att öka antalet polisanställda med 10 000 till 2024. För att kunna genomföra denna ökning gör regeringen en historisk satsning på Polismyndigheten. Utöver den anslagshöjning på 2 miljarder kronor som är beslutad för 2018 har regeringen även aviserat höjningar för 2019 och 2020. Sammantaget uppgår resursförstärkningen i budgetpropositionen för 2018 till 7,1 miljarder kronor åren 2018–2020. Satsningen kommer att ge effekt över hela landet.

För att nå målsättningen med 10 000 fler anställda till 2024 behövs det fler utbildningsorter. Därför har regeringen beslutat om att öppna en ny polisutbildning i Malmö. Förhoppningsvis finns det även underlag för att redan under sommaren 2018 besluta om ytterligare en ny polisutbildning i västra Sverige. Polismyndigheten har budgeterat för att polisutbildningen i år kommer att kosta 462 miljoner kronor.

Anf. 68 ROGER HADDAD (L):

Fru ålderspresident! Jag tackar statsrådet för svaret. Frågan om polisutbildningen har varit en mycket prioriterad och viktig fråga för mig och Liberalerna. Vi har återkommande ställt frågor om genomströmning, antagningssystem och Rekryteringsmyndighetens kapacitet. Nu väljer vi att lyfta fram en annan del i polisutbildningen som tyvärr har gått under radarn. Det handlar inte om provningskapaciteten, antagningsprocessen eller hela den administrativa apparaten, utan om vad som sker med dem som har antagits till polisutbildningen, har tackat ja och förväntas börja utbildningen. Vad vi har sett är att det blir ett antal – alldeles för många, enligt mig – tomma platser mitt under terminen. Det här har ingenting att göra med antagningsprocessen eller Rekryteringsmyndigheten, det gamla Pliktverket. Varför är då det här viktigt? Jo, det är så att vi kommer att få avhopp om vi inte lyckas rekrytera rätt studenter, de bästa och lämpligaste.

Vi har också kritiserat det här med arbetsveckorna, de praktikveckor som man tidigare hade tre eller fyra av. Det har pendlat under åren. Nu är det nere på en vecka, och jag får signaler om att det är ännu färre praktiska delar och praktikveckor per termin för polisstudenterna, vilket gör att man inte riktigt får det utbud när det gäller polisprogrammet och polisutbildningen som man kanske blev lovad när man fick del av marknadsföringen.

Varför är då polisutbildningen en viktig del? Jo, för att debatten i Sverige om polisen just nu inte bara handlar om avhopp från yrket. Vi har också problem med tomma platser på polisutbildningen. Vi har underbemanning. Vi har polisbrist. Det största problemet är inte utbildningsplatserna, vilket jag återkommande har sagt de senaste tre åren, oavsett vad inrikesministern har hetat, utan avhoppet från yrket. Men vi ser också tomma platser på polisutbildningen. Det som jag vill lyfta fram i dag, fru ålderspresident, är hur det kommer sig att så många inte dyker upp efter att ha erbjudits plats på polisutbildningen eller kanske börjar och sedan försvinner under resans gång.

Statsrådet nämner att 541 personer var registrerade på polisutbildningen vårterminen 2018. Men glöm inte att utbudet, antalet platser, var 800. Antalet personer som erbjöds platser var 624. Nu är vi alltså nere på 541. Det är ett tapp på 83 polisstudenter. Statsrådet väljer då att säga: ”Det är svårt att förstå Roger Haddads fokus på de få som hoppar av polisutbildningen.” Du kan kalla det avhopp. Du kan kalla det bortfall. Du får kalla det vad du vill, statsrådet. Men det är fortfarande en differens, ett tapp, på 83 polisstudenter. Jag vill veta vad regeringen tänker göra åt detta.

Anf. 69 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Roger Haddad frågade om dem som påbörjar utbildningen och sedan hoppar av. 541 individer var inskrivna i början av vårterminen. Av dem har 5 lämnat utbildningen. Det är 1 procent. Om Roger Haddad undrar varför dessa få personer har lämnat utbildningen kan han ringa upp dem själv och fråga. Det är den storleksordningen vi talar om.

Genom att fokusera på den här gruppen försöker Roger Haddad blanda bort korten och glömma allt det andra som görs. Det vi nu gör är ju en massiv satsning på polisen. Fler och fler utbildas. 1 100 går ut från utbildningen i år, 1 300 nästa år. Det är dubbelt så många som när Roger Haddads parti satt i regeringen. Vi har fördubblat antalet polisstudenter. Vi

utbildar dubbelt så många poliser som Roger Haddads regering gjorde. Så är det bara, och det får han trots allt acceptera. Under er regeringsperiod skar ni ned polisutbildningen med 90 procent under två års tid, Roger Haddad. Ni satsade inte alls på detta.

Vi drar också igång nya polisutbildningar. Det finns vissa saker som de borgerliga partierna aldrig gör. Ni klarar aldrig ekonomin, ni klarar aldrig arbetsmarknaden och ni startar aldrig några nya polisutbildningar. Vi startade tidigare i Umeå och Växjö. Nu startar vi i Malmö och väst.

Vad jag förstår på Roger Haddads fråga är han missnöjd med att vi ska starta i Malmö, eftersom han frågar: Hur mycket ska det kosta då? En plats på en polisutbildning kostar ungefär en halv miljon för hela utbildningen. Då kan han ju räkna själv vad de 96 platserna kostar. Man går utbildningen under fem terminer. Ska jag tolka Roger Haddads fråga som att han är emot polisutbildningen i Malmö, att han inte vill ha den? Jag skulle säga att den är nödvändig, liksom den i väst, för att vi ska kunna få upp antalet personer som läser till polis.

Det är ungefär 1 300 som går ut nästa år. Vi måste upp från ungefär 1 300 till 2 000. Förra veckan fick vi besked om att 11 588 ungdomar sökt polisutbildningen. Det är fler än någonsin. Tidigare låg vi på kanske 9 000 per ansökningstillfälle. Nu är det alltså över 11 000. Det är jag glad för, och det borde glädja även Roger Haddad att det är så många som vill bli poliser. När vi har 11 500 sökande till 1 000 platser innebär det också att vi har ganska goda möjligheter att fylla de 1 000 platserna till nästa gång. Vi vet att det är tuffa antagningskrav, både de fysiska och de psykiska, men med ett så stort underlag har vi nog ganska goda förutsättningar. Vi har också breddat rekryteringen med fler utbildningsplatser.

Särskilt remarkabelt är detta med tanke på att arbetsmarknaden är så god för ungdomar. Alla river och sliter och slåss om ungdomar nu för tiden. Vi har den lägsta ungdomsarbetslösheten på 15 år och 100 000 lediga jobb. Ändå söker sig allt fler ungdomar till polisverksamhet och vill bli poliser. Jag tror att det hänger samman med att många nu har uppmärksammat hur vi från regeringens sida vill satsa på den här sektorn och kommer att göra det långsiktigt under en lång följd av år.

Min första fråga till Roger Haddad är: Är han egentligen emot polisutbildningen i Malmö? Då tycker jag att han ska säga det. Är det detta som ligger i hans fråga?

Min andra fråga till Roger Haddad är, med tanke på att han påstår att han prioriterar utbildning: Instämmer han i Moderaternas förslag om att splittra poliskåren och splittra polisutbildningen genom att dela upp den i en särskild utbildning för ingripandepoliser och en särskild utbildning för utredningspoliser? Är det även Liberalernas väg?

Anf. 70 ROGER HADDAD (L):

Fru ålderspresident! Det är en fantastisk prestation att statsrådet över-skrider sin talartid utan att ens svara på mina frågor. Ursäkta, herr statsråd, men det är jag som ställer frågorna och du som ska ge svar. Det är inte du som ska fråga mig och jag som ska svara på frågorna. Här är det jag som har ställt frågor till dig som minister. Svara på mina frågor nästa gång!

Den här interpellationen handlar om polisutbildningen. Det är oansvarigt och icke respektfullt mot riksdagsledamöter när du står här och säger att jag blandar korten och vill prata om allt annat. Det är polisutbildningen

jag har ställt frågan om. Det handlar om varför bortfallen och avhopp sker från polisutbildningen.

När det gäller antalet utbildningsplatser – oavsett om det har varit 300, 500, 550 eller 800 platser – har vi haft tomma platser på polisutbildningen. Lös det problemet först. Jag säger nej till att starta nya polishögskolor när vi förra året hade 500 tomma platser och i år 259 tomma platser.

På polisutbildningen i Växjö står i dag 90 platser tomma. De fick i våras 325 platser. Jag tar det som exempel. Det var 256 som tackade ja. Efter en månad lämnade 21 polisstudenter av olika anledningar utbildningen, och man har nu 90 tomma platser. Jag tycker att det är mycket allvarligt. Det är mycket viktigare än att gå runt, hålla pressträffar och lova en ny högskola här och en ny högskola där. Det kostar hur många hundra miljoner kronor som helst som polisen behöver till annat.

När man startar en ny polisutbildning rycker det personal från den in-gripande och utredande verksamheten, alltså polisinstruktörer från kärn-verksamheten. Det är ett kompetenstapp som de gör varje gång ministern går ut och lovar nya polishögskolor. Till och med lärosätena har skrivit om det på DN Debatt för ett år sedan. Svara mig, herr statsråd: Varför är det viktigare att starta nya polishögskolor än att fylla de hundratals tomma platserna?

Jag har en andra fråga. Det finns en differens på 83 studenter. Den siffran vill inte justitieministern kommentera. Det var 624 som erbjöds plats. Tre veckor in i utbildningen är det 541. Det är minus 83 polisstudenter. De 541 är av totalen 800. Återigen visar det sig att vi inte har platsbrist på polisutbildningen. Problemet är att vi av olika anledningar inte lyckas fylla de platserna.

Vi är emot, vill jag understryka, de kravsänkningar som ni har genomfört under din tid som minister. Vi är emot Moderaternas förslag att splittra upp utbildningen på två delar. Vi är också emot ditt och Socialdemokraternas förslag att förlänga den och göra den ännu mer teoretisk och så kallad akademisk. Den är sönderteoretiserad. Vi har till och med blivit av med i princip alla arbetsplatsveckor, praktikveckorna på terminen. Det finns nästan inga kvar. Nu handlar det om några dagar. Det är inte acceptabelt.

Anf. 71 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Nu är detta en debatt. När det är en debatt har båda debattörerna rätt att ställa frågor. Roger Haddad får nog finna sig i att jag också ställer en del frågor till honom. Jag vill gärna höra hur han egentligen ser på till exempel utbildningen i Malmö och Moderaternas förslag.

Nu fick jag svar på de frågorna, och det var intressant. Nu säger han att han är emot Moderaternas förslag att splittra poliskåren och att stycka sönder utbildningen. Det är bra. Det är jag också. Jag tror att det vore en katastrof för utvecklingen i polisen. Vi kommer aldrig att gå den vägen. Det har sågats av många, och inte minst Polisförbundet.

Det moderata förslaget när det gäller polisutbildningen kommer aldrig att bli verklighet, så länge jag har någonting att säga till om i vart fall. Det är bra att Liberalerna också säger det. Jag utgår ifrån, om det skulle bli en eventuell borgerlig regering framöver, att ni blockerar det och stoppar Moderaternas förslag i den delen och att ni orkar stå för det.

Ni har inte varit särskilt framgångsrika under tidigare alliansregeringar. Nu säger Roger Haddad att ni prioriterar polisutbildningen. Förra

gången var ni med om att skära ned polisutbildningen med 90 procent på två år. Ni hade en topp på 2008 på 1 700 platser. Sedan skar ni ned till 142 på två år för att pengarna tog slut. Ni hade sänkt skatten så mycket att ni inte hade några pengar kvar att utbilda poliser för. Det var Folkpartiets och alliansregeringens politik då.

Ni lade er sedan på en alldeles för låg nivå. Det var 600, 700 utbildningsplatser per år i en miljö där det bara går i pension 400, 500 poliser per år. Var och en förstår att den ekvationen inte går ihop. Då ligger man naturligtvis på en alldeles för låg nivå. Nu har vi fördubblat den takten. Då är Roger Haddad där igen och säger: Ni fyller inte alla platser. Men herregud, ni hade knappt några platser att fylla!

Om man bara har några hundra platser är det inte svårt att fylla de platserna. Det är det enklaste man kan tänka sig. Det är när man tar i och säger att vi behöver utbilda tusen per termin som det blir svårt, men det är samtidigt nödvändigt att genomföra. Har man inga platser är det inte svårt att fylla dem. Det var precis det som den borgerliga regeringen gjorde.

Nu till hösten är det 791 som har erbjudits plats på den nya polisutbildningen. Det är det största antalet på mycket länge. För nästa halvår som börjar på våren 2019 har vi 11 500 sökande. Det är fler än någonsin. Roger Haddad borde vara glad för att det är så många ungdomar som nu söker sig till polisyrket.

Jag är i varje fall glad för det. Det tyder på att många ungdomar har uppfattat att det är någonting som Sverige och regeringen tänker satsa väldigt mycket på de kommande åren. Det sker långsiktigt och inte med den här ryckigheten att man bara ökar det ena året och drar ned med 90 procent året därefter. Det är en långsiktig satsning fram till 2024.

Det handlar om att bygga ut verksamheten och förstärka de straffrättsliga verktygen totalt sett för att komma till rätta med en del av de bekymmer vi har. Jag är fast besluten att vi fortsätter att göra det och att vi också sätter av resurser framöver för att kunna klara det.

Det som kanske stör mig allra mest i debatten är att Roger Haddad nu signalerar igen att han inte vill ha några polisutbildningsorter. Jag kan bara säga att min bedömning nog är den att hade vi inte öppnat fler utbildningsorter hade vi inte fått så många sökande som vi fick. Genom detta har vi breddat rekryteringsunderlaget och underlättar därmed för allt fler ungdomar att kunna utbilda sig till polis.

Anf. 72 ROGER HADDAD (L):

Fru ålderspresident! Justitieministern pratar struntprat. Vi kan visa på flera utbildningsomgångar där vi låg på 700, 800 studenter. År 2015 hade ni totalt 600 under din regering, och 2016 hade ni 850. Det var inte så många fler än vad vi till exempel hade 2011 eller 2012. Men det spelar ingen roll. Det är inte platserna som är problemet, utan det är att det står tomma platser varje termin. Det är resursslöseri.

Angrip rätt problem. Ställ rätt krav. Locka rätt personer, de bästa och lämpliga. Fixa till rekryteringsmyndighetens kapacitet. När vi lade pengar i budgeten förra året hade ni noll kronor. Vi avsatte på tre år 15 miljoner extra just för att pröva fler polisstudenter. Ni hade noll kronor i ert budgetförslag.

Kom inte hit, herr justitieminister, och läxa upp mig om polisutbildningen när ni för 2017 för hela Polismyndigheten i justitieutskottet i riksdagen föreslog 100 miljoner extra totalt till hela Polismyndigheten. Det var först efter ett års kritik från Liberalerna som ni pressades våren 2017 – och det är bra att finansministern nu närvarar i kammaren, fru ålderspresident – och gick ut och lovade mer pengar.

De 100 miljoner som ni hade aviserat innan för att avveckla gamla Rikspolisstyrelsen går inte att förklara. De räcker inte till någonting när det gäller det vi debatterar. De går till någonting annat. Allt detta är efterhandskonstruktion, herr justitieminister. Nej, du prioriterade inte polisutbildningen 2015 och 2016. Det var först 2017 som ni fick upp ögonen för att börja satsa på det. Polisbemanningen i Sverige är den lägsta på tio år.

Anf. 73 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! När vi tillträdde 2014 tog vi inte bara över en alldeles för lågt dimensionerad polisutbildning, där ni utbildade hälften så många som skulle ha behövts. Vi tog också över ett stort statsfinansiellt underskott på 60 miljarder, tror jag att det var. Ni hade gjort slut på pengarna. Ni hade inga pengar kvar, och ni lånade i stället av utländska bankirer.

Det första vi fick göra var alltså att se till att ordna upp statsfinanserna. Därefter skulle man kunna ge sig på att försöka göra de satsningar som behöver göras. Men det är som vanligt med de borgerliga partierna: För er är det alltid skattesänkningar, skattesänkningar och skattesänkningar som gör före.

Under hela Alliansens regeringsperiod på åtta år sänkte ni skatten med 140 miljarder kronor. Hur mycket gav ni till polisen? Hur mycket ökade polisens anslag? Det var med 5 miljarder. Dessutom minskade ni antalet polisutbildningsplatser till en nivå som inte var långsiktigt hållbar.

Det vi har gjort under denna mandatperiod är just att se till att bygga upp för en situation där det kan bli 10 000 fler poliser. Vi anställer nu fler. Det är 1 100 som kommer ut i år och ytterligare 1 300 som kommer ut nästa år. Vi ska komma upp i 2 000 poliser per år framöver för att kunna klara denna takt.

Det blir nästan genant när Roger Haddad talar om Rekryteringsmyndigheten. Det var ju den borgerliga regeringen som avskaffade värnplikten, och när ni gjorde det skar ni också ned på Totalförsvarets rekryteringsmyndighet på ett sådant sätt att man inte längre hade kapacitet för att kunna klara vare sig värnpliktiga eller dem som skulle utbildas till polis. Vi har nu fördubblat kapaciteten, och nu klarar man detta framöver.

Fler ungdomar än någonsin vill bli poliser. Jag tycker att det är oerhört positivt. Men det värsta som skulle kunna inträffa nu, herr ålderspresident, är att vi skulle få en annan regering, som återigen prioriterar skattesänkningar i stället för denna verksamhet.

Med detta, herr ålderspresident, vill jag önska Roger Haddad en trevlig sommar.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 18 Svar på interpellation 2017/18:564 om personalliggare för småföretagare

Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Penilla Gunther har frågat mig hur jag ser på att Skatteverket avgiftsbelägger företagare för formaliafel snarare än faktiskt skatteundandragande och att Skatteverket inte kan ge ett tydligt besked i frågan hur den nya lagen ska tillämpas.

Penilla Gunther frågar också vilka åtgärder jag vidtar för att de nya reglerna inte ska begränsa möjligheten för vissa småföretagare att fortsätta att bedriva sin verksamhet samt varför regeringen inte lät Regelrådet göra en analys av förslagets konsekvenser.

Syftet med personalliggare är att bidra till att minska förekomsten av svartarbete och att skapa sundare konkurrensförhållanden, vilket förbättrar förutsättningarna även för småföretagare att bedriva sin verksamhet. Företagare som använder svartarbete skaffar sig konkurrensfördelar framför företag som inte gör det. Ju fler företag som använder sig av svartarbete, desto svårare blir det för företag som vill göra rätt för sig och desto större blir risken för att den viljan urholkas.

De nya reglerna har inte börjat tillämpas än utan träder i kraft den 1 juli 2018. Det är alltså för tidigt att nu bedöma hur de kommer att fungera. Goda villkor för företag och företagande är en grundläggande förutsättning för att stärka de svenska företagens konkurrenskraft. När de nya reglerna har trätt i kraft kommer jag därför att noga följa utvecklingen av hur de tillämpas.

I Skatteverkets uppdrag ligger också att tillhandahålla en behovsanpassad och lättillgänglig information till allmänhet och företag om hur skattereglerna ska tillämpas. Jag har erfarit att Skatteverket bland annat arbetar med ett ställningstagande som rör befrielse från kontrollavgift när det gäller barn och närstående till ägaren.

Kontrollavgift ska tas ut om den som är skyldig att föra personalliggare inte fullgör sin skyldighet. Ingen avgift ska dock tas ut om bristerna är sådana att de bara har liten betydelse för kontrollen.

Regeringens förslag att utvidga systemet med personalliggare bygger på en promemoria från Skatteverket. Den har naturligtvis remitterats. En av remissinstanserna var Regelrådet, som ansåg att konsekvensutredningen uppfyller de krav som ställs på en sådan.

Anf. 75 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr ålderspresident! Tack, statsrådet, för svaret! Det är nog få som har varit emot detta ärende om att det ska införas fler personalliggare i olika verksamheter. Vi ser ju att de tidigare införda personalliggarna i olika branscher har slagit ganska väl ut. Vi kan ta frisörbranschen som ett exempel bland andra.

Men det som har väckt upprördhet – med rätta, skulle jag vilja säga – är det förslag som ligger i denna nya lag och som kommer att slå hårt mot just familjeföretagen. Jag är något av en utomstående, för det var länge sedan jag hade eget företag. Men jag jobbar dagligen med företagrarfrågor, och jag märker vad som sägs från vissa håll, inte minst på landsbygden. Så sent som häromdagen hade vi en debatt just om landsbygdens villkor. Man vill alltså nu försvåra landsbygdens villkor, till exempel genom att

införa krav på personalliggare som blir helt inkonsekventa i förhållande till vad man egentligen har tänkt.

När det gäller Regelrådets svar och syn på konsekvenserna kan jag konstatera att just den fråga som jag ställde i min interpellation har de inte tittat på. Jag är jätteglad för att statsrådet säger att Skatteverket nu håller på att se över hur det ska bli om familjemedlemmar ska föras in i dessa personalliggare.

Jag ska ta ett exempel som har fått stort genomslag på nätet. Det handlar om en blogg som heter Sara bakar och ett familjeföretag i Slöinge i Halland. Många har läst och kommenterat detta inlägg. Det handlar just om detta att man bor och verkar i sitt företag på samma ställe. Företagaren nämner bland annat den naturliga hjälp som barnen i familjen utför när de går förbi och ska hämta någonting eller när de kommer hem från skolan och ser att de kan hjälpa till med något. I det här fallet skulle de alltså inte få göra det utan att vara inskrivna i personalliggaren. Sedan ska de också skrivas ut beroende på hur många timmar eller minuter de har varit inne i verksamheten. Detta blir helt ohemult! Det blir en lag som slår helt fel.

Alla förstår vi ju att verksamheter inte ska bedrivas med svarta pengar eller svart arbetskraft. Det är ingen av dessa familjeföretagare som gör det, utan man vill kunna leva på sin verksamhet så gott det går.

Nu vill man föra in regler som gör det svårare för företagare, när jag tycker att vi i stället borde göra vad vi kan för att minska regeltrycket. Denna företagare har ställt en fråga till Skatteverket och till departementet och inte fått några bra svar.

Jag vill därför fortsätta med frågan till statsrådet: Är det verkligen så illa att man inte har tittat på konsekvenserna från början, och vad ska i så fall Skatteverket komma fram till?

Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Tack så mycket för de ytterligare frågorna! Det här är en ny lagstiftning. Personalliggare är inget nytt, men den utbildning som genomförs och det faktum att detta utvidgas till fler områden är någonting som är nytt och som ännu inte har trätt i kraft.

För att tydliggöra lagstiftningen och hur man kommer att tillämpa den kommer Skatteverket ut med information för att det ska vara tydligt för alla på vilket sätt Skatteverket kommer att tillämpa detta.

Vi väntar fortfarande på de ställningstagandena. Och när Skatteverket kommer fram med det, vilket jag utgår från att de tänker göra innan lagen träder i kraft den 1 juli, kommer det inte alls att vara lika otydligt som det kan framstå för tillfället för de företagare som berörs. Skatteverkets riktlinjer brukar leda till att man vet vad det är man ska förhålla sig till.

Det är också tydligt att det inte ska tas ut någon avgift om bristerna är sådana att det har väldigt liten betydelse för kontrollen. Skatteverket ska tillämpa lagstiftningen på ett rimligt sätt. Så brukar också ske.

Min bild är att Kristdemokraterna stödde det här förslaget när det lades fram. Man röstade inte emot det utan stödde det.

Det är viktigt att vi har en bra skattekontroll. De allra flesta företagare som verkar i Sverige vill göra rätt för sig. De vill betala skatter och avgifter på det sätt som man ska. De vill inte ha svart arbetskraft utan säkerställa att de som arbetar i företaget har trygg sjukförsäkring, arbetsskadeförsäkring och sedan får pension.

Det är otroligt viktigt att vi på olika sätt kan stödja alla de här seriösa företagarna som vill göra rätt för sig och säkerställa trygghet för sin personal. Då måste vi också på olika sätt jaga dem som inte har ett lika gott uppsåt. Det handlar alltid om att hitta en väl avvägd balans i det. När vi inför regler som ska göra det svårare för dem som på olika sätt fuskar kan det så klart öka den administrativa bördan också för dem som vill bedriva seriös verksamhet. Det är hela tiden viktigt att fundera igenom hur man hittar den allra bästa avvägningen däremellan.

Jag har uppfattat att det fanns brett stöd i riksdagen för att gå fram med den här lagändringen. Men det är självklart viktigt att den tillämpas på ett rimligt sätt och att vi kan följa rättsutvecklingen på området så att vi om det är nödvändigt kan se över lagstiftningen.

Anf. 77 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr ålderspresident! Här har vi ändå ett verkligt problem. Företagaren Sara, som jag nämnde i mitt förra inlägg, har alltså vänt sig till Skatteverket och till departementet och ställt frågor.

Mitt parti har ställt sig bakom det här – visst. Men det är inte det som är grejen. Det handlar om att i så fall jaga dem som verkligen behöver jagas för att de inte sköter sina verksamheter på ett korrekt sätt. Här blir det snarare en snara för dem som inget hellre vill än att göra väl ifrån sig. Man blir rädd för att Skatteverket ska komma och göra oanmäld kontroll och att man ska behöva betala 12 500 kronor för att man har råkat glömma att skriva in sitt eget barn i personalliggaren eller för att mormor tittade förbi och råkade hjälpa till.

Det här känns opraktiskt och omodernt, och framför allt känns det inte som att man når just de personer och företagare som vill ha svart arbetskraft eller tjäna svarta pengar.

Jag kan citera lite ur Saras konversation med departementet. Hon frågar: ”Men varför är det så viktigt att även ägare med familj är inskrivna i personalliggaren? När och hur länge vi jobbar har ju ingen koppling till skattefusk?” Handläggaren svarar: ”För att reglerna om personalliggare har missbrukats, vid kontroller händer att de som jobbar svart påstår sig vara ägare. Då blir kontrollen enklare om alla är inskrivna, och då hinner vi också genomföra fler kontroller.” Det är alltså Skatteverket som genomför kontrollerna.

Sara säger: ”Okej, det handlar alltså om att underlätta för kontrollanterna (...). Men är det skäl nog att vända upp och ner på tillvaron för en majoritet av skötsamma företagare?” Handläggaren svarar: ”Ja tyvärr är det nödvändigt att det är så. Alla regler om skärpt kontroll innebär att de som bara gör fel en enstaka gång kan råka illa ut. Men det blir generellt så att alla får en bättre chans eftersom kontrollerna motverkar skattefusk och osund konkurrens. De som fuskar ska vara rädda för att bli upptäckta.”

Ja, men i det här fallet är det nog som jag sa tidigare, att man blir mer rädd för att Skatteverket ska komma och göra oanmäld kontroll och att man ska få betala en jättehög summa för något som man knappt förstod var viktigt.

Och vad jag vet har vi inte barn som arbetskraft i det här landet. Barn under 13 år ska väl egentligen inte ens få jobba. Då blir det här förslaget ännu mer absurt. Man borde ha insett från början att man i så fall borde utgå från lönelistorna eller att det skrivs in vilka som finns i familjen.

Just för familjeföretag skulle man åtminstone kunna göra undantag. Personerna i fråga bor nämligen också på företaget. Frågor om det har också ställts av den här kloka företagaren. Hon fick till svar: ”Nja, det kan väl inte vara särskilt många som bor i sin restaurang?” Nej, det är det kanske inte i staden direkt, men på landet är det det.

Jag vill bara ha en försäkran från statsrådet om att man följer upp det här ordentligt.

Anf. 78 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Jag kan absolut försäkra att vi kommer att följa upp det här. Och vi kommer att följa upp tillämpningen av den här lagstiftningen.

Jag har erfarit att Skatteverket avser att komma ut med föreskrifter så att det ska bli tydligt för företagare vad som gäller. Det tycker jag är bra.

Det är också viktigt att påpeka att man inte behöver skrivas in i personalliggaren för att man vistas i restaurangen, utan det är just om man utför arbete. Exakt hur de gränserna ska dras kommer att tydliggöras av det ställningstagande som Skatteverket kommer att komma ut med. Barn under 13 år som inte arbetar men ändå befinner sig i lokalen behöver naturligtvis inte skrivas in i personalliggaren.

Det här har sin bakgrund i att det har funnits problem när Skatteverket har kommit på kontroll och det inte har funnits personal inskriven i personalliggaren men alla säger att de ingår i familjen. Förslaget har alltså sin bakgrund i en situation som Skatteverket har upplevt när man har varit ute på kontroll.

Något som är bra med personalliggaren är att det också kommer att införas månadsuppgifter i arbetsgivardeklarationerna från och med den 1 juli i år. Det i kombination med personalliggaren kommer att ge oss ännu bättre verktyg för att komma åt det svartarbete som finns i olika verksamheter. Och det är något som kommer att gynna Sara som bakar, men också alla andra småföretag som kämpar varje dag för att göra rätt för sig och få sina verksamheter att gå runt.

Anf. 79 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr ålderspresident! Tack, statsrådet!

För ordningens skull var jag inne på Skatteverkets hemsida i går, för att se hur man tänker sig det här. Det är ändå juni nu, och lagen ska införas från den 1 juli. Det är inte många veckor kvar.

Det står bland annat: ”Du som är skyldig att föra personalliggare ska anteckna uppgifter för verksamma personer i personalliggaren. Du ska även anteckna uppgifter för

- dig själv som företagsledare
- make, maka, sambo och
- barn under 16 år.

Detta gäller för den tid som ni är verksamma, och det gäller bara om ni har andra verksamma.” – vad man nu menar med det. ”Om du bedriver flera

olika verksamheter i samma lokal, och minst en av dessa omfattas av skyldigheten att föra personalliggare ska samtliga verksamma i lokalen antecknas i personalliggaren.”

Det ska vara enkelt att tyda Skatteverkets text och de instruktioner, och statsrådet var inne på att det ska komma mer. Men jag är rädd att det här är just den instruktion för småföretagare och familjeföretagare som har kommit från Skatteverket, och som man ska leva efter om ett par veckor.

Då måste jag ändå fråga: Är det här rimligt? Vad händer om man har barn över 16 år? Hur ska man tolka det? Det finns tolkningsutrymmen i den här texten.

Min avslutande fråga till statsrådet är: Kommer dessa föreskrifter från Skatteverket att med det snaraste kunna påverkas?

Anf. 80 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Begreppet andra anställda gäller bara om man har anställda i bolaget, inte om man bara jobbar inom familjen.

Jag vill tacka Penilla Gunther så hemskt mycket för att hon tar upp den här frågan som är otroligt viktig. Det finns många familjeföretag runt om i hela landet. De finns i våra storstadsområden, i våra mellanstora städer och runt om i glesbygderna. De bedriver en fantastisk verksamhet på många olika sätt och inom olika verksamhetsområden. Som alla familjeföretag har de den fördelen att ägarstrukturen är trygg och långsiktig i dessa bolag. Det finns tydliga fördelar med familjeägda bolag – det kan jag som ekonom se.

Det är självklart att det ska finnas goda förutsättningar i Sverige att bedriva företag i olika verksamhetsformer, så även familjeföretag.

Skatteverket börjar tillämpa dessa regler från den 1 juli. Man kommer med ytterligare klargöranden innan dess. Sedan kommer vi från regering och riksdag att kunna följa upp hur reglerna tillämpas.

Jag kommer naturligtvis att följa utvecklingen noggrant. Självklart måste man hitta en väl avvägd balans mellan behovet av att jaga dem som inte gör rätt för sig och göra det enkelt att göra det rätt för alla dem som försöker att göra rätt för sig. Det vet vi att det är de allra flesta företag som gör allt för att göra rätt för sig.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 19 Svar på interpellation 2017/18:571 om bensinskatten

Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Jeff Ahl har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att garantera boende på landsbygden möjligheten att transportera sig själv och sin familj. Detta med anledning av att bensinpriset den 18 maj 2018 passerade 16 kronor per liter.

Då interpellanten tycks koppla samman den senaste tidens prisstegring med bensinskatten vill jag inleda med att klargöra att det finns flera faktorer som påverkar drivmedelspriserna, varav skatten är en av flera. Den

senaste tidens prisökning kan exempelvis till stor del förklaras av oljepri-sets utveckling. Jag tänkte nu gå vidare med att redogöra för hur jag ser på drivmedelsbeskattningen och dess konsekvenser.

Det stämmer att drivmedelsskatten på bensin och diesel har höjts under regeringens mandatperiod. Det finns flera skäl till detta. Ett av skälen är att vi ärvde ett budgetunderskott i en tid när det fanns ett stort behov av gemensamma investeringar. Investeringarna behövde finansieras och då var det nödvändigt att justera flera skatter. Ett annat skäl är att regeringen anser att det är viktigt att skatternas miljöstyrande effekt inte urholkas. Detta var också anledningen till att vi kompletterade den redan befintliga indexeringen av beskattningen av bensin och diesel med ett schabloniserat tillägg om 2 procentenheter, för att beakta utvecklingen av bnp. Det innebär att drivmedelsskatten är indexerad på samma sätt som brytpunkten för statlig inkomstskatt.

Regeringen har samtidigt gjort ansträngningar för att hitta åtgärder utanför skatteområdet för att uppnå de nationella målen om minskade utsläpp från transportsektorn. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2018 en reduktionsplikt som innebär att miljövänliga bränslen ska blandas in i fossila bränslen. I samband med att reduktionsplikten införs den 1 juli 2018 sänks energi- och koldioxidskatten för bensin och diesel.

Det är viktigt att det ska vara möjligt att bo och verka i hela landet, även där kollektivtrafikalternativ saknas eller är begränsade. Regeringen har därför för perioden 2016–2020 ökat resurserna för underhåll av vägar i landsbygd med 700 miljoner kronor och genomfört satsningar på främjande av kollektivtrafik i landsbygd med 1 015 miljoner kronor. Regeringen har även tillsatt en kommitté för att se över reseavdraget. Översynen görs för att underlätta för de som bor på landsbygden. En utgångspunkt för kommitténs arbete är att utforma regler som ska bidra till regionförstoring och därigenom underlätta rörligheten på arbetsmarknaden. Utformningen ska också bidra till klimatmålet för transportsektorn 2030.

Anf. 82 JEFF AHL (-):

Herr ålderspresident! Magdalena Andersson lovade inför valet 2014 att drivmedelsskatten skulle lämnas orörd. Vad väljarna fick uppleva efter valet var ett av de största löftesbrotten som vi någonsin har skådat.

Magdalena Andersson har varit ytterst ansvarig minister har att ha höjt drivmedelsskatten i en historisk takt. Magdalena Andersson och Socialdemokraterna har därmed gjort det till en klassfråga om man ska kunna transportera sig själv eller sin familj.

Den reduktionsplikt som Magdalena Andersson talar om kan riskera att pressa upp priserna för drivmedel, vilket bland annat Svenska Miljöinstitutet har varnat för. Det är alltså bara ett opportunistiskt utspel i valtider, rent ut sagt en chansning inför valet för att skenbart företräda en linje om att regeringen gör något för att förbättra situationen för de som bor på landsbygden.

Det starkt växande partiet Alternativ för Sverige anser att det krävs differentierade drivmedelsskatter för att jämna ut de skillnader vad gäller en så grundläggande fråga som att kunna transportera sig från punkt A till punkt B. I de delar av Sverige där man är mer beroende av bilen och där det är enda alternativet ska drivmedelskostnaderna sänkas mer än någon annanstans.

På landsbygden och i orter där kollektivtrafiken alltid kommer vara obefintlig är detta en ödesfråga. Jag undrar om finansministern förstår vad de skattehöjningar som denna regering har bedrivit på landsbygden innebär för vanligt hårt arbetande folk med en svag privatekonomisk situation.

Den årliga höjning av drivmedelsskatten som genomförts av regeringen under mandatperioden var tänkt att täcka stora hål. Det beror på det vanstyre som både den här regeringen och tidigare regeringar har bedrivit.

I år betalar Sverige 39 ½ miljard till korrupta EU-byråkrater. Den här regeringen valde nyligen att ge en amnesti åt 9 000 asylfuskande fullvuxna afghanska män som har ljugit om sin ålder. Ni lägger miljarder på myndigheter som inte behövs enbart för att ge era vänner eller vänners vänner ett jobb. Och vilka får betala för kalaset? Jo, det är de svenska skattebetalarna och framför allt de svenskar som bor utanför storstäderna.

Svenskar utanför Stockholms tullar ska få betala extra mycket och aldrig få tillbaka någonting för det. Satsningarna uteblir alltid på landsbygden, förutom när valet närmar sig, då slängs det in valflask i vanlig ordning, så även denna gång.

Men när valet är över går pengarna i vanlig ordning rakt ned i fickorna på korrupta politiker, korrupta myndighetschefer och asylfuskande invandrare som har kommit hit för att leva loppa på svenska skattemedel.

Herr ålderspresident! Jag vill veta varför denna regering har gjort frågan om att kunna transportera sig själv till en klassfråga. Jag vill också veta varför denna regering först nu de sista månaderna före valet slänger in lite chansningar som låter bra men som kan få en katastrofal utväxling.

Anf. 83 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Bensinpriset har stigit med ungefär 2 kronor under det senaste året. Av dessa 2 kronor kan 13 öre förklaras av beslut som den här regeringen har fattat. Det är alltså helt andra faktorer än regeringens politik som styr bensinpriset.

Den främsta orsaken till bensinpriset är den ökade politiska osäkerheten i omvärlden och de beslut som amerikanska presidenten Donald Trump har fattat när det gäller Iranavtalet. Det är kanske den viktigaste förklaringen till att oljepriset har gått upp.

En annan förklaring till det höga oljepriset är den svaga kronan. En tredje förklaring är att det brukar bli en viss efterfrågeeffekt under vår- och sommarmånaderna. Efterfrågan på bensin är då något högre än den är annars. Det förklarar allt detta förutom 13 öre av den bensinprisökning som har skett.

Det hindrar naturligtvis inte att många människor reagerar på det faktum att det är dyrt att tanka. Det gör man även i andra länder. I till exempel USA är detta en stor fråga och den debatteras mycket. Inte heller där beror det höga bensinpriset på att Donald Trump har höjt bensinskatten, utan däremot på den andra politiken han för.

Anf. 84 JEFF AHL (-):

Herr ålderspresident! Det är fascinerande att finansministern inte ens bemödar sig om att svara på min fråga om reduktionsplikten och de risker den kan medföra. Det om något visar att regeringen vet att detta är en ren och skär chansning som låter bra men som i realiteten kan bli en katastrof.

Vad har egentligen Magdalena Andersson för trovärdighet med alla brutna vallöften? Noll. Varför införs reduktionsplikten bara några månader före valet? Jo, därför att det låter bra, för det gör det faktiskt. Men eftersom det är en ren chansning lägger man det så nära valet att man slipper utvärdera konsekvenserna av chansningen. Eftersom marknaden för de biodrivmedel som ska blandas in är begränsad riskerar en kraftigt ökad efterfrågan att driva upp kostnaderna. Detta visar att regeringen handlar i ren och skär panik.

Socialdemokraternas skattepolitik har aldrig hängt ihop retoriskt och praktiskt. Vi har i dag ett beskattningssystem som gynnar människor med mest pengar, de rikaste. De kan komma undan skatt genom skatteplanering, vilket vanligt hårt arbetande människor inte kan. Skatteplanering har till exempel även regeringsrepresentanter gjort sig skyldiga till. Bland annat skatteplanerade utrikesminister Margot Wallström under sin tid som EU-byråkrat. Hon undanhöll därmed Sverige flera miljoner kronor.

Drivmedelsskatt är också en sådan fråga. Den slår alltid hårdast mot dem med lägre inkomster än dem med högre. De med högre inkomster, som ministern och jag själv, märker knappt av höjningen, medan de med knappa ekonomiska marginaler, framför allt dem på landsbygden, behöver börja skära ned på annat för att kunna använda bilen till nödvändigheter.

Något annat som sticker folk i ögonen är exempelvis när SSU-ordföranden Philip Botström åkte taxi från Sälen ned till Stockholm för tusentals av våra gemensamma skattemedel. Ledarskap handlar om att leda genom exempel. Hur klimatsmart är det att åka taxi från Sälen till Stockholm? Inte särskilt.

Varför har dessutom regeringen först nu börjat tala om lägre drivmedelsskatt? Ni har noll trovärdighet i frågan. Ni har höjt drivmedelsskatten i rekordtakt under mandatperioden, och nu chansar ni för att det ska låta som om ni gör något åt problemet.

Vi har i dag en korrupt politikerklass som utan hänsyn till vanligt folks förutsättningar gång efter annan gör politiska felprioriteringar. Alternativ för Sverige vill dränera det korrupta och politiska träsket till förmån för vanligt folk. Röstar man på Alternativ för Sverige röstar man också på sunt förnuft till riksdagen. Då ska skattemedlen gå till verksamhet tjäna folket och inte den politikerklass vi har i dag. Då ska människor på landsbygden ha samma rätt som andra att kunna åka till affären, lämna barnen på dagis eller åka till BB utan att behöva dränera sin privatekonomi totalt. Sverige behöver politiker som ser hela Sverige, för det finns nämligen ett Sverige utanför Stockholms tullar.

Anf. 85 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Reduktionsplikten införs den 1 juli därför att det är nu den är redo att införas. Vi har utrett systemet. Det har varit ute på remiss. Vi har lagt fram en proposition, och riksdagen har behandlat propositionen. Sedan behövs naturligtvis en viss omställningstid för att den ska kunna implementeras på ett bra sätt. Detta är något som i många år har efterfrågats av den svenska branschen. Man menar att det skapar goda och långsiktiga förutsättningar för att kunna introducera biodrivmedel i Sverige. Det är något som ger jobb och företagarmöjligheter runt om i hela Sverige, inte minst på landsbygden.

Jag kan bara konstatera att Jeff Ahl genom att vara emot reduktionsplikten också är emot den långsiktighet som detta skapar för den svenska biodrivmedelsbranschen, som själv efterfrågar detta. Med Jeff Ahls förslag finns en risk att det blir färre jobb på svensk landsbygd.

Jeff Ahl talar mycket om valfläsk. Valfläsk är sådant man lovar före valet. Låt mig då berätta vad regeringen faktiskt har genomfört. Vi har ökat resurserna till välfärden i hela landet med 35 miljarder kronor. Inom sjukvården i hela landet har 13 000 fler människor anställts. Inom skolan arbetar 28 000 fler. Vi har mindre grupper på fritis. Vi har de minsta barngrupperna på förskolan sedan 90-talet. Vi har vänt underskott till överskott i de offentliga finanserna. 300 000 fler jobb har skapats. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 14 år. Den 90-dagarsgaranti som vi utlovade före valet är genomförd. Vi har betalat av 10 procentenheter på statsskulden. Andelen personer som lever på olika ersättningar och bidrag är den lägsta sedan 1981.

Därutöver har vi stärkt barnfamiljernas ekonomi genom att höja barnbidraget med 200 kronor. Vi har höjt underhållsstödet för ensamstående föräldrar. Vi har stärkt pensionärernas ekonomi genom att sänka pensionärsskatten, höja bostadstillägget, införa avgiftsfri primärvård för 85-åringar och införa billigare tandvård.

Detta var bara några exempel. Mycket av det är sådant som vi har gått till val på, medan annat är reformer som vi har genomfört därutöver.

Anf. 86 JEFF AHL (-):

Herr ålderspresident! Nu radade Magdalena Andersson medvetet upp en mängd olika saker som regeringen har genomfört, varav det mesta är ren och skär lögn. Det handlar i huvudsak om panikåtgärder som har vidtagits. Jag vill bryta ned några av dem.

Ni har styrt landet under en hel mandatperiod. Ni hade kunnat genomföra den så kallade reduktionsplikten långt tidigare. Ni har inte gjort det, för ni vet att det är en ren chansning och att det eventuellt inte ger någon effekt. Vi vet att enbart sänkt drivmedelsskatt ger effekt. Det vill Alternativ för Sverige se.

De välfärdssatsningar som finansministern talar om har varit rena panikåtgärder på grund av den massinvandringsvåg som sköljde över Sverige 2015 och som regeringen passivt åsåg utan att vidta några som helst åtgärder.

Nej, finansministern, barngrupperna på förskolan har inte blivit mindre. Jag har själv barn i förskolan och jag pratar med föräldrar som har barn i förskolan. Stå inte och ljug svenska folket rätt upp i ansiktet! Det är därför ni faller som en sten i opinionen. Folk börjar genomskåda era upprepede lögner.

Billigare tandvård, sa finansministern. Nej, det har inte blivit billigare tandvård för de äldre, inte om man jämför med de illegala som ni ger tandvård för 50 kronor. Pensionärerna måste jämförelsevis fortfarande betala tusentals kronor.

Sverige behöver ett parti som ser hela Sverige, och Sverige behöver ett parti med sunt förnuft i riksdagen. Vi vill som enda parti i valet införa differentierad och sänkt drivmedelsskatt. Sänkt drivmedelsskatt är en av de absolut viktigaste frågorna för de svenskar som bor på landsbygden så att de kan bo kvar och verka i sin hembygd.

Snälla, Magdalena Andersson, ljug inte i talarstolen igen nu! Ni är genomskådade.

Prot. 2017/18:128
8 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 87 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Är allt som inte stämmer överens med Jeff Ahls personliga erfarenheter en lögn? Eller är sanning det som visar sig i den offentliga statistiken? Om man utgår från statistik och fakta är barngrupperna i Sverige de minsta sedan 90-talet. Sedan kan Jeff Ahls personliga upplevelser se ut på ett annat sätt, men det beror naturligtvis på om man vill bygga sina argument utifrån statistik och fakta eller den personliga upplevelse som passar en för tillfället. Man kan ha olika ingångar i politiken.

Ett ökat tandvårdsbidrag till pensionärerna har vi dock infört, oavsett vad Jeff Ahl säger. Det står att läsa i budgetpropositionen. Det är något som har klubbats igenom här i riksdagen. Därför är det nog lite svårt att hävda att det är en lögn och att det inte finns, eftersom det finns.

Men upplever man att jorden är platt snarare än rund står det en naturligtvis fritt att hävda att jorden är platt, så också i riksdagens talarstol. Tack för debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 20 Svar på interpellation 2017/18:511 om information till försäkringstagare

Anf. 88 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Lars Beckman har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att se till att försäkringsbolag har en tydlig information till försäkringstagare vid begäran om utbetalning av försäkringar. Han har också frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att stärka konsumentskyddet för försäkringstagare.

Frågan handlar om huruvida villkor om efterlevandeskydd i en pensionsförsäkring kan upphöra att gälla i strid med försäkringstagarens vilja.

Först vill jag därför framhålla att det är en utgångspunkt i svensk avtalsrätt att det krävs en ömsesidig vilja från alla parter för att ändra ett redan ingånget avtal. Annars kommer ingen giltig ändring till stånd. Vad som har hänt i det aktuella fallet kan jag dock inte uttala mig om.

Allmänt sett kan konstateras att en pensionsförsäkring i regel löper under mycket lång tid. Försäkringstagarens familjesituation eller prioriteringar kan förändras under livets gång. Han eller hon kan därför ha olika önskemål i fråga om efterlevandeskydd under olika perioder i livet.

En försäkringstagare som väljer bort efterlevandeskydd får i regel en högre ersättning. Den som däremot väljer ett efterlevandeskydd säkerställer att de efterlevande får en bättre ersättning. Att inskränka konsumentens valmöjligheter i fråga om efterlevandeskyddet vore därför olyckligt. Det är dock självklart att försäkringstagaren måste ha möjlighet att förstå de val som han eller hon ställs inför.

Det är därför min bestämda uppfattning att reglerna på området bör ställa krav. De är också utformade för att göra det. Om ett villkor som ett

försäkringsbolag har formulerat är oklart ska det vid tvist tolkas till konsumentens förmån. Försäkringsavtalslagen kräver att försäkringsbolag ska lämna klar och tydlig information under hela försäkringstiden.

Därutöver ställer försäkringsrörelselagen krav på att ett försäkringsbolag ska driva sin verksamhet enligt god försäkringsstandard. Av Finansinspektionens allmänna råd framgår att försäkringsbolagens information bör utformas så att den underlättar de beslut som en försäkringstagare kan behöva fatta.

Det uppställs alltså redan i dag krav på den information som försäkringsbolagen ska lämna inför och under försäkringstiden. I nuläget ser jag därför inte något behov av särskilda lagstiftningsåtgärder i fråga om information vid utbetalningar från en försäkring. Försäkringsbolagen har *alltid* ett ansvar för att lämna klar och tydlig information. Jag följer naturligtvis frågan.

Anf. 89 LARS BECKMAN (M):

Herr ålderspresident! Tack, statsrådet Heléne Fritzon, för svaret! Det här är en fråga som jag är helt övertygad om att vi i grund och botten är helt överens om. Både socialdemokrater och moderater anser säkert att konsumenterna ska ha ett starkt konsumentskydd.

Anledningen till att jag väckte den här interpellationen är att lokala medier därhemma har skrivit om de helt orimliga konsekvenserna av att en döende man missat att fylla i ett kryss på en blankett. Det handlar om en man som under hela sitt liv hade sparat ihop en ganska stor förmögenhet – över 800 000 kronor.

Personen i fråga blev allvarligt sjuk och begärde utbetalning av sin försäkring. Mannen missade då att fylla i ett kryss. Det var en otydlighet som ledde till att de anhöriga inte ärvde mannen utan att försäkringsbolagets övriga försäkringstagare i stället fick de 800 000 kronor som var mannens livsbesparingar. Det är orimligt. Då blir utfallet och verkligheten något annat än våra intentioner.

Jag och statsrådet är alltså överens om att det ska vara god information, att informationen ska vara tydlig och att konsekvenserna av att, som i det här fallet, inte kryssa i en ruta ska vara tydliga och förutsägbara.

Jag har gått till mig själv: Skulle jag kunna göra samma misstag? Ja, förmodligen. Fastän jag har suttit som försäkringstagarrepresentant i ett försäkringsbolag i över tio år hade även jag kunnat missa denna ruta.

Med dagens moderna teknik är det sannolikt så att våra myndigheter skulle kräva av försäkringsbolagen att det ska vara en individuell information och att försäkringsbolagen på en blankett naturligtvis ska fråga vilket konto man vill ha pengarna på. Om man ska ha möjlighet att välja bort ett efterlevandeskydd borde det framgå väldigt tydligt på en individuellt utformad blankett, till exempel: ”Om du inte kryssar i den här rutan betyder det att 850 000 tillfaller försäkringsbolaget. Vill du verkligen inte fylla i den här rutan?” Det beror på vad man ska ha för utbetalningssystem.

Det här väcker också frågan om hur liten försäkringstagaren är mot ett stort försäkringsbolag. I det här fallet och i andra fall som handlar om samma sak är det kanske inte orimligt att tro att de anhöriga till och med skulle få rätt i en domstolsprocess, men eftersom en förlust skulle kosta oerhört mycket vågar man inte gå till domstol. Även om man har gått till advokat och även om man tror att man kommer att få rätt blir man väldigt

liten mot det enskilda försäkringsbolaget, och det är väl också någonting vi bör fundera på: Hur stärker vi konsumentens skydd, både vad gäller utformning av blanketter, informationskrav och vad som händer vid en tvist?

Jag tycker att det är väldigt olyckligt att det över huvud taget kan hända i Sverige att en miss när det gäller att fylla i ett kryss på en blankett leder till att de anhöriga tappar 850 000 kronor. Även om det skulle vara två kryss, det vill säga att försäkringsbolaget har skickat ut en blankett och man har missat informationen är det ändå väldigt otydligt och olyckligt.

Jag är glad att ministern säger att hon följer utvecklingen och att vi är överens om att vi ska ha ett starkt konsumentskydd. Det vi möjligtvis inte är överens om är att ingenting behöver göras. Jag tror att man ska titta på det här, och jag tror mycket väl att Konsumentverket kan agera i frågan och säkerställa att försäkringsbolagen har en individuellt utformad information och inte bara en allmän kryssruta.

Anf. 90 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Tack, Lars Beckman, för frågan som är en väldigt viktig principiell konsumentfråga. Som Lars Beckman vet är jag dock förhindrad att kommentera det enskilda fallet.

En pensionsförsäkring gäller vanligtvis under mycket lång tid. Eftersom den gäller under lång tid och man ofta tecknar den som väldigt ung kan det vara så att man under vissa perioder av livet gör en viss bedömning och då kommer fram till att det finns flera personer som man vill markera är ekonomiskt beroende av försäkringen. Då är ett efterlevandeskydd viktigt för att skapa trygghet. Under andra perioder av livet kanske kommer fram till en annan bedömning, det vill säga att man inte har samma behov av efterlevandeskydd. Det kan också förändras om man är sambo eller gift eller om levnadsvillkoren allmänt förändras.

Det är därför regeringen ser att det är rimligt att ett försäkringsbolag i samband med kontakter som man har med den försäkrade också ska kunna påminna personen om att överväga frågan om ett efterlevandeskydd. Efterlevandeskyddet är ju ett aktivt val man gör.

Jag tror att många kan förstå och sätta sig in i situationen att det kanske är omöjligt att komma ihåg den bedömning man gjorde när man var 35 år när man 30–40 år senare är i läget då försäkringen av ett eller annat skäl ska betalas ut. Om konsumenten inte skulle få frågan om hur han eller hon ser på sitt efterlevandeskydd kan ju det i sig leda till problem. Där tror jag inte att Lars Beckman egentligen har en annan uppfattning. Men om vi leder tanken längre med den fråga Lars Beckman ställer, där man i det läget enbart skulle begära information om vilket kontonummer man ska betala ut till, har man hoppat över det led där man ställer en aktiv fråga igen till försäkringstagaren. Genom att inte ställa om frågan finns en uppenbar risk att man också skapar andra problem på vägen.

Försäkringar är i dag mycket förekommande i samhället. Lagstiftningen på försäkringsområdet är utformad just för att tillåta en produktfrihet. Frågan som ska ställas kan ställas på olika sätt beroende på vilket försäkringsbolag som formulerar den. Men det viktiga är att det är tydligt reglerat att information ska lämnas och frågor ska ställas. Det är krav som tydligt ställs på försäkringsbolagen. Där är det viktigt att ha utgångspunkten att

följa de regelverk som finns när det gäller att stärka och bevaka konsumentskyddet.

Anf. 91 LARS BECKMAN (M):

Herr ålderspresident! Vi är alltså överens om att det ska finnas ett starkt konsumentskydd. Vi är överens om mycket i frågan. Däremot är jag inte lika säker, som statsrådet gör gällande, att man inte behöver vidta några åtgärder alls. I det här fallet – och det finns säkert fler fall – har en otydligt utformad blankett, som inte är individuellt anpassad, lett till problemet i min valkrets.

Med en individuellt utformad blankett kan det göras tydligt att om du inte kryssar i rutan betyder det att över 850 000 kronor tillfaller de andra försäkringstagarna. Med dagens moderna teknik kan vi mycket väl ställa högre krav på försäkringsbolagen över hur de utformar blanketter och information.

Jag tror att de allra flesta av oss har varit i en situation att vi på banken fyllt i någonting. Det är visserligen tre namnteckningar, men det är fyrtioelva blanketter med hundra paragrafer. Tyvärr kan det vara otydligt. Det är viktigt att vi som politiker driver på att det ska vara enkla förutsägbara blanketter som är lätta att förstå. Det är stötande när någon missar att fylla i två kryss och det får så oerhört stora privatekonomiska konsekvenser.

Jag vet att det på marknaden finns andra försäkringsbolag som vid utbetalningstillfället bara ställer frågan: Vilket kontonummer vill du ha pengarna till? Det skulle inte få den konsekvensen.

Om det historiskt sett finns något försäkringsbolag som har många kunder som missar krysset på blanketten, kan det leda till en konkurrensnedvridning på marknaden där återbäringsräntan blir högre på ett försäkringsbolag än vad det blir på ett annat på grund av att det är många försäkringstagare som inte får pengarna utbetalda till de anhöriga. Det här är en fråga som måste följas upp.

Anf. 92 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Som jag sa i mitt förra inlägg, Lars Beckman, råder produktfrihet på området. Jag tror egentligen inte att det är Moderaternas uppfattning att vi inte ska värna den, nämligen att försäkringsbolagen är fria att konstruera nya försäkringsprodukter och konkurrera med villkoren i sina försäkringar.

Med en sådan bakgrund blir det svårt att detaljreglera exakt vilken blankett och vilken information som ska lämnas i ett visst skede om en viss produkt för försäkringstagaren. En sådan detaljreglering skulle kunna passa in på flera fall men skulle också kunna bli direkt olämplig i andra fall. Men det innebär inte att bara för att det inte finns en sådan detaljreglering att försäkringsbolagen är fria att göra hur de vill. Tvärtom är det strikta regler på försäkringsområdet. De är ofta generellt utformade, och bolagen är skyldiga att lämna information i olika skeden under hela försäkringstiden. Det krävs också att den informationen är klar och tydlig.

Utan att kommentera det aktuella fallet, som är skälet till riksdagsledamotens fråga, föreställer jag mig att när det uppstår en fråga om otydlighet eller tvist går man väl ändå tillbaka och funderar över om man har gett rätt information och om man kan underlätta för konsumenten. När man ska avgöra otydligheter eller vad som ska hända när försäkringsbolagen inte

lever upp till regelverket och det blir tvister, ja, då finns en tolkning som ska ske till konsumentens fördel. Dessutom kan Konsumentombudsmanen förelägga ett försäkringsbolag hur bolaget ska lämna information om det förekommer brister. Ett sådant föreläggande kan kombineras med vite. Därutöver finns också möjligheten för Finansinspektionen att ingripa.

Det finns många bestämmelser i svensk rätt som syftar till att skydda konsumenterna mot osjysta beteenden från försäkringsbolag. Det är jag mycket glad för, och det är viktigt att de finns. Reglerna ska vara utformade så att konsumenterna får bästa möjliga information vid varje tillfälle. Men mot den bakgrund som frågan ställs finns det anledning för såväl regeringen som riksdagen att följa frågan vidare.

Anf. 93 LARS BECKMAN (M):

Herr ålderspresident! Trots det omfattande regelverk som finns, och trots de krav på information som finns i dag, har det alltså gått snett, i alla fall i några fall, där försäkringsbolaget uppenbarligen inte har varit tillräckligt tydlig i sin information.

Vi är helt överens om att det ska vara produktfrihet, vi är helt överens om att det ska vara marknadsekonomi och vi är helt överens om att det ska vara ett starkt konsumentskydd. Oavsett regering i höst behöver vi titta på krav på individuellt utformad information. Med dagens moderna teknik måste det vara relativt enkelt att ställa krav på att det är Heléne Fritzon's unika försäkringsuppgifter som gäller i den information som ska gå ut och som jag ska ta ställning till. Det blir tydligt att om jag inte kryssar i rutorna betyder det att XY kronor tillfallet de andra försäkringsmottagarna i försäkringsbolaget. Det skulle inte vara en särskilt omfattande fördyring för försäkringsbolagen, men det vore en mycket bra konsumentupplysning för de konsumenter som berörs av frågan.

Jag tycker också att det känns stötande när anhöriga säger att de inte törs eller kan processa mot det stora försäkringsbolaget eftersom de privat-ekonomiska konsekvenserna skulle bli så oerhört stora om de förlorade.

Det innebär att det finns ett konsumentskydd på papperet, men frågan är om det går att tillämpa i praktiken. Men vi måste definitivt ställa krav på ännu enklare och tydligare utbetalningsvillkor. Det är en fråga som vi generellt måste titta på i konsumentlagstiftningen. Hur kan vi se till att det blir tydliga och enkla villkor? Det är säkert någon som har köpt en app någon gång, och sedan ska man trycka tre gånger på telefonen – och få har läst uppdateringen. Samma sak upplever jag att det är i försäkringsbranschen och med bankvillkor.

Anf. 94 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag vill börja med att tacka Lars Beckman för frågan. Det är en viktig konsumentpolitisk fråga, precis som jag sa inledningsvis. Det är också angeläget för mig och för regeringen att i samband med frågan få förtydliga det regelverk som gäller för information till försäkringstagaren, det vill säga konsumenten, i synnerhet när det gäller just pensionsförsäkringar som ska gälla över lång tid och där förutsättningarna kan se olika ut under olika perioder i livet.

Mycket av frågan har handlat om värdet av information. Ett arbete med information måste alltid pågå. Information är oerhört viktigt för konsumenten.

Det har varit en bra debatt. Jag kan se att vi är överens om det regelverk som finns, men det finns anledning att hela tiden följa frågan så att konsumentperspektivet står i fokus.

Tack så hjärtligt för debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 21 Svar på interpellation 2017/18:524 om ändringar i utlänningslagen

Anf. 95 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Kent Ekeröth har frågat mig varför regeringen inte har föreslagit ändringar i utlänningslagen som ser till att utvisning blir obligatorisk när en utlänning dömts för brott, alternativt gör utvisning till huvudregel så att andelen som utvisas åtminstone kraftigt ökar.

Svenska domstolar utvisar i dag utlänningar på grund av brott enligt de bestämmelser som finns i utlänningslagen. Bara under 2017 utvisades 717 personer som var brottsdömda.

Vid bedömningen av om utvisning är en rimlig rättsverkan av brott måste domstolen göra flera avvägningar. En utlänning kan utvisas om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. Har personen inte tidigare gjort sig skyldig till brott ställs ett större krav på brottets allvar. Normalt krävs att straffvärdet överstiger fängelse i ett år. En person får däremot inte utvisas till ett land där denne riskerar att utsättas för dödsstraff, tortyr, förföljelse eller annan förnedrande eller omänsklig behandling eller bestraffning.

Den ordning vi har i dag är väl avvägd för att säkerställa en rimlig proportionalitet mellan brott, påföljd och särskild rättsverkan i form av utvisning. Det är rimligt att man kräver ett mer allvarligt brott eller en risk för fortsatt brottslighet för att utvisa en utlänning, i synnerhet i fall som rör tidigare ostraffade personer.

Regeringen har vidtagit åtgärder på det straffrättsliga området, vilket kan få som konsekvens att fler utvisas. Till exempel kommer samtyckeslagstiftningen att medföra att fler övergrepp kommer att bedömas som våldtäkt. Därmed kan straffvärdet bli sådant att åklagare kan yrka på utvisning.

Vi är beredda att titta närmare på frågan för att rätta till eventuella brister i nuvarande ordning.

Anf. 96 KENT EKERÖTH (SD):

Herr ålderspresident! Jag får här i dag nöjet att avsluta min sejour i Sveriges riksdag med samma fråga som jag inledde min karriär med, den om utvisning av kriminella utlänningar. En motion om detta var en av de första jag lade fram omedelbart efter vårt riksdagsinträde 2010, och jag har lagt fram en vartenda år sedan dess även om jag såklart utvecklat frågan i skrift.

I de debatter jag haft här i kammaren under många år sedan dess har man låtit nästan exakt likadant som migrationsministern tyvärr låter nu.

Det har varit en kavalkad av antingen obryddhet, som vi ser här i dag, eller ren opposition mot mina förslag.

De andra partierna som har kritiserat mig genom åren har verkat bry sig om de utländska brottslingarna men inte så mycket om offren, som jag försvarar. Det är tyvärr symtomatiskt för denna kammare. I dag ser vi samma sak.

Nej, det räcker inte att säga att man "har vidtagit åtgärder på det straffrättsliga området" eller att rabbla upp vad lagen säger i dag. Vi är här för att förändra lagen; vi är inte här för att behålla någonting som inte fungerar. Dessutom är våldtäkt inte ett begrepp i den nya samtyckeslagen, utan det kallas sexuellt övergrepp. Domstolarna och åklagarna kommer fortfarande att ha massivt med utrymme för att inte utvisa någon trots grova brott. Lagen som reglerar detta, utlänningslagen, har man uppenbarligen inget intresse av att skärpa. Det är typiskt för sjuklövern – det är alltid för lite eller för sent eller ingenting alls.

Låt mig ta några exempel på hur lagen som ministern försvarar fungerar i dag.

År 2010 fick en somalier ett och halvt års fängelse – alltså över ett år, som ministern talade om här – för försök till våldtäkt. Han fick förvisso utvisning i domen, men vad hände? Jo, utvisningen upphävdes senare, och han fick uppehållstillstånd i stället. Vad hände då? Jo, efter att han fick stanna i vårt land sexofredade han en kvinna på ett sjukhus, slog sönder en vattenblandare och gav en man ett knytnävsslag i ansiktet. Den andra gången yrkade åklagaren inte ens på utvisning. Det är ett problem.

En 37-årig man som borde ha varit utvisad – inget land ville ta emot honom; det är ett problem som jag kommer in på i mitt nästa inlägg – begick tre veckor efter sin fängelsedom nya brott. Han högg ihjäl en missbrukare i Malmö eftersom ni lät honom gå fri vårt land.

Den 26 augusti 2017 blev en kvinna våldtagen och misshandlad på ett vandrarhem i Gällivare. Straffet blev två års fängelse, alltså minimistraffet för våldtäkt. Det är över gränsen på ett år som ministern talar om. Men tingsrätten ogillade utvisningsyrkandet med hänvisning till läget i det afrikanska landet. Det är helt oacceptabelt.

Den 9 december 2017 våldtog en afrikan en kvinna i Uppsala. Han fick ett år och tre månaders fängelse, återigen över ettårsgränsen som ministern nämnde. Han slapp utvisning eftersom tingsrätten inte tyckte att våldtäkt var grovt nog.

Eva, 60 år, stampades ihjäl av en invandrare som borde ha utvisats redan 1997 men som i över 20 år hade lyckats förhålla utvisningen på grund av de slappa regler som Sverige har. Därmed har vi en person mindre i Sverige.

En 56-årig arab våldtog en sjuåring. Han fick två och ett halvt års fängelse men är välkommen att komma tillbaka till Sverige om tio år, för han fick visstidsutvisning.

Den 2 december 2017 våldtog en syrier en 15-åring flicka. Han fick två och ett halvt års fängelse. Åklagaren yrkade aldrig på utvisning.

Det fortsätter. Grova brott. De blir inte utvisade.

Vad var det ministern sa – att vi har en väl avvägd lagstiftning? Det går rimligen inte att försvara en lagstiftning som låter dessa monster stanna i vårt land. Men det förvånar mig inte att regeringen säger att det är en väl avvägd lagstiftning. Det är ingen nyhet efter de här fyra åren. Det gjorde

justitieminister Morgan Johansson också när han var migrationsminister. Det gjorde också alliansregeringen, för den delen. Det finns bara ett parti som har försökt göra någonting åt saken, och det är Sverigedemokraterna. Det är beklagligt, för ni låter dessa monster härja fritt i vårt land.

Anf. 97 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Kent Ekeroth inleder debatten om sin interpellation med att berätta att han ställde samma fråga när han inledde sin riksdagskarriär som han ställer i dag. Låt mig ta tillfället i akt att redovisa att i sakfrågan har utvecklingen gått betydligt bättre än den har gjort för Kent Ekeroths riksdagskarriär.

Enligt den ordning vi har i svenska domstolar i dag ges det möjlighet att besluta om utvisning på grund av brott, och det vet Kent Ekeroth. Det är en myt som Sverigedemokraterna sprider i hela Sverige att vi inte utvisar människor som begår brott. Som jag sa i min inledning har över 700 personer utvisats på grund av brott under 2017. Sedan 2015 är det en ökning med 43 procent. Det är en utveckling där domstolarna gör bedömningen, baserat på det regelverk vi har i dag, att de kan besluta om utvisning på grund av brott. Det hanteras nästan 60 sådana ärenden per månad.

Det är klart att vi ska utvisa när det är möjligt och lämpligt. Men första gången Kent Ekeroth ställde den här frågan till min företrädare Morgan Johansson framstod det med all önskvärd tydlighet att Kent Ekeroth tycker att alla direkt bara ska kastas ut från rättsstaten Sverige. Därför har jag två frågor tillbaka.

Tycker Kent Ekeroth att vi har en lagstiftning som lever upp till att Sverige ska vara en rättsstat? Om han inte tycker det, vad är det i så fall Sverigedemokraterna vill ändra på?

Det kan också finnas hinder för att utvisa. Det kan vara så att om man har begått ett brott i Sverige med ett straffvärde där domstolen bedömer att utvisning kan användas kan det göras ett undantag om personen riskerar att utsättas för dödsstraff eller tortyr i det land personen ska utvisas till. Är det detta hinder som Kent Ekeroth och Sverigedemokraterna vill ta bort? Vill man alltså skicka människor direkt i döden från rättsstaten Sverige?

Detta är tydligt. Det är tydlig sverigedemokratisk politik.

Från regeringens sida står vi upp för att Sverige är en rättsstat. Det är viktigt att det finns en bra balans mellan de reaktioner ett brott ska medföra och brottets allvar. Det är också viktigt att vi värnar om att detta är ett verktyg som ska kunna användas av domstol när man ser att det är nödvändigt och angeläget att utvisa på grund av brott. Utvecklingen går i dag i riktning mot att fler utvisas på grund av brott.

Jag har samtidigt sagt att vi är beredda att titta närmare på detta. Det gör vi med anledning av regeringens samlade syn när det gäller att bekämpa brott, öka straffvärdena för ett antal brott och följa upp och se till att man straffas om man begår allvarliga brott.

Anf. 98 KENT EKEROTH (SD):

Herr ålderspresident! Socialdemokraterna har en fäbless för att prata antal och inte andel – som om 700 utvisade per år skulle vara en stor framgång. Är det något att hänga i julgranen?

Jag tog fram statistik från riksdagens utredningstjänst, som visar att av de utläningar som 2015 begick så allvarliga brott att de hamnade i fängelse i Sverige, och alltså normalt sett fick ett straffvärde på ett år eller mer, behöll Sverige 83 procent i landet. Det var bara 17 procent som fick ett utvisningsbeslut.

Om man bryter ned det på olika brottskategorier ser man att vi behöll 92 procent av dem som begått våldsbrott och 78 procent av dem som begått sexualbrott. Det är andelen man måste tala om, i stället för att vara stolt över några 700. Brottsförebyggande rådet har kommit fram till att det 2014 bara var 11 procent av de icke folkbokförda som utvisades, och 0,5 procent av de folkbokförda. Är detta alltså något som Socialdemokraterna skryter med och menar är bra?

Heléne Fritzon ställde två frågor; det gäller rättsstat. I en rättsstat ska man få en rättvis prövning. Det är därför vi har domstolarna. Hon hävdar att domstolarna redan kan utvisa och babblar om att det vet ju Kent Ekeröth om. Men det är ju det som är problemet: att de inte utvisar i tillräckligt hög grad.

Vad är det ministern tror att vi står här och diskuterar? Att domstolarna inte har möjlighet över huvud taget? Nej, det är att för låg andel utvisas. Därför måste lagstiftaren gå in och se till så att man minskar utrymmet för dem att inte utvisa. Detta framgick tydligt i min interpellation. Jag vet inte ens vad hon står och pratar om, för att vara helt ärlig.

Vad måste vi då göra åt detta? Det har jag föreslagit. Jag vet inte om ministern har gjort någon research – det verkar inte så. Jag drar det igen så att alla kan höra det:

1. Se till att åklagarna inte kan hindra en utvisning. De måste nämligen yrka på det med dagens system. Detta görs genom att lagstifta så att frågan om utvisning blir obligatorisk att pröva i de fall en utlänning har begått brott.
2. Se till att domstolarna får mycket begränsat utrymme att neka en utvisning. Det ska alltså vara obligatoriskt, åtminstone för alla brott med uppsåt och speciellt för brott mot person.
3. Se till att utvisning blir huvudregeln och sker på livstid, inte visstid. En undersökning visar att ungefär 20 procent av utvisningsdomarna är på livstid. Resten är på visstid, och så får de komma tillbaka till landet igen.
4. Om utlänningens medborgarskapsland vägrar ta emot – verkställighetshinder, som det kallas – fixa ett avtal med tredje land. Det finns andra länder som har sådana avtal. Norge skickar till exempel en del av sina fångar till Holland. Går inte detta ska utlänningen hållas inspärrad tills verkställighet kan ske. Det viktiga är att han inte går fritt på våra gator och torg, för då ser vi vad som händer. Då blir folk ut-satta i det här landet.

Detta hade kunnat implementeras för länge sedan, men ni har vägrat. Det har lett till att ni har kvar dem i landet, på våra gator och torg – trots våld-täktsdomar, som jag tog upp, trots mord och upprepad brottslighet.

Ni har ett ansvar även om ni, arrogant som vanligt, låtsas att ni inte har det. Ni har faktiskt blod på era händer. Om ni hade tagit utlänningar i förvar, även om de inte begått brott enligt brottsbalken, skulle två personer som blev knivmördade på Ikea av en invandrare som fått asylavslag ha levt. De fem som dog och de tio som skadades allvarligt vid Akilovs terrorbrott skulle ha varit i livet och vid hälsa i dag, om det inte vore för er politik och er ovilja att lyssna på de enda som har förstått vad det här landet behöver.

Det är er likgiltighet som har gjort detta. Varje dag springer illegala invandrare och kriminella utlänningar fritt på våra gator, och svenskar får sätta livet till. Ni är medskyldiga. I en rättvis värld hade ni också fått ta ansvar för det ni gjort mot detta vackra land och folk. Men tyvärr kan du, Heléne Fritzon, stå här i dag igen och låtsas som det regnar och nonchalera det lidande som era beslut, eller bristen på beslut, tillfogat så många människor i det här landet.

Herr ålderspresident! Jag kommer aldrig att glömma, och jag kommer aldrig att förlåta.

Anf. 99 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Låt mig börja med att invända mot att riksdagsledamoten Kent Ekeröth väljer att formulera det som att statsrådet står och babblar. Jag tycker inte att detta är värdigt.

Statsrådet infinner sig i riksdagen för att svara på frågor som ställs av riksdagsledamöter. Detta innebär att jag självklart också svarar Kent Ekeröth, som företräder Sverigedemokraterna, även om jag så väl vet vad frågan i grunden handlar om. Även om Sverigedemokraterna är Sveriges mest kriminella riksdagsgrupp lyckas nämligen Kent Ekeröth alltid vända och vrida på frågan så att den bara handlar om att det är invandrare och utlänningar som begår brott i Sverige.

Regeringen har fokus på att bekämpa brott, anställa fler poliser och skärpa straffen, och även på att utvisning ska ske när det begås brott. Det är då domstolarna som ska avgöra brottets karaktär och straff och utvisa därefter.

Vad beträffar den direkta fråga som Kent Ekeröth ställer är det dessutom så att Sverige när det gäller humanitära aspekter är en rättsstat. Sverige är det land i världen som på allra bästa sätt följer och respekterar alla internationella ordningar. Det finns grundläggande fri- och rättigheter, som jag önskar att Kent Ekeröth någon enda gång valde att läsa.

Det görs väldigt klart och tydligt att en utlänning som har gjort sig skyldig till ett brott inte får utvisas till ett land där denne riskerar att utsättas för dödsstraff eller tortyr, förföljelse eller annan förnedrande eller omänsklig behandling eller bestraffning. Detta följer Sveriges regering, och det är jag väldigt stolt över.

Anf. 100 KENT EKEROETH (SD):

Herr ålderspresident! Det är inte svårt att vrida och vända, som ministern kallar det. Det är bara att tala fakta – statistik som SCB har och som RUT tar fram. Det är inte svårt; det är bara att tala sanning. Sedan kan hon kalla det att vrida och vända. Men vi sverigedemokrater är vana vid sanningen, och ni sossar är inte det på samma sätt. Det är bara att beklaga.

Sverigedemokraternas officiella politik är att terrorister ska utvisas, oavsett om de får dödsstraff i hemlandet eller inte. Detta lanserade vi redan 2015, och vi är stolta över det. Kommer man hit för att mörda, misshandla eller våldta människor skulle man kanske ha tänkt på vad som händer om man blir hemskickad. Det är inte vårt problem längre. Att ni är bundna av några dumma internationella avtal som gör att ni behåller terrorister, våldtäktsmän och mördare i det här landet är bara att beklaga.

Herr ålderspresident! Jag vill avsluta med att passa på att tacka alla SD-väljare och aktiva och dem där ute i landet som har personkryssat mig för ert stöd under alla dessa år. Det värmer, och jag hoppas och tror att jag har vårdat ert förtroende väl i denna kammare.

Jag vill även tacka alla tjänstemän i riksdagen, som jag tycker har gjort ett fantastiskt arbete, och givetvis alla i Säpo som jag har jobbat med under åren.

När man tittar tillbaka på det hela måste man ändå säga att jag har varit rätt förutseende när det gäller vad det här landet behöver. Detta är en sådan fråga. Jag har lagt fram förslag som hela etablissemangen, inklusive Socialdemokraterna, har skällt på – och ibland till och med mitt eget parti – men mina förslag blev till slut anammade i väldigt hög grad, inte minst av Socialdemokraterna.

Det känns bra att man har gjort skillnad, drivit frågorna och faktiskt bidragit till en förändring under de åtta år som har gått, men även framöver när Sverigedemokraterna i framtiden kan dra nytta av mina förslag.

Nu lämnar jag denna riksdag för denna gång. Men kampen för att rädda detta land från vänsterliberalerna och den invasion från främmande länder som de bjudit in kommer att fortgå i hela mitt liv, skulle jag tro. Nu får jag föra den kampen på ett lite annorlunda sätt, men till alla Sverigevänner där ute kan jag bara säga: Kämpa på! Det kommer att ta lång tid och krävas modiga och tuffa beslut för att vända på Sverige, så stå på er!
(Applåder)

Anf. 101 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag har i dag besvarat samma fråga från Kent Ekeröth som han ställde för tre år sedan. Det har varit i stort sett samma debatt, men möjligen med slutsatsen att om man är för att personer som direkt utsätts för dödsstraff kan utvisas argumenterar man rimligen också för dödsstraff i Sverige. Det kan ju inte vara någon skillnad på brott som begås av människor som är födda på det ena eller det andra stället.

Jag har, och det är jag väldigt tacksam för, haft anledning att redovisa regeringens arbete med att upprätthålla en ordning för svenskt rättssystem där vi tar hänsyn till de internationella överenskommelserna och konventionerna.

Vi följer dem. Vi följer också utvecklingen väldigt nära för att brott ska beivras. Utvisningar är en viktig del i att fullfölja det straff som en domstol har avgjort är rimligt. Ett brott och en straffpåföljd kan vara grund för utvisning.

Tack så hjärtligt för möjligheten att besvara frågan i dag!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 22 Svar på interpellation 2017/18:551 om förbud mot bigami

Anf. 102 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Mikael Eskilandersson har frågat mig om jag och regeringen har för avsikt att göra det straffbart även för andra än svenskar att vara gift med flera personer i Sverige.

Äktenskapsbalkens bestämmelser innebär att den som redan är gift inte får ingå ett nytt äktenskap. Av vår internationella privaträtt följer att det inte heller är möjligt för personer med anknytning till Sverige i form av medborgarskap eller hemvist att kringgå de svenska reglerna genom att ingå månggifte i ett annat land och sedan få det erkänt här. Det finns också i brottsbalken ett förbud för den som redan är gift mot att ingå ett nytt äktenskap och för den som är ogift mot att ingå äktenskap med någon som redan är gift. Brottet benämns i lagtexten "tvegifte". Det är viktigt att ha klart för sig att svensk rätt är sträng i fråga om månggiften.

Regeringen gav i höstas Skatteverket i uppdrag att, med bistånd av Migrationsverket och Statistiska centralbyrån, sammanställa och analysera statistik om förekomsten av månggifte i folkbokföringen. Den rapport som Skatteverket tidigare i år presenterade visar att det i folkbokföringen finns personer som är registrerade som gifta med fler än en person. Detta är förstås problematiskt, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv. Flertalet av de registrerade äktenskapen har ingåtts i utlandet av personer utan tidigare anknytning till Sverige. De har, när äktenskap ingicks, inte haft anledning att förhålla sig till våra svenska regler. Sådana månggiften är normalt inte straffbara i Sverige och bör inte heller vara det. I stället är frågan om äktenskapen bör bestå här.

Jag tror att vi alla delar utgångspunkten att månggifte inte ska vara tillåtet i Sverige. Regeringen kommer, som jag tidigare meddelat, att låta en utredning se över hur erkännande av utländska månggiften kan hindras i Sverige. Det handlar om mycket komplexa frågor. Jag ser fram emot att återkomma med direktiv rörande erkännande av utländska månggiften och konsekvenserna för enskilda.

Anf. 103 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr ålderspresident! Tack, Heléne Fritzon, för svaret!

Jag delar utgångspunkten att månggifte inte ska vara tillåtet i Sverige. Jag delar dock inte synen att bigami skulle vara en särskilt komplex fråga som det är svårt att lagstifta om. Det finns dessutom redan en lagstiftning.

Bigami är inte tillåtet i Sverige. Jag tycker att detta ska gälla alla, oavsett var man kommer från. Det är egentligen bara denna lilla förändring som behöver göras.

Det märkligaste är att bigami är förbjudet för dem som inte efterfrågar det, medan förbudet inte gäller för dem som faktiskt efterfrågar att vara gifta med flera. I princip finns det inga svenskar som vill ha äktenskap för flera. Det finns givetvis människor som frivilligt väljer att leva tillsammans med flera andra, men dessa personer efterfrågar i princip aldrig att kunna gifta sig.

Kommer man hit och uppger att man har flera fruar bör man informeras om att detta är olagligt i Sverige. Vill man fortsätta leva i ett månggifte

måste man alltså lämna landet. Om man vill stanna ska endast ett äktenskap registreras och vara giltigt. Om flera fruar finns med till Sverige bör bara äktenskapet med den som man gift sig med först vara giltigt.

För mig är det grundläggande att den som ingår ett äktenskap ska ha sagt ja till äktenskapets andra part, eller parter, som det ju blir i det här fallet. Har man inte sagt ja ska äktenskapet inte vara giltigt i Sverige.

I detta fall ingår flera andra personer i äktenskapet, men kvinnorna har bara haft möjlighet att säga ja eller nej till mannen, inte till övriga kvinnor i äktenskapet. Därmed ska dessa äktenskap inte räknas som giltiga i Sverige.

I övrigt finns det många likheter med frågan om barnäktenskap, som vi kommer att debattera senare. Det handlar om samma förtryckande kulturer, där kvinnor har väldigt lite att säga till om och där äktenskap är ett sätt för kvinnan att bli försörjd. Det finns också en stor skillnad i att bigami är förbjudet på riktigt i Sverige och har ett straff kopplat till sig. Det är bara att förklara för den som kommer hit att det är straffbart, och om personen då inte vill rätta sig efter vårt sätt att leva ska det vara ”hela handen ut”.

Regeringen väljer att skydda svenska flickor mot månggifte, men invandrare lämnas åt sitt öde. Där ser man inte samma behov av skydd som när det gäller oss svenskar.

Det tillsattes ju tidigare en utredning, eller rättare sagt gav man Skatteverket i uppdrag att ta reda på hur många det fanns i Sverige som var gifta med flera. Jag tycker att detta var en ganska meningslös uppgift eftersom vi redan tidigare visste att det fanns människor i Sverige som var gifta med flera. Om det sedan är en, hundra eller tusen spelar egentligen inte så stor roll, för det som behövs är fortfarande en lagstiftning som omfattar alla människor i Sverige och gör det omöjligt för alla att vara gifta med mer än en.

Jag skulle vilja att regeringen tog till sig detta och införde en sådan lagstiftning, men eftersom mandatperiodens fyra år snart har passerat kommer den här regeringen inte att hinna göra något sådant.

Anf. 104 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag vill tacka Mikael Eskilandersson för frågan. Det är en väldigt viktig fråga, och det ska inte råda någon som helst tvekan om var regeringen står i frågan om månggifte. Månggifte är mycket problematiskt, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv, och ska på alla sätt motverkas.

Men låt mig ändå ge en bakgrund. Som alltid med Sverigedemokraterna blir det de enkla svingarna när man ställer frågor och kommer med inlägg.

Vi ska komma ihåg att svensk rätt redan är mycket sträng när det gäller månggifte och de äktenskap som Mikael Eskilandersson tar upp i sin fråga. Vi har tydliga regler mot månggifte i äktenskapsbalken, utlänningslagstiftningen, straffrätten och vår internationella privaträtt. Det finns ingen tanke om att vara släpphänt på något sätt. Men det är omöjligt att debattera med Sverigedemokraterna om vi inte har förutsättningarna klara för oss.

Det som Mikael Eskilandersson egentligen tar upp i sin fråga är det undantag som finns i den reglering vi har i vår internationella privaträtt och som gör det möjligt att i vissa fall erkänna månggiften i Sverige. Det handlar om månggiften som har ingåtts i ett annat land för länge sedan, med människor som saknar tidigare anknytning till Sverige. De hade alltså ingen aning om att de så småningom skulle hamna i Sverige.

Detta innebär inte att vi i en svensk kontext tycker att månggiften är bättre för att de har skett i ett annat land och i en annan tid. Men vi har ett ansvar för att relatera detta till svensk lagstiftning. Det är precis detta uppdrag som vi från regeringens sida ser att vi behöver utreda och titta mer på. Vi behöver se över hur vi i Sverige kan hindra att dessa äktenskap består, trots att de personer det handlar om saknade anknytning till Sverige när äktenskapet ingicks.

Det är väldigt enkelt för Sverigedemokraterna att stå i talarstolen och både vara kritiska och komma med de enkla lösningarna. Men detta är ju lagstiftning. Detta är också internationella åtaganden. Därför är det viktigt för oss i regeringen att vi har fakta och kunskap. Och därför gavs uppdraget till Skatteverket. Mikael Eskilandersson har fått ta del av den rapporten och vet att det även där är svårt att kunna relatera. Vilken form av äktenskap är det som är registrerad? Det handlar om ett förhållandevis litet antal, men i det antalet finns det skillnader på hur man beskriver bakgrunden till sin registrering.

Mitt besked är: Detta är en viktig fråga för regeringen. Det pågår just nu ett arbete med att ta fram direktiv till utredningen, som har som enda uppgift att se över hur vi kan hindra att utländska månggiften framöver erkänns i Sverige. Det är mitt mycket tydliga besked.

Anf. 105 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr ålderspresident! Det gläder mig att Heléne Fritzon tycker att detta är en viktig fråga och att hon har för avsikt, om hon nu får sitta kvar efter valet eller hur vi nu ska se det, att faktiskt fortsätta verka för att månggifte blir olagligt i Sverige. Det är i alla fall så jag uppfattar hennes svar.

Detta är inte första gången som jag ställer frågor kring just äktenskapsregler och rätten att välja partner. Jag ställde en fråga redan 2015 till Åsa Regnér om allas rätt att välja partner. Hon framhöll ungefär detsamma som Heléne Fritzon säger i dag: att man ser allvarligt på dessa frågor och att man har för avsikt att återkomma. Det är bara det att tiden tenderar att rinna iväg. Det händer inte så värst mycket. Det är väldigt mycket som ska återkomma någon gång i framtiden. Det är en framtid som knappast finns för den regering som sitter i dag, som jag ser det.

Vi har ett val till hösten. Majoritetsförhållandena kommer antagligen att förändras en hel del. Hur regeringen ser ut därefter är det ingen som riktigt vet. I dag finns det vad jag vet inte någon färdig utredning kring månggifte. Detta är någonting som inte ens har kommit till utredningsstadiet ännu. Med det vill jag bara ha sagt: Jag tycker att det, med tanke på att det är en viktig fråga, är märkligt att man hela tiden skjuter den på framtiden.

Anf. 106 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Mikael Eskilandersson säger i sitt senaste anförande att han vill att månggifte ska bli olagligt i Sverige. Då vill jag vara

väldigt tydlig och säga: Månggifte är olagligt i Sverige. Det är oerhört viktigt att vi är överens om det.

Det vi diskuterar och debatterar är möjligheten att framöver inte heller erkänna de äktenskap som har ingåtts i ett annat land, under andra förutsättningar och i en annan tid, när man inte visste att det nya hemlandet skulle bli Sverige. Det är en helt annan fråga. Låt oss hålla oss till den, Mikael Eskilandersson, så att vi har rätt debatt!

Den frågan har under denna mandatperiod hanterats tillsammans med riksdagen, vilket riksdagsledamoten Eskilandersson mycket väl vet. Redan våren 2017 var statssekreteraren på Justitiedepartementet inbjuden till civilutskottet för att redogöra för frågan om månggifte. Vi har också tillkännagivanden från riksdagen som vi har arbetat med från regeringens sida. I höstas, 2017, fick Skatteverket regeringens uppdrag att se över hur det egentligen ser ut med erkännande och förekomst av månggifte i folkbokföringen. Det är den frågan vi pratar om: att man i dag har en möjlighet att erkänna äktenskap som personer har ingått i ett annat land utan att de visste att det nya landet skulle bli Sverige.

Jag har då mycket tydligt meddelat att regeringen kommer att tillsätta en utredning. Vi arbetar med direktiven i den riktning som också processen tillsammans med riksdagen har inneburit under denna mandatperiod. Jag ser fram emot att få återkomma i den frågan senare och också under nästa mandatperiod.

Anf. 107 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr ålderspresident! Ja, det är olagligt i Sverige, men det är inte olagligt för alla. Det är det som är bekymret. Det är det som är själva huvudpoängen med min fråga. Man gör dessa undantag som jag egentligen inte ser någon anledning att göra. Man kan alltid hänvisa till att vi har internationella konventioner och så vidare. Men det finns undantagsregler i de internationella konventionerna som säger att man får lov att frångå dem om det strider mot ett lands sätt att se på äktenskap – ordre public, som det kallas.

Det borde man definitivt utnyttja när det handlar om denna typ av äktenskap. Dessa äktenskap har i princip aldrig tillkommit genom att en kvinna själv har valt att ingå äktenskap med flera andra personer. De allra flesta kvinnor som ingår dessa skulle hellre välja att ingå äktenskap mellan bara man och kvinna.

Jag vet att civilutskottet har varit pådrivande. Jag sitter själv i civilutskottet och är en av dem som verkligen har drivit dessa frågor där, vill jag påstå. Jag kommer att fortsätta att driva de frågorna under nästa mandatperiod. Jag hoppas att vi under nästa mandatperiod får gjort mer än vad regeringen har gjort under denna mandatperiod. Resultatet från denna mandatperiod tycker jag är alldeles för dåligt.

Anf. 108 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag vill tacka för frågan. Den har gett mig, från regeringens sida, en alldeles utmärkt möjlighet att tydliggöra hur vi arbetar med frågan om att det förekommer att månggifte registreras i svensk folkbokföring. Den har också gett mig möjlighet att på ett väldigt klart och tydligt sätt argumentera för och visa på att det inte ska råda någon tvekan om var regeringen står i frågan om månggifte.

Jag ser fram emot de direktiv som jag ska få presentera när det gäller den utredning som kommer att ha ett uppdrag att begränsa möjligheten att registrera månggiften i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 23 Svar på interpellation 2017/18:552 om förbud mot barnäkenskap

Anf. 109 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Mikael Eskilandersson har frågat mig hur jag tänker mig att förbudet mot barnäkenskap ska fungera och vilka straff den som bryter mot förbudet kan förvänta sig.

Regeringen ser väldigt allvarligt på förekomsten av barnäkenskap, tvångsäktenskap och kringliggande frågor om hedersrelaterat våld och förtryck. Barn ska inte vara gifta. De ska få vara barn och leva i frihet från vuxenlivets ansvar. Barnäkenskap är en kränkning av flickors och kvinnors mänskliga rättigheter. Sådana äktenskap hindrar jämställdhet och begränsar kvinnors egenmakt. Avskaffandet av barnäkenskap är därför en mycket angelägen fråga för regeringen.

Jämfört med många andra länder har Sverige en sträng lagstiftning avseende barnäkenskap. Den som är under 18 år får inte under några omständigheter ingå äktenskap i Sverige. Utgångspunkten är också att ett utländskt barnäkenskap inte erkänns här om någon av parterna hade anknytning hit när äktenskapet ingicks. Det är dock uppenbart att lagstiftningen fortfarande innehåller alltför stora luckor för att effektivt motverka barnäkenskap. Därför föreslår nu regeringen lagändringar som bland annat innebär att inga barn i Sverige framöver kommer att betraktas som gifta. Enligt förslaget, som överlämnades till Lagrådet förra veckan, ska det införas ett generellt förbud mot erkännande av utländska barnäkenskap i Sverige. Förbudet ska gälla oavsett vilken anknytning parterna har till Sverige och oavsett hur gamla de är när frågan om erkännande prövas. För dem som fortfarande är barn ska förbudet gälla utan några undantag. Förslaget innebär att skyddet mot barnäkenskap kommer att gälla alla i vårt samhälle. Det utgör samtidigt ett klart och tydligt ställningstagande mot barnäkenskap som företeelse.

Ett viktigt komplement till det civilrättsliga skyddet mot barnäkenskap och tvångsäktenskap är den straffrättsliga regleringen. År 2014 infördes nya straffrättsliga regler i syfte att stärka skyddet mot sådana äktenskap. Regeringen har tillsatt en utredning som har i uppdrag att bland annat utvärdera dessa regler och ta ställning till om de behöver förtydligas, utvidgas eller ändras på något annat sätt. Uppdraget ska redovisas i slutet av sommaren. Regeringen avser alltså att återkomma till dessa frågor.

Anf. 110 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr ålderspresident! Först vill jag tacka Heléne Fritzon för svaret på även denna interpellation.

Frågan om barnäkenskap har stora likheter med vad vi tidigare debatterade, men också stora skillnader. Den absolut största skillnaden är väl att

det i dag inte finns något egentligt straff för eller någon egentlig lag mot barnäktenskap i Sverige. Jag tycker dock att regeringen verkar mer intresserad av att få det att låta som att den agerar kraftfullt än av att verkligen agera.

Att man ska återkomma i ärendet har varit lite av regeringens stående svar under hela denna mandatperiod. Som jag nämnt har jag ställt den här typen av frågor två gånger tidigare. Den ena gången svarade Åsa Regnér 2015, och den andra gången svarade Morgan Johansson 2017. Även då talade man om att man skulle återkomma.

Även om Heléne Fritzon börjar med att säga att man ser allvarligt på frågan om barnäktenskap kan jag inte låta bli att förundras över hur regeringen har skjutit frågan framför sig under nästan hela mandatperioden. Ska vi vara ärliga har regeringen snarare agerat bromskloss än varit pådrivande under denna mandatperiod. När civilutskottet försökte driva på var det regeringspartierna som tog strid mot civilutskottet och försökte få in texter om undantag för fri rörlighet. Först efter att striden mot civilutskottet var förlorad började man tala om totalförbud, fast då verkade det mer handla om att man var orolig för opinionen än att man verkligen ville förändra något.

De barn som faktiskt var gifta i Sverige vid regeringens tillträde kommer aldrig att få någon hjälp av denna regering – såvida de inte var *mycket* unga. Till och med de 15-åringar som var gifta vid regeringens tillträde hinner bli 18 innan något förbud mot barnäktenskap hinner träda i kraft. "Förbud" kanske man inte heller ska kalla det som regeringen nu föreslår; det är snarare ett försök att hindra att barn registreras som gifta i Sverige. Det är långt ifrån det förbud jag skulle vilja se.

Det Sverige behöver är ett riktigt förbud, med tydliga konsekvenser för den som bryter mot förbudet. Alla som bidrar till att barn gifts bort ska bära straffansvar och riskera fängelse. I Sverige ska äktenskap vila på kärlek och känslor, inte vara en affärsuppörelse mellan föräldrar och en blivande make. Barnäktenskap ska bekämpas med alla till buds stående medel. Kommer man hit ska man anpassa sig efter det, och är man redan gift med ett barn ska äktenskapet upplösas. Därefter ska man vara medveten om att barnäktenskap straffas hårt, om nu någon skulle komma på tanken att trots allt fortsätta leva som gift med ett barn.

Ett kännbart straff är en självklar förutsättning för att minska antalet barnäktenskap i Sverige. Det borde inte vara så svårt för oss att komma överens om det, så varför skjuter man hela tiden upp denna viktiga fråga? Visst, man har nu börjat prata om totalförbud, men för mig är förbud någonting annat än det regeringen talar om. Förbud ska innebära konsekvenser när förbudet bryts.

I dag straffas människor i princip aldrig i Sverige för att de har bidragit till att gifta bort ett barn. En man som ville gifta sig med en flicka friades till exempel helt, trots att han var mycket väl medveten om att flickan var långt under 18 år. Det finns helt enkelt inget riktigt lagrum för att döma i Sverige.

Anf. 111 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag avstår från att kommentera Eskilanderssons beskrivning av regeringens arbete. Jag känner mig väldigt trygg med att vi

har en ordning i Sveriges riksdag där stiftandet av lagar föregås av utredningar och beredningar och inte grundar sig på Sverigedemokraternas tyckande.

Det är oerhört viktigt att vi har en utgångspunkt när vi fattar beslut om förändringar. I Sverige råder en absolut åldersgräns på 18 år för att gifta sig. Det innebär att vi har ett förbud mot barnäktenskap i Sverige. Det vi nu föreslår innebär också att vi går ännu längre än det tillkännagivande som Mikael EskilanderSSon refererar till. Där handlade det om att man röstade för en möjlighet att ta bort erkännandet om någon av parterna var under 18 år när de kom till Sverige. I det förslag vi från regeringens sida har skickat till Lagrådet går vi ännu längre och säger att det ska vara ett generellt och totalt förbud för dem som är barn när de kommer till Sverige. Det innebär att det inte bara gäller dem som var under 18 år när de kom hit, utan lagen ska gälla generellt. Längre än så vet jag inte om man verkligen kan gå; då får Mikael EskilanderSSon utveckla det.

När det däremot gäller kopplingen mellan civilrätt och straffrätt är det två helt olika rum. Jag sa också inledningsvis att det finns straffrättsliga regler, som infördes 2014, inom det här området. Vi har brottet äktenskapstvång, och vi har brottet vilseledande till tvångsäktenskapsresa. Det handlar om att skydda mot både tvångsäktenskap och barnäktenskap. I samband med lagändringarna 2014 gjorde dock den borgerliga regeringens bedömningen att det inte skulle införas ett särskilt barnäktenskapsbrott. I dag är det alltså inte ett brott att gifta sig med någon som är under 18, men däremot är det förbjudet att göra det.

Det har visat sig att det är få polisanmälningar rörande de nya brotten som leder till åtal och fällande dom, och det är mot den bakgrunden som regeringen tidigare har gett en utredare i uppdrag att se över straffbestämmelserna. Har de effekt? Kan de förväntas få effekt? Krävs det förtydliganden? I uppdraget ingår det också att överväga om det bör införas ett särskilt barnäktenskapsbrott. Uppdraget kommer att slutredovisas efter sommaren, och sedan kommer regeringen att ta ställning till hur vi går vidare med utredarens bedömning och eventuella förslag.

Det är dock oerhört viktigt för mig att i dag tydliggöra att det förslag vi har lämnat till Lagrådet innebär ett generellt förbud, civilrättsligt, mot barnäktenskap i Sverige – även om det har ingåtts i ett annat land, utan anknytning till Sverige, tidigare.

Anf. 112 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr ålderspresident! Vi kan börja med tillkännagivandet. Tillkännagivandet är någonting ganska urvattnat, eftersom flera olika partier ska ställa sig bakom det. Ingen får riktigt igenom sin ursprungstext och sitt ursprungsförslag.

Jag kan däremot säga att jag definitivt är för att barnäktenskapsbrott ska vara ett särskilt brott och inte bara falla under äktenskapstvång eller någonting annat. I de fall som har kommit upp i Sverige har det ju också visat sig att det är svårt att döma någon – jag tog upp i det förra inlägget att det finns exempel på män som har friats efter att medvetet ha verkat för att gifta sig med någon som är under 18 år.

I februari 2015 rapporterade flera medier om ett fall där en 14-årig flicka registrerades som gift av Skatteverket. Därmed kan man väl säga att det har varit känt ganska länge att problemet finns. Just det fallet beskrev Skatteverket självt som en miss i hanteringen, då man normalt inte registrerar barn under 15 år som gifta. Redan då lovade Morgan Johansson bot och bättring och att detta skulle leda till någon form av åtgärd.

Samtidigt som den registreringen skedde registrerades även andra personer som gifta. En sådan flicka var Aisha. Hon hade nyligen fyllt 15 år när hon kom till Sverige 2015, och hon registrerades som gift och placerades med sin make.

Vad har då regeringen gjort för Aisha och hennes situation under de år som de har suttit vid makten? År 2015 gjordes ingenting, förutom att man röstade ned Sverigedemokraternas förslag till åtgärder här i riksdagen. År 2016 hände inte heller någonting.

År 2017 hade Alliansen anslutit till en del av de åtgärder som Sverigedemokraterna föreslog, och för att undvika nederlag i kammaren tillsattes en utredning av Morgan Johansson. I augusti 2018 väntas utredningen komma med sitt förslag, som kan genomföras några år därefter. 2018 är också året då Aisha fyller 18 år. Denna lag kommer inte att komma till förrän hon har fyllt typ 20.

Nu, fem i tolv – eller kanske snarare fem över tolv, åtminstone sett ur Aishas synvinkel – går regeringen ut med det man kallar för ett totalförbud mot barnäktenskap. I dag väljer kanske ministern att tona ned detta totalförbud något och talar mer om ett förbud. Oavsett vilket är det ett förbud som helt saknar straff, och då går det att undra om det verkligen är rätt att kalla det ett förbud.

Alliansen talade också om det som ett förbud mot barnäktenskap när lagen ändrades vid förra valet. Då togs möjligheten till dispens bort. Denna regering talar om förbud när man egentligen menar att myndigheter ska sluta att registrera och behandla barn som gifta.

Efter nästa val kanske vi äntligen kan få en riktig barnäktenskapsbrottsrubricering och få ett verkligt förbud med straffrättsliga verkningar om någon bryter mot det, så att barnäktenskap faktiskt blir olagligt.

Det finns även ett problem inom Sverige. Barn kan i dag gifta sig inom Sverige och vänta med att registrera det hos skattemyndigheten.

Anf. 113 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag vill tacka Mikael Eskilandersson för frågan.

Jag är ledsen att göra Mikael Eskilandersson något besviken, men regeringens agerande i frågan om barnäktenskap är inte föranlett av Sverigedemokraternas arbete i frågan. Det har andra utgångspunkter. Regeringen står på flickornas och kvinnornas sida; det är inte Sverigedemokraterna särskilt kända för.

Regeringen har under lång tid arbetat med frågorna utifrån att vi också är måna om att leva upp till de internationella dokument som vi är en väsentlig del av. Jag tänker på FN:s mål i Agenda 2030 om att avskaffa barnäktenskap som företeelse.

Det lagförslag som regeringen nu har lagt fram och skickat till Lagrådet är en väldigt tydlig signal om att Sverige står upp för principen om att barn inte ska vara gifta. Inga barn ska registreras som gifta i Sverige, och

Prot. 2017/18:128
8 juni

Svar på
interpellationer

det är därför vi föreslår ett totalförbud mot att erkänna ett barns äktenskap i Sverige.

Jag är väldigt tacksam över att jag i dag har kunnat redovisa regeringens uppfattning i denna fråga.

Anf. 114 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr ålderspresident! För mig är det inget totalförbud. För mig är ett förbud också kopplat till ett straff eller i alla fall till en kraftfull konsekvens för den som bryter mot regeln – annars är det närmast att beskriva som en riktlinje att man inte ska vara gift med ett barn i Sverige.

För mig är det självklart att vi behöver en barnäktenskapslag som förbjuder barnäktenskap inom Sverige, som ger ett kännbart straff och som på detta vis kan minska antalet barnäktenskap i Sverige. Jag förstår egentligen inte alls varför det ska vara så svårt att förbjuda barnäktenskap på riktigt.

Anf. 115 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Herr ålderspresident! Jag vill tacka för frågan och för debatten.

Detta föranleder mig att väldigt kort upprepa det jag sa i mitt tidigare svar på den fråga som Eskilandersson nu ställde i sin slutreplik om att vi inte kopplar detta till straff.

Som jag sa har vi tillsatt en utredning med detta uppdrag. Jag vet att riksdagsledamoten är mycket väl medveten om att det är riksdagen som är lagstiftare. När regeringen efter sommaren har tagit emot utredningen och återkommer med ett eventuellt förslag får riksdagen möjlighet att ta ställning till den del som rör eventuella förslag om straff gällande barnäktenskap.

Det vi har lämnat nu handlar om ett lagförslag i civilrätten där vi ser ett totalförbud mot att registrera barnäktenskap i Sverige. Det hoppas vi att vi får riksdagens stöd för.

Tack för debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 24 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 7 juni

2017/18:1433 Fiskeredskap som används av fritidsfiskare

av *Lars-Arne Staxäng* (M)

till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2017/18:1434 Ökade resurser till Tullverket

av *Helena Bouveng* (M)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2017/18:1435 IVO:s handläggningstider

av *Solveig Zander* (C)

till statsrådet *Lena Hallengren* (S)

2017/18:1436 Bistånd till Rwanda

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2017/18:1437 Förbättringar av de nationella proven på kort sikt

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Anna Ekström (S)

Prot. 2017/18:128

8 juni

§ 25 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 7 juni

2017/18:1350 Facken och a-kassan

av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2017/18:1351 Bengalbränning

av *Thomas Finnborg* (M)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1354 Preventiva tvångsmedel för att förhindra terrorbrott

av *Pål Jonson* (M)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1357 Kompetensutvisningar

av *Mats Persson* (L)
till statsrådet Heléne Fritzon (S)

2017/18:1359 Redovisning av arbetskraftsinvandring

av *Johan Forssell* (M)
till statsrådet Heléne Fritzon (S)

2017/18:1364 Regeringens ansvar för assistansersättningen

av *Jenny Petersson* (M)
till statsrådet Lena Hallengren (S)

2017/18:1369 Krypterad e-post hos svenska myndigheter

av *Jan R Andersson* (M)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1371 Flyktingspionage i Sverige

av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1374 Beskattning av utbildning

av *Christian Holm Barenfeld* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2017/18:1376 Neddragningar inom åklagarväsendet

av *Roger Haddad* (L)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1377 Barnäktenskap som inte upptäcks

av *Johan Forssell* (M)
till statsrådet Heléne Fritzon (S)

Prot. 2017/18:128
8 juni

2017/18:1382 Skatt på sålda bilar

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2017/18:1383 Helhetsgrepp över landets bredbandsnät

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

§ 26 Kammaren åtskildes kl. 14.55.

Sammanträdet leddes
av tjänstgörande ålderspresidenten Marie Granlund från dess början till
och med § 12 anf. 35 (delvis),
av tjänstgörande ålderspresidenten Beatrice Ask därefter till och med § 17
anf. 73 (delvis) och
av tjänstgörande ålderspresidenten Eskil Erlandsson därefter till dess slut.

Vid protokollet

THOMAS LARUE

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövningar	1
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 6 Anmälan om granskningsrapport	2
§ 7 Ärenden för bordläggning.....	2
§ 8 Svar på interpellation 2017/18:502 om rättsosäkerheten i Iran.....	2
Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 2 AMINEH KAKABAVEH (V)	4
Anf. 3 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 4 AMINEH KAKABAVEH (V)	6
Anf. 5 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (V)	7
Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
§ 9 Svar på interpellation 2017/18:549 om folkens situation i Mellanöstern.....	8
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 9 AMINEH KAKABAVEH (V)	10
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 11 AMINEH KAKABAVEH (V)	12
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V)	13
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
§ 10 Svar på interpellation 2017/18:560 om konsekvenser av president Abbas antisemitiska uttalande	14
Anf. 15 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 16 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	15
Anf. 17 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 18 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	17
Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18
Anf. 20 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	19
Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
§ 11 Svar på interpellationerna 2017/18:442 och 479 om påföljder för unga lagöverträdare.....	20
Anf. 22 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	20
Anf. 23 ERIK SLOTTNER (KD).....	21
Anf. 24 ELLEN JUNTTI (M).....	22
Anf. 25 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	23
Anf. 26 ERIK SLOTTNER (KD).....	24
Anf. 27 ELLEN JUNTTI (M).....	25
Anf. 28 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	26
Anf. 29 ERIK SLOTTNER (KD).....	27

Anf. 30 ELLEN JUNTTI (M)	27
Anf. 31 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
§ 12 Svar på interpellation 2017/18:475 om brottslighet i tiggeriets spår	28
Anf. 32 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
Anf. 33 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	30
Anf. 34 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
Anf. 35 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	32
Anf. 36 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	33
Anf. 37 JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	34
Anf. 38 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
§ 13 Svar på interpellationerna 2017/18:488 och 492 om hot och trakasserier mot djurägare och jägare	35
Anf. 39 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 40 KRISTINA YNGWE (C)	36
Anf. 41 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	38
Anf. 42 KRISTINA YNGWE (C)	39
Anf. 43 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	40
Anf. 44 KRISTINA YNGWE (C)	41
Anf. 45 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	41
§ 14 Svar på interpellation 2017/18:498 om bärgning av bilar	42
Anf. 46 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	42
Anf. 47 LARS BECKMAN (M)	42
Anf. 48 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	43
Anf. 49 LARS BECKMAN (M)	44
Anf. 50 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	45
Anf. 51 LARS BECKMAN (M)	46
Anf. 52 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	46
§ 15 Svar på interpellation 2017/18:510 om genomförandet av vapendirektivet	47
Anf. 53 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	47
Anf. 54 DANIEL BÄCKSTRÖM (C).....	48
Anf. 55 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	49
Anf. 56 DANIEL BÄCKSTRÖM (C).....	50

Anf. 57 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	51
Anf. 58 DANIEL BÄCKSTRÖM (C).....	51
Anf. 59 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	52
§ 16 Svar på interpellation 2017/18:543 om narkotikapolisens förmåga.....	52
Anf. 60 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	52
Anf. 61 ROGER HADDAD (L).....	53
Anf. 62 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	54
Anf. 63 ROGER HADDAD (L).....	55
Anf. 64 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	56
Anf. 65 ROGER HADDAD (L).....	56
Anf. 66 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	57
§ 17 Svar på interpellation 2017/18:544 om avhopp inom polisutbildningen.....	58
Anf. 67 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	58
Anf. 68 ROGER HADDAD (L).....	59
Anf. 69 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	59
Anf. 70 ROGER HADDAD (L).....	60
Anf. 71 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	61
Anf. 72 ROGER HADDAD (L).....	62
Anf. 73 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	63
§ 18 Svar på interpellation 2017/18:564 om personalliggare för småföretagare.....	64
Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	64
Anf. 75 PENILLA GUNTHER (KD).....	64
Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	65
Anf. 77 PENILLA GUNTHER (KD).....	66
Anf. 78 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	67
Anf. 79 PENILLA GUNTHER (KD).....	67
Anf. 80 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	68
§ 19 Svar på interpellation 2017/18:571 om bensinskatten	68
Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	68
Anf. 82 JEFF AHL (-).....	69
Anf. 83 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	70

Anf. 84 JEFF AHL (-).....	70
Anf. 85 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	71
Anf. 86 JEFF AHL (-).....	72
Anf. 87 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	73
§ 20 Svar på interpellation 2017/18:511 om information till försäkringstagare.....	73
Anf. 88 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	73
Anf. 89 LARS BECKMAN (M).....	74
Anf. 90 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	75
Anf. 91 LARS BECKMAN (M).....	76
Anf. 92 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	76
Anf. 93 LARS BECKMAN (M).....	77
Anf. 94 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	77
§ 21 Svar på interpellation 2017/18:524 om ändringar i utlänningslagen	78
Anf. 95 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	78
Anf. 96 KENT EKEROTH (SD).....	78
Anf. 97 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	80
Anf. 98 KENT EKEROTH (SD).....	80
Anf. 99 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	82
Anf. 100 KENT EKEROTH (SD).....	82
Anf. 101 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	83
§ 22 Svar på interpellation 2017/18:551 om förbud mot bigami	84
Anf. 102 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	84
Anf. 103 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	84
Anf. 104 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	85
Anf. 105 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	86
Anf. 106 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	86
Anf. 107 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	87
Anf. 108 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	87
§ 23 Svar på interpellation 2017/18:552 om förbud mot barnäktenskap	88
Anf. 109 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	88
Anf. 110 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	88
Anf. 111 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	89
Anf. 112 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	90
Anf. 113 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	91
Anf. 114 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD).....	92
Anf. 115 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S).....	92
§ 24 Anmälan om frågor för skriftliga svar	92
§ 25 Anmälan om skriftliga svar på frågor	93
§ 26 Kammaren åtskildes kl. 14.55.	94